

ŠKOLSKÝ VZDELÁVACÍ PROGRAM

STUPEŇ VZDELANIA ISCED 1

CIRKEVNÁ ZÁKLADNÁ ŠKOLA S MATERSKOU ŠKOLOU SV. FAUSTÍNY

Názov

Spoločne za poznaním a s dobrým srdcom

Stupeň vzdelania

ISCED 1

Dĺžka štúdia

4-ročná

Vyučovací jazyk:

Slovenský

Študijná forma :

Denná

Doklad o vzdelaní:

Vysvedčenie

Druh školy:

Cirkevná

Predkladateľ:

Názov školy:

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. FAUSTÍNY

Adresa:

Pánska 2420, 08501 BARDEJOV - DLHÁ LÚKA

IČO:

42027136

Riaditeľka školy:

Mgr. Mária EXNEROVÁ (koordinátor pre tvorbu ŠkVP)

Ďalšie kontakty:

Telefón:

ZŠ-054/472 6311, MŠ-054/742 3724,

Webová adresa:

<http://czssfdl.edupage.org>,

Email školy:

czssf@centrum.sk

Zriaďovateľ:

Názov:

Košická arcidiecéza

Adresa:

Hlavná 28, 041 83 Košice

IČO:

179 094

Kontakty

Tel:

055 / 622 26 61

Web:

www.rimkat.sk

Zmeny uskutočnené v školskom vzdelávacom programe ISCED 1

Školský rok 2008/2009	
Platnosť od 01.09.2008	- Vytvorenie Školského vzdelávacieho programu ISCED 1 podľa novej školskej reformy, - Aplikovanie plánov pre 1.ročník do vzdelávacieho programu ISCED 1,
Školský rok 2009/2010	
Platnosť od 01.09.2009	- Aplikovanie plánov pre 2.ročník do vzdelávacieho programu ISCED 1, - Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch,
Školský rok 2010/2011	
Platnosť od 01.09.2010	- Aplikovanie plánov pre 3.ročník do vzdelávacieho programu ISCED 1, - Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch,
Školský rok 2011/2012	
Platnosť od 01.09.2011	- Aplikovanie plánov pre 4.ročník do vzdelávacieho programu ISCED 1, - Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch,
Školský rok 2012/2013	
Platnosť od 03.09.2012	Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch,
Školský rok 2013/2014	
Platnosť od 02.09.2013	- Zmena v predmet Výtvarná výchova v 1.ročníku (oproti šk. roku 2012/2013 namiesto 2 vyuč. hodín, 1 vyučovacia hodina), - Zmena v predmet Výtvarná výchova v 2.ročníku (oproti šk. roku 2012/2013 namiesto 2 vyuč. hodín, 1 vyučovacia hodina), - Zavedenie predmetu Anglický jazyk v 1. Ročníku – 1 vyučovacia hodina, - Zavedenie predmetu Anglický jazyk v 1. Ročníku – 1 vyučovacia hodina - Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch
Školský rok 2014/2015	
Platnosť od 02.09.2014	- Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch. - Implementácia finančnej gramotnosti do ŠkVP. - Zavedenie pedagogického modelu inkluzívneho vzdelávania v základných školách prined - PROjekt INkluzívnej EDukácie
Školský rok 2015/2016	
Platnosť od 02.09.2015	- Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch. - Zo ŠkVP pre ISCED 1 je oddelený 1. ročník (zmena školského zákona plátna od

	1.9.2015, ŠkVP pre 1. ročník spracovaný v inovovanom ISCED 1)
Školský rok 2016/2017	
Platnosť od 02.09.2016	- Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch. - Zo ŠkVP pre ISCED 1 je odčlenený 2. ročník (zmena školského zákona plátna od 1.9.2015, ŠkVP pre 1. a 2. ročník spracovaný v inovovanom ISCED 1)
Školský rok 2017/2018	
Platnosť od 04.09.2017	- Aktualizácia školského vzdelávacieho plánu v jednotlivých predmetoch. - Zo ŠkVP pre ISCED 1 je odčlenený 3. ročník (zmena školského zákona plátna od 1.9.2015, ŠkVP pre 1., 2. a 3. ročník spracovaný v inovovanom ISCED 1)

I. Všeobecná charakteristika školy

1. Veľkosť školy

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny v Bardejove – Dlhej Lúke bola zriadená na základe Zriaďovacej listiny Rímskokatolíckej cirkvi, Arcibiskupstva Košice od 1.9.2005 ako plnoorganizovaná základná a materská škola s právnou subjektivitou. V materskej škole sú dve oddelenia s celkovou kapacitou 50 detí. V základnej škole je v každom ročníku 1 trieda a celková kapacita ZŠ je 220 žiakov. Pôsobisko školy je v časti Dlhá Lúka vzdialenej od mesta Bardejov asi 5 km. Je to typické dedinské prostredie. Škola sa nachádza v oblasti s vysokou mierou nezamestnanosti a s najnižšími príjmami v rámci celého Slovenska. Školu navštevujú aj žiaci z menej podnetného prostredia – z marginalizovanej rómskej komunity.

V Dlhej Lúke chýba akékoľvek kultúrno-spoločenské centrum, nie je tu ani kultúrny dom, ani funkčný park, či funkčné verejné športovisko. **Škola si okrem svojho primárneho poslania – výchova a vzdelávanie žiakov dala za cieľ stať sa kultúrnym, spoločenským i športovým centrom pre celú komunitu Dlhej Lúky. Svoje kapacity, priestory, zariadenia, aktivity a rôzne činnosti preto otvára celej komunite Dlhej Lúky.**

2. Charakteristika žiakov

Školu navštevujú prevažne žiaci z Dlhej Lúky, ale aj žiaci z blízkeho okolia – z obcí Zborov, Smilno, Chmeľová a Becherov. 28 žiakov má v tomto školskom roku špeciálne výchovno – vzdelávacie potreby. Je to 8 žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia a 20 žiakov so zdravotným znevýhodnením. Títo žiaci sú v bežných triedach, postupujú podľa individuálnych výchovno-vzdelávacích plánov vypracovaných pedagógmi školy a odborníkmi z príslušných poradní alebo s individuálnym prístupom vo vyučovacom procese.

3. Charakteristika pedagogického zboru

V materskej škole pracujú 4 plne kvalifikované pedagogičky, jedna z nich s kvalifikáciou riadiaceho pedagogického pracovníka, ktorá vykonáva funkciu zástupcu riaditeľa pre materskú školu. V základnej škole pracuje spolu 15 pedagógov, väčšina z nich vo veku okolo 40 rokov. Pozitívne je, že polovicu pedagogického zboru tvoria muži a polovicu ženy. Väčšina pedagógov je kvalifikovaná, jedna učiteľka, pôsobiaca v našej škole je zapojená do projektu Teach for Slovakia. Polovica z nich už má za sebou aj 1. atestáciu, tri učiteľky majú aj 2. atestáciu. V tomto školskom roku pracuje na 50% úväzok aj 1 asistentka učiteľa pre zdravotne znevýhodnených, ktorá sa primárne venuje žiakom tak, aby dokázali zvládnuť výchovno-vzdelávací proces. Intenzívne spolupracujeme aj s externými odborníkmi z pedagogickopsychologickej a špeciálnopedagogickej poradne. Výchovu v školskom klube detí zabezpečujú 2 kvalifikované vychovávateľky.

4. Organizácia prijímacieho konania

Škola nemá špecifické požiadavky na prijímanie detí a žiakov. Aj keď je to škola katolícka, je otvorená aj pre deti a žiakov iného svetonázoru či vierovyznania s tým, že rodičia i deti sú uzrozumení so zameraním školy a rešpektujú jej kresťanský charakter.

5. Dlhodobé a krátkodobé projekty

- Škola je zapojená do projektu Infovek od jej vzniku (od 01. 09. 2005)

- V rámci Operačného programu Vzdelávanie, Opatrenie 1.1 Premena tradičnej školy na modernú sa naša škola zapojila do výzvy OPV-2008/1.1/02-SORO s projektom „**Moderná škola Faustína**“. Projekt trval počas školských rokov 2008/9 a 2009/10, no jeho prínos a efekt by mal byť dlhodobou udržateľný. Hlavným cieľom projektu je príprava a overenie školských vzdelávacích modulov, ktoré umožnia lepšiu prípravu žiakov na život v neustále sa meniacich podmienkach s dôrazom na potreby spoločnosti. Projekt pripravil pedagógov inovovať formy a metódy učenia, tvorivé spracovanie učebných plánov a učebných osnov. Snahou bolo podporiť podpriemerné deti, aby sa postupne priblížili vedomosťami k ostatným, priemerné deti, aby si upevnili vedomosti a skvalitnili „kompetencie“ a nadpriemerné deti, aby sa mohli rozvíjať nad rámec osnov. Aktuálne končí monitorovacie obdobie tohto projektu.
- Projekt **Prestavba, prístavba a nadstavba CZŠ s MŠ sv. Faustíny**, Bardejov Dlhá Lúka, Regionálny operačný program, Opatrenie 1.1 Infraštruktúra vzdelávania, august 2011 - august 2012, 560 000 EUR, celková rekonštrukcia školy a zlúčenie dvoch areálov do jedného – ukončená v r.2013. V šk. roku 2013/2014 bola škola preskupená do jedného areálu. Monitorovanie projektu bude prebiehať do roku 2021.
- Projekt „**Modernizácia vzdelávacieho procesu na základných školách**“. Cieľom projektu je: dosiahnuť zmenu formy výučby na školách, ktorá povedie k modernizácii zapojením moderných technológií do vyučovania, a zároveň pripraviť učiteľov na aktívnu realizáciu školskej reformy prispôbením vzdelávacieho systému potrebám vedomostnej spoločnosti.
- Projekt „**Rozvoj informatizácie regionálneho školstva**“. Cieľom projektu je zvýšenie vybavenosti škôl v oblasti pripojenia internetu (wifi na škole) a vybavenie škôl novou technikou 4 ks pc.
- NP – **Moderné vzdelávanie** – digitálne vzdelávanie pre všeobecno – vzdelávacie predmety - škola získala – interaktívnu tabuľu, notebook so softvérom a ozvučenie učebne
- NP – **Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva** – škola získala – interaktívnu tabuľu, spätný projektor, notebook, Wifi Router a 20 tabletov
- **Čítareň u sv. Faustíny** – škola získala od Komunitnej nadácie v Bardejove sumu 1090 € na nákup kníh, sedacích vakov, zariadenia a nábytku pre novovzniknutú čítareň.
- **Školská záhrada** – projekt bude trvať 2 roky. Cieľom je zútlučiť priestory školskej záhrady a zároveň prácu v záhrade využiť v edukačnom procese. Finančne tento projekt podporili dobrodinci zo Švajčiarska.
- **Recykluj** – projekt, do ktorého sa môžu zapájať nielen žiaci, ale aj rodičia a obyvatelia Dlhej Lúky. Cieľom je zber starých batérií, IKT zariadení, žiaroviek, tonerov, za ktoré škola získava body, ktoré môže využiť na nákup iného školského tovaru – písacie potreby, kancelársky papier, IKT pomôcky a pod.

6. Spolupráca s rodičmi a inými subjektmi

Zriaďovateľom školy je Košická arcidiecéza. Tá má zriadený školský úrad, ktorý sa podieľa na riadení našej školy metodicky, legislatívne i odborne. Riaditeľka školy sa zúčastňuje porád riaditeľov cirkevných škôl a škola si plní všetky úlohy i záväzky voči zriaďovateľovi.

Dlhá Lúka je prevažne katolícka a rodičia i širšia verejnosť sú ochotní pomôcť škole finančne, materiálne, prácou i inak. Pri škole riadne pracuje Rodičovské združenie. Pravidelne organizujeme spoločné podujatia i akcie, kde pozývame deti, rodičov i širokú verejnosť (športové súťaže, deň matiek, akadémia, pobožnosti, výstup

na hrad, deň detí, karneval). Rodičom sme sprostredkovali internetovú žiacku knižku i mnoho ďalších informácií v elektronickej podobe. Sprístupnili sme internet pre širokú verejnosť.

Za **duchovnú správu školy** zodpovedajú kňazi farnosti Zborov, predovšetkým pán farár. Pravidelne sa stretávame na školských svätých omšiach, pobožnostiach, na duchovnom slovku i spovediach, na poradách i rôznych iných príležitostiach. Farský úrad každoročne vypracúva v spolupráci so školou Plán duchovných aktivít.

Vzťah so **samosprávou** je oficiálny. Voči samospráve si škola doteraz plnila všetky záväzky. V minulosti sa nám však niekoľko krát podarilo získať od mesta podporu nad rámec ich povinností (dostali sme do vlastníctva, pozemok i budovy, rokovania s primátorom a poslancami sme získali ďalšie finančné prostriedky).

7. Priestorové a materiálno–technické podmienky školy

Základná škola, materská škola, školská kaplnka aj školská jedáleň sa nachádzajú v jednom areáli. Budova je dvojpodlažná v dobrom technickom stave po rozsiahlej rekonštrukcii a prístavbe, pravidelne udržiavaná, esteticky upravená a bez závad, ktoré by ohrozovali bezpečnosť a zdravie žiakov a zamestnancov.

Škola zatiaľ nemá telocvičňu, odbornú učebňu pre prírodovedné predmety. Výstavbu telocvične pripravujeme.

Škola má dostatočnú plochu pre školské ihrisko, 9 primeraných kmeňových tried, počítačovú učebňu.

Pomocou projektov a pomoci rodičov má škola dostatočné množstvo rôznych učebných a didaktických pomôcok.

Pre splnenie úloh v tejto oblasti bolo nevyhnutné okrem zdrojov z riadneho financovania škôl zabezpečiť ďalšie zdroje z rôznych fondov, grantových schém, nadácií, od sponzorov, darcov, z rezerv ministerstva školstva, predsedu vlády, zo zdrojov miestnej samosprávy, z rodičovských príspevkov, zo zbierok, benefičných vystúpení a pod. Na tento účel bol vytvorený samostatný bankový účet, kde sa združujú mimorozpočtové prostriedky.

8. Škola ako životný priestor

V škole kladieme dôraz na príjemné, upravené prostredie tried, školského dvora, chodieb, jedálne i ostatných priestorov. Všetky priestory upravujeme a zdobíme podľa aktuálneho obdobia, cirkevných i svetských sviatkov. Dbáme o to, aby bola v škole atmosféra priateľstva, porozumenia a dôvery, uskutočňujeme opatrenia na predchádzanie šikanovania a násilia na škole na všetkých úrovniach.

9. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní

V škole dbáme o bezpečné a zdraviu vyhovujúce podmienky.

Tieto sú zapracované aj do školského poriadku pre žiakov a informujeme o nich aj rodičov. Za bezpečné prostredie zodpovedá školník, ktorého dennou povinnosťou je skontrolovať priestory školy pred vyučovaním. Škola má vypracovaný plán revízií jednotlivých zariadení. Poistenie žiakov školy na celý školský rok riešime spoločnou poisťkou – týka sa poistenia školských úrazov a následnej doby liečenia.

Všetci žiaci absolvujú na začiatku každého školského roka poučenie o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, koncom augusta pravidelne organizujeme povinné školenia zamestnancov školy o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru, s požiarnym a bezpečnostným technikom robíme pravidelné ročné kontroly bezpečnosti a ochrany zdravia a odstraňujeme prípadné nedostatky podľa výsledkov revízií.

Na začiatku školského roka a druhého polroka, ako aj pred každými prázdninami sú žiaci poučení o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci o pravidlách správania sa v škole, v špeciálnych odborných učebniach, a pri ceste do školy. Poučenie je zaznamenané v triednej pedagogickej dokumentácii. Taktiež robíme poučenie i pred každou hromadnou akciou.

Pravidelné školenia zamestnancov o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci a proti požiaru robí profesionálny externý zamestnanec.

Pri organizovaní výletov, exkurzií, výcvikov, ako aj iných súčastí výchovno-vzdelávacej činnosti (škola v prírode, plavecký výcvik, lyžiarsky výcvik, vychádzka...) vychádzame z platnej legislatívy (vyhláška Ministerstva školstva Slovenskej republiky č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky č. 224/2011 Z. z.), dôležitou podmienkou je informovaný súhlas zákonného zástupcu žiaka. Škola vedie evidenciu žiackych a pracovných úrazov. Má lekárnicky vybavené podľa predpisov na dostupných miestach, kontakty na rýchlu zdravotnú pomoc, linku dôvery, políciu.

Pri konaní školských podujatí škola zodpovedá za žiaka v plnom rozsahu od začiatku plánovaného podujatia až do jeho ukončenia. V prípade, že neplnoletý žiak musí z podujatia odísť pred jeho plánovaným ukončením, môže tak urobiť len na so súhlasom vedúceho podujatia a na základe písomnej žiadosti rodičov, resp. zákonných zástupcov.

Všetky revízie sa robia v určených termínoch a nedostatky podľa výsledkov revízií sa ihneď odstraňujú.

V škole a v celom jej areáli je zákaz fajčenia, užívania alkoholických nápojov a iných omamných látok. Každý žiak je povinný mať v škole hygienické vrecúško s toaletnými potrebami.

II. Charakteristika školského vzdelávacieho programu

1. Stupeň vzdelania - ISCED 1

Úspešným absolvovaním posledného ročníka vzdelávacieho programu odboru vzdelávania pre prvý stupeň základnej školy žiak získa primárne vzdelanie. Na vysvedčení v štvrtom ročníku sa do doložky uvedie: „Žiak získal primárne vzdelanie“.

Začlenenému žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami sa v doložke na vysvedčení uvedie: „Žiak sa vzdelával podľa individuálneho vzdelávacieho programu“.

2. Pedagogický princíp školy (vlastné ciele výchovy a vzdelávania)

Cieľom cirkevnej katolíckej školy je popri kvalitnom vzdelaní porovnateľnom so štátnymi školami rovnakého typu poskytovať žiakom ich zodpovednú výchovu v duchu kresťanskej viery a morálky a tak pre spoločnosť vychovať vzdelaných ľudí s jasnou duchovnou orientáciou. Ide o rozvoj rozumových schopností žiaka, získavanie potrebných návykov v mravnej, estetickej, pracovnej a telesnej výchove, výchove ku kresťanskému plneniu povinností a výchove k aktívnej činnosti v kresťanskom spoločenstve.

3. Zameranie školy

- **škola je otvorená** pre všetky deti, rodičov, verejnosť, a to ako obsahom vzdelania, tak i formami, komunikáciou, požiadavkami zo strany rodičov.
- **škola rešpektu a tolerancie** - pre úspešný vývoj dieťaťa má význam život v populačne prirodzenej skupine, kde sú zastúpení jedinci s rôznymi vlohami, vlastnosťami a potrebami. Preto v škole integrujeme žiakov s poruchami učenia, správania i žiakov so zdravotným postihom.
- **škola otvorená Európe** - využitím disponibilných hodín sme zvýšili počty hodín cudzieho jazyka za týždeň . Žiaci oboch stupňov majú možnosť vzdelávať sa v cudzom jazyku aj formou poobedňajších krúžkov.
- **škola moderných technológií a prístupov** – sme bezpapierová škola, dokumentáciu vedieme elektronicky. Vo vyučovacom procese využívame moderné technológie, počítačové učebne, internet, multimédiá, interaktívne tabule.

4. Profil absolventa

Absolvent 1. stupňa CZŠ by mal svojim vystupovaním robiť dobré meno škole, cirkvi a svojej rodine. Mal by byť schopný vytvárať dobré medziľudské vzťahy medzi svojimi rovesníkmi, hodnotiť svoju úlohu v škole, v rodine a v spoločnosti. Vedieť sa starať o svoje fyzické, psychické a duchovné zdravie, vedieť uzatvárať kompromisy, byť schopný vyhľadávať, hodnotiť a využívať pri učení rôzne zdroje informácií, osvojiť si metódy

a formy učenia a práce s informáciami. Mať schopnosť vnímať umenie, snažiť sa porozumieť mu a byť si vedomý svojich kvalít. Má mať osvojené základy používania materinského a cudzieho jazyka. CZŠ ako vzdelávacia inštitúcia sa po výchovnej stránke snaží, aby jej absolvent 1. stupňa bol ľudský, priateľský, usilovný, pracovitý, svedomitý, samostatný, čestný a cieľavedomý.

Absolvent 1. stupňa CZŠ by mal byť pripravený svojimi vedomosťami a zručnosťami na plynulý prechod do vyučovacieho procesu 2. stupňa cirkevnej školy. Po absolvovaní každého ročníka získava žiak vysvedčenie.

Na veku primeranej úrovni disponuje nasledujúcimi kľúčovými kompetenciami:

- **sociálne komunikačné kompetencie** (vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou; dokáže určitý čas sústredene načúvať, reagovať; v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ...)
- **kompetencia v oblasti matematického a prírodovedného myslenia** (používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov; je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov, ...)
- **kompetencie v oblasti informačných a komunikačných technológií** (ovláda základy potrebných počítačových aplikácií; dokáže primerane veku komunikovať pomocou elektronických médií; dokáže adekvátne veku aktívne vyhľadávať informácie na internete, ...)
- **kompetencia učiť sa učiť sa** (uplatňuje základy rôznych techník učenia sa a osvojovania si poznatkov; vyberá a hodnotí získané informácie, spracováva ich a využíva vo svojom učení
- a v iných činnostiach; ...)
- **kompetencia riešiť problémy** (vníma a sleduje problémové situácie v škole a vo svojom najbližšom okolí, adekvátne svojej úrovni navrhuje riešenia podľa svojich vedomostí a skúseností z danej oblasti; pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, skúša viaceré možnosti riešenia problému; ...)
- **osobné, sociálne a občianske kompetencie** (má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere v reálnom a duchovnom svete; uvedomuje si vlastné potreby a tvorivo využíva svoje možnosti; uvedomuje si dôležitosť ochrany svojho zdravia; dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov, uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti; dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci; ...)
- **kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry** (dokáže sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti; dokáže pomenovať druhy umenia a ich hlavné nástroje a vyjadrovacie prostriedky; uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote; cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície; pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu; správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám; ...)

5. Organizačné formy a metódy vyučovania

Stratégiou vyučovania na 1. stupni CZŠ je určovanie metód a foriem práce tak, aby ich výber a kombinovanie boli prostriedkom motivácie a usmernenia žiakov na vyučovaní a učení.

Medzi metódy vyučovania využívané učiteľmi 1. stupňa CZŠ patria slovné (výklad, prednáška – minimálne využívané, rozhovor, diskusia, dramatizácia), písomné (práca s textom, písomné práce), demonštračné a praktické metódy. Výber metód je podmienený podmienkou, čo najväčšej samostatnosti a tvorivosti žiakov.

Medzi formy vyučovania využívané učiteľmi 1. stupňa CZŠ patria integrované, skupinové, programové, individuálne vyučovanie, vyučovanie v rôznom prostredí, exkurzie, športové aktivity, účelové kurzy a rôzne iné výchovné aktivity súvisiace so vzdelávaním našich žiakov.

6. Zabezpečenie výučby pre žiakov so špeciálnymi výchovno - vzdelávacími potrebami

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je žiak, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám žiakov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u žiaka diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo výchove a vzdelávaní pre žiaka. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo nadania alebo vývinu žiaka v sociálne znevýhodnenom prostredí, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

1. žiak so zdravotným znevýhodnením, t. j. - žiak so zdravotným postihnutím (s mentálnym postihnutím, so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s autizmom alebo inými pervazívnymi vývinovými poruchami, s viacnásobným postihnutím); - žiak chorý alebo zdravotne oslabený, žiak s vývinovými poruchami (poruchou aktivity a pozornosti, s vývinovou poruchou učenia, s oneskoreným alebo nerovnomerným psychomotorickým vývinom), žiak s intelektovým výkonom v hraničnom pásme, žiak s poruchou správania

2. žiak so sociálne znevýhodneného prostredia;

3. žiak s nadaním – aktuálne neevidujeme takýchto žiakov.

Pri práci so žiakmi so špeciálnymi výchovno – vzdelávacími potrebami /ŠVVP/ škola vychádza z platných dokumentov, najmä zo zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov a z vyhlášky č. 320/2008 o základnej škole, ako i z ďalších platných a záväzných dokumentov.

V tejto oblasti našej práce je nutná zvýšená spolupráca školy, žiaka, jeho rodičov a školského poradenského zariadenia. V rámci školy ide najmä o spoluprácu triedneho učiteľa s ostatnými vyučujúcimi, školského špeciálneho pedagóga, výchovného poradcu a vedenia školy. Podmienkou zdokonaľovania práce so žiakmi so ŠVVP je neustále sa vzdelávanie pedagogických pracovníkov v tejto oblasti. Zásadnou podmienkou úspešnej práce s týmito žiakmi je neustála komunikácia s rodičmi žiaka.

a) Žiaci so zdravotným znevýhodnením

- Žiaci so zdravotným znevýhodnením, vzdelávaní v bežnej triede (začlenení, integrovaní). Sú vzdelávaní podľa individuálneho vzdelávacieho programu vo vybraných predmetoch. V ostatných predmetoch sa prihliada na ich druh postihnutia a venuje sa im individuálna starostlivosť. Sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011- podľa prílohy č. 2.
- Žiaci so zdravotným znevýhodnením, s ktorými sa pracuje podľa odporúčaní príslušného poradenského zariadenia a podľa školského vzdelávacieho programu. Je im venovaná individuálna starostlivosť. Sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 ako bežní žiaci ZŠ.

Cieľom výchovy a vzdelávania žiakov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vychovávať a vzdelávať týchto žiakov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Základné podmienky, ktoré škola dodržiava pri vzdelávaní žiakov so zdravotným znevýhodnením v bežných triedach:

- Ak je zdravotné znevýhodnenie žiaka takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole

evidovaný ako žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, za podmienky súhlasu jeho zákonného zástupcu.

- Potvrdenie o tom, že žiak má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie a na základe odborného vyšetrenia.
- Žiak, ktorý má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby, musí mať vypracovaný individuálny výchovno-vzdelávací program. Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií.
- Žiak môže mať špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby počas celého vzdelávacieho cyklu alebo len počas limitovaného obdobia, čo sa posudzuje na základe výsledkov odborného vyšetrenia školského zariadenia výchovného poradenstva a prevencie.
- Žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorý sa vzdeláva v bežnej triede základnej školy, musí mať zabezpečené odborné personálne, materiálne, priestorové a organizačné podmienky v rozsahu a kvalite zodpovedajúcej jeho individuálnym potrebám.
- Riaditeľ školy zabezpečuje pri výchove a vzdelávaní takéhoto žiaka systematickú spoluprácu školy so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie. Škola spolupracuje s CPPP a s SCŠPP v Bardejove.

Súčasťou povinnej dokumentácie žiaka so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne začleneného v bežnej triede základnej školy je **Individuálny výchovno-vzdelávací program**. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania žiaka podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom z CPPP a SCŠPP, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah a formy vzdelávania v jednom alebo viacerých vyučovacích predmetoch, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu Úpravu učebných osnov konkrétneho predmetu. Ide o úpravu obsahu vzdelávania žiaka, t. j. vychádza sa z učebných osnov predmetu. Vyučujúci učiteľ v spolupráci so špeciálnym pedagógom vypracuje postupnosť krokov pri preberaní učiva príslušného predmetu. Úprava učebných osnov predmetu, ktorá je súčasťou individuálneho vzdelávacieho programu, sa vypracováva len pre tie vyučovacie predmety, v ktorých žiak nemôže postupovať podľa učebných osnov daného ročníka.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a doplňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka. Individuálny výchovno-vzdelávací program podpisuje riaditeľ školy, triedny učiteľ, špeciálny pedagóg a zákonný zástupca žiaka.

Pedagogické zásady práce pri práci so žiakmi so ŠVVP:

- rešpektovanie zvláštností a možností žiaka,
- informovanosť všetkých pedagógov o probléme žiaka s dôrazom na mlčanlivosť o informáciách zistených pri výkone povolania,
- oboznámenie všetkých pedagógov so spôsobmi vzdelávania, hodnotenia žiaka a možnosťami úľav,
- oboznámenie spolužiakov s rozdielnym spôsobom hodnotenia žiaka,
- skoré poskytnutie špeciálnej pomoci /koniec 1. , začiatok druhého ročníka a priebežne, čím skôr, tým lepšie/,
- dodržiavanie jednotlivých vývojových etáp,
- vytváranie optimálneho pracovného prostredia, priateľskej atmosféry,
- zabezpečenie kompenzačných a didaktických pomôcok,

- využívanie špeciálnych metód a foriem práce odporučených odborným pracovníkom pedagogicko - psychologickej poradne,
- dodržiavanie zásady všestrannosti /dieťa musí mať možnosť kompenzovať svoje znevýhodnenie inými činnosťami, v ktorých je úspešnejšie/,
- dodržiavanie zásady sústavnosti ,
- stanovenie si reálnych cieľov, postupné zvyšovanie nárokov ,
- podporovanie snahy žiaka, aj pri najmenšom zlepšení výkonu udeľovať pochvaly, nedostatky neporovnávať s ostatnými,
- zaraďovanie častých prestávok, striedanie pracovného tempa a pracovných činností podľa odporúčania PPP.

b) Žiaci zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie - definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnú depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špeciálne edukačné potreby dieťaťa sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam žiaka, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Špecifickým cieľom výchovy a vzdelávania žiakov zo SZP je prostredníctvom eliminácie alebo odstránenia hendikepov vyplývajúcich zo sociálneho znevýhodnenia (komunikačné schopnosti, kultúrne a sociálne vylúčenie, hygienické návyky...) dosiahnuť primeraný rozvoj ich schopností.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom zo sociálne znevýhodneného prostredia **špecifické podmienky** pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- vytváranie atraktívneho edukačného prostredia, ktoré rešpektuje sociálne, kultúrne a jazykové špecifiká detí,
- zabezpečenie pomoci pri realizácii výletov, exkurzií, aby sa dieťa mohlo takýchto aktivít zúčastňovať,
- zabezpečenie spolupráce s CPPP a P,
- zabezpečenie spolupráce rodičov s ďalšími subjektmi podľa potreby(ÚPSVaR – Bardejov, terénni pracovníci Mesta Bardejov),
- využívanie špeciálnych postupov, názorných metód, učivo je zredukované potrebám, fyzickým a psychickým schopnostiam žiakov,
- popoludňajších hodinách si svoje vedomosti môžu upevniť hrovou formou v záujmovom krúžku „Zábavné popoludnie“, ktorý svojou činnosťou pomáha kompenzovať nedostatky v edukačnom procese.

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú na individuálnej báze tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho žiaka.

7. Vzdelávacie oblasti

Ciele vzdelávacích oblastí sú totožné so štátnym vzdelávacím programom

Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra Anglický jazyk
Matematika a práca s informáciami	Matematika Informatika
Človek a príroda	Prvouka Prírodoveda
Človek a spoločnosť	Prvouka Vlastiveda
Človek a hodnoty	Katolícke náboženstvo
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie
Umenie a kultúra	Hudobná výchova Výtvarná výchova
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova

8. Začlenenie prierezových tém

Prierezové témy sú začlenené do predmetov podľa svojho obsahu a uvedené sú v učebných osnovách jednotlivých predmetov. Prierezové témy sa prelínajú vzdelávacími oblasťami. Odrážajú aktuálne problémy súčasnosti, sú určitým návodom na ich prevenciu a riešenie, ale zároveň slúžia aj na prehĺbenie základného učiva, zdôraznenie aplikačného charakteru. Prispievajú k tomu, aby si žiaci rozšírili rozhľad, osvojili si určité postoje, hodnoty a rozhodovanie. Prepájajú rôzne oblasti základného učiva, prispievajú ku komplexnosti vzdelávania žiakov a pozitívne ovplyvňujú proces utvárania a rozvíjania kľúčových kompetencií (spôsobilostí) žiakov.

Multikultúrna výchova
Mediálna výchova
Osobnostný a sociálny rozvoj
Environmentálna výchova
Dopravná výchova

Ochrana života a zdravia
Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ

Téma sa prelína v rámci všetkých vyučovacích predmetov s ohľadom na aktuálnosť potrieb žiakov. Tiež má svoj priestor v rámci práce koordinátorov prevencie, kde sa realizuje formou prednášok, modelových situácií, vhodných cvičení a hier.

Spôsob realizácie :

- beseda s pracovníkmi CPPPaP v Bardejove - prevencia proti sociálno-patologickým javom /šikanovanie, agresivita, návykové látky, drogy/,
- beseda s obyvateľmi obce – sociálny život v obci, spolunažívanie, život
- návšteva divadelného predstavenia,
- účasť na rôznych súťažiach a olympiádach,
- besedy zamerané na prevenciu sociálno – patologických javov.

MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA

Multikultúrna výchova je začlenená do predmetov: slovenský jazyk a literatúra, anglický jazyk, vlastiveda, výtvarná výchova, hudobná výchova. Podľa aktuálnosti aj v ostatných predmetoch.

Spôsob realizácie :

- exkurzie a výlety po Slovensku,
- výchovné koncerty,
- divadelné predstavenia.

ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA

Cieľom je prispieť k rozvoju osobnosti žiaka tak, aby nadobudol schopnosť chápať, hodnotiť a analyzovať vzťahy medzi človekom a jeho okolím, pričom zároveň cíti potrebu ochrany životného prostredia na celom svete. Dôležité je, aby žiaci získali nielen vedomosti, ale aj schopnosti a zručnosti nápomocné pri tvorbe a ochrane prírody. Dôraz kladieme na činnosti, ktoré sú ich veku primerané a vhodné – ochrana a starostlivosť o zeleň, výsadba stromčekov v areáli školy, pestovanie kladného vzťahu ku zvieratám, triedenie a využívanie druhotných surovín, ...

Žiaci by mali chápať súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a zodpovednosť za ich vzťah k životnému prostrediu v každodennom živote.

Spôsob realizácie :

- účelové cvičenia a didaktické hry v prírode.
- žiaci sa zúčastňujú pri jarnom upratovaní v obci,
- zapájajú sa aktívne do zberov (papier, plasty, batérie, železo) a učia sa triediť aj bežný odpad, ktorý „vyprodukujú“ priamo v škole,
- vychádzky do prírody.

MEDIÁLNA VÝCHOVA

Mediálna výchova je zaradená do všetkých vyučovacích predmetov. Dôraz sa kladie na predmety informatickej výchovy a informatiky, kde sú žiaci systematicky kontrolovaní usmerňovaní v prístupe na internet.

Každý pedagogický pracovník vie pružne reagovať na rôzne mediálne správy a pomôcť žiakom zorientovať sa v nich.

Spôsob realizácie :

- využívanie kníh v školskej čítárni,
- práca s internetom.

OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA

Táto prierezová téma sa realizuje v jednotlivých učebných predmetoch aj ako samostatná organizačná forma – didaktické hry v prírode v primárnom vzdelávaní. Ochrana života človeka a jeho zdravia integruje postoje, vedomosti a zručnosti žiakov so zameraním na ochranu života v mimoriadnych situáciách, tiež pri pobyte a pohybe v prírode.

Obsah je orientovaný na zvládnutie situácií vzniknutých vplyvom priemyselných a ekologických havárií, dopravnými nehodami, prírodnými katastrofami, živelnými pohromami. Zároveň pomáha zvládnuť nevhodné podmienky v prípadoch vzniknutých pôsobením cudzej moci, terorizmom voči našim občanom. Jej prostredníctvom sú žiakom poskytované potrebné teoretické vedomosti a praktické zručnosti v prípade potreby sebaochrany alebo pri poskytnutí pomoci iným v čase ohrozenia zdravia alebo života. Tiež rozvíja morálne vlastnosti žiakov, ktoré tvoria základ vlasteneckého a národného cítenia, formuje predpoklady na dosiahnutie vyššej telesnej zdatnosti a celkovej odolnosti organizmu voči psychickej a fyzickej záťaži v náročných životných situáciách.

Spôsob realizácie :

- plavecký výcvik v 3.-4. ročníku,
- rôzne športové podujatia na škole a krúžky,
- Didaktické hry v prírode – primárne vzdelávanie.

DOPRAVNÁ VÝCHOVA

Učivo dopravnej výchovy je povinnou súčasťou každodenného pôsobenia na žiakov. Jeho úlohou je viesť ich k návyku dodržiavania bezpečnostných zásad a pravidiel cestnej premávky.

Spôsob realizácie :

- beseda s príslušníkmi PZ v Bardejove,
- aktivity počas výučby predmetov Prvouka a Vlastiveda.

REGIONÁLNA VÝCHOVA A TRADIČNÁ EUDOVÁ KULTÚRA

Náplň je zameraná na to, aby žiaci v rámci regionálnej výchovy poznali históriu a kultúru vlastnej obce, kraja a vedeli funkčne využívať historické a regionálne fakty, aby vedeli o svojej rodnej obci a krajine podávať informácie iným ľuďom. Snažiť sa, aby žiaci boli hrdí na svoju vlasť, kraj a rodnú obec.

Spôsob realizácie :

- je to súčasťou vyučovacieho procesu hlavne v predmetoch prvouka, vlastiveda, hudobná výchova a výtvarná výchova,
- zapojenia sa žiakov do tradícií v obci
- beseda so slávnymi rodákmi obce
- návšteva remeselných dielní v obci,
- vychádzky a exkurzie v obci a jej blízkom okolí.

TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI

Prierezová téma rozvíja u žiakov kompetencie tak, aby vedeli - komunikovať, argumentovať, používať informácie a pracovať s nimi, riešiť problémy, spolupracovať v skupine, prezentovať sám seba, ale aj prácu v skupine. Ciele aj obsah prierezovej témy je súčasťou viacerých predmetov.

Hlavným cieľom je, aby sa žiaci prostredníctvom vlastnej organizácie práce naučili riadiť seba, tím, vypracovať si harmonogram svojich prác, získavať potrebné informácie, spracovať ich, vedeli si hľadať aj problémy, ktoré treba riešiť, správne ich pomenovať, utvoriť hypotézu, overiť ju a pod.

Naučia sa prezentovať svoju prácu písomne aj verbálne s použitím informačných a komunikačných technológií.

Spôsob realizácie:

- v predmetoch prírodoveda a vlastiveda,
- formou súťaží a kvízov.

Bližšie začlenenie prierezových tém je zakomponované v jednotlivých učebných osnovách predmetov.

V rámci učebných osnov sú implementované témy z **Národného štandardu finančnej gramotnosti (FG)** a Národný program čitateľskej gramotnosti.

Národný štandard finančnej gramotnosti (NŠFG) popisuje minimálne požiadavky na funkčnú finančnú gramotnosť prostredníctvom osvojených kompetencií. Tieto sú usporiadané nasledovne: témy, kompetencie a čiastkové kompetencie. Témy, celkové a čiastkové kompetencie opisujú vybrané poznatky, zručnosti a skúsenosti z oblasti finančnej gramotnosti.

Očakávania opisujú, akým spôsobom by mali žiaci byť schopní aplikovať vedomosti a zručnosti pri každodenných finančných rozhodnutiach a činnostiach. Ide o napredovanie v získavaní poznatkov, zručností a skúseností.

Témy sú zoradené do siedmich vybraných kategórií finančnej gramotnosti:

1. Človek vo sfére peňazí
2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí
3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca
4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi
5. Úver a dlh
6. Sporenie a investovanie
7. Riadenie a poistenie

ISCED 1

1. Človek vo sfére peňazí

Celková kompetencia: Posúdenie významu trvalých životných hodnôt, zváženie vplyvu peňazí na ich zachovávanie a na základe toho vybrať a stanoviť životných priorít a východísk zabezpečenia životných potrieb.

Čiastková kompetencia 1: Zachovať trvalé životné hodnoty a osvojiť si vzťah medzi životnými potrebami a financiami ako prostriedku ich zabezpečenia.

– zodpovednosť za existenciu, práca, povinnosť, samostatnosť

Očakávania, že žiak je schopný: Pomenovať základné ľudské hodnoty – život, zdravie, rodina... Pomenovať základné ľudské potreby – jedlo, šatstvo, veci osobnej potreby, hračky, teplo... – peniaze.

Čiastková kompetencia 2: Pochopiť a vážiť si hodnotu ľudskej práce a peňaží ako jedného z prostriedkov jej vyjadrenia – odmena.

Očakávania, že žiak je schopný: Posúdiť spôsoby, akými rodičia zabezpečujú životné potreby celej rodiny. Vymenovať svoje vlastné skúsenosti s prácami v domácnosti.

Čiastková kompetencia 3: Osvojiť si základné etické súvislosti problematiky bohatstva, chudoby a dedenia chudoby.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať príklady bohatstva a chudoby.

Čiastková kompetencia 4: Popísať fungovanie problematiky jednotlivca a rodiny v ekonomickej oblasti.

Očakávania, že žiak je schopný: Vedieť stručne popísať ekonomickú sféru človeka a rodiny.

Čiastková kompetencia 5: Osvojiť si, čo znamená žiť hospodárne.

Očakávania, že žiak je schopný: Uviesť príklady hospodárneho zaobchádzania s osobnými vecami, hospodárneho správania sa v domácnosti. Osvojiť si potrebu hospodárneho zaobchádzania s pomôckami a predmetmi v škole aj mimo nej.

– cena predmetov, dopad na prírodu a človeka

Využitie v predmetoch: MAT: 1., 2. ročník, SJL: 1., 2. ročník, PVO: 1., 2. ročník, VLA: 2. ročník, HUV: 2., 3. ročník, VYV: 2. ročník

2. Finančná zodpovednosť a prijímanie rozhodnutí

Celková kompetencia: Používanie spoľahlivých informácií a rozhodovacích procesov pri osobných financiách.

Čiastková kompetencia 1: Prevziať zodpovednosť za osobné finančné rozhodnutia.

– význam peňazí, priority tovarov

Očakávania, že žiak je schopný: Uviesť príklady finančných rozhodnutí a ich možných dôsledkov. Uviesť príklady, ako byť finančne zodpovedným mladým človekom.

Čiastková kompetencia 2: Nájsť a vyhodnotiť informácie z rôznych zdrojov.

– slovo re-KLAM-a – nie všetko, čo sa v nej uvádza je pravda

Očakávania, že žiak je schopný: Uviesť príklady, prečo sa oplatí jednotlivcovi byť dobre finančne informovaný. Opísať zdroje finančných informácií.

Čiastková kompetencia 3: Kontrolovať osobné údaje a informácie. – kľúč od domu, cenné veci v dome...

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať, ktoré druhy osobných informácií by nemali byť odhalené tretím osobám. Opísať možné dôsledky takéhoto odhalenia.

Čiastková kompetencia 4: Prijímať finančné rozhodnutia zvažovaním alternatív a dôsledkov. Poznať priority pri mienaní peňazí, kupovať len to, na čo mám peniaze.

Očakávania, že žiak je schopný: Zoradiť osobné želania/potreby podľa ich dôležitosti. Stanoviť si merateľné krátkodobé finančné ciele. Vymedziť jednotlivé kroky pomocou zhodnotenia alternatív. Používať rozhodovanie pri krátkodobých cieľoch.

Čiastková kompetencia 5: Vypracovať komunikačné stratégie na diskusiu o finančných záležitostiach.

Očakávania, že žiak je schopný: Uviesť príklady mienania peňazí u detí predchádzajúcich generácií. Porožprávať o hodnotách a postojoch predchádzajúcich generácií na základe ich osobných príbehov o peniazoch.

Čiastková kompetencia 6: Vedieť stručne zhrnúť hlavné princípy ochrany spotrebiteľov. Očakávania, že žiak je schopný: Vysvetliť podmienky na vrátenie výrobkov v miestnych obchodoch.

– pojem záručný list, záručná doba, kupovať kvalitné výrobky, zisťovať dôvody zlacneného tovaru, reklamovať chybný tovar

Využitie v predmetoch: MAT: 2. ročník, SJL: 1., 2. ročník, PVO: 2. ročník, VLA: 2. ročník

3. Zabezpečenie peňazí pre uspokojovanie životných potrieb – príjem a práca

Celková kompetencia: Porožumenie a orientovanie sa v zabezpečovaní životných potrieb jednotlivca a rodiny. Vyhodnotenie vzťahu práce a osobného príjmu.

Čiastková kompetencia 1: Poznať a harmonizovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

– dopĺňať si vzdelanie počas života, prispôbovanie sa rodiny dobe, v ktorej žijeme

Očakávania, že žiak je schopný: Pomenovať osobné, rodinné a spoločenské potreby.

Čiastková kompetencia 2: Porozumieť a orientovať sa v problematike zabezpečovania životných (ekonomických) potrieb jednotlivca a rodiny.

– škola – vzdelanie – práca – peniaze – životné potreby

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať príklady základných životných potrieb.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť vzdelanostné a pracovné predpoklady z hľadiska uspokojovania životných potrieb.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať, čo je povolanie a zamestnanie.

Čiastková kompetencia 4: Identifikovať zdroje osobných príjmov – mzda, naturálie, brigáda.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať svoju predstavu, čo sú to osobné príjmy človeka.

Čiastková kompetencia 5: Orientovať sa v modeloch zabezpečenia jednotlivca a rodiny peniazmi.

Očakávania, že žiak je schopný: Vysvetliť na jednoduchom príklade vzťah človeka a rodiny k peniazom.

– nerovnaký príjem, nestálosť príjmu, počet zamestnaní, rozdiel výšky príjmov podľa pracovného zaradenia, možnosť príjmu žiaka – štipendium

(Čiastková kompetencia 6 sa nevzťahuje na ISCED 1)

Čiastková kompetencia 7: Poznať základné otázky úspešnosti vo finančnej oblasti, inšpirované úspešnými osobnosťami a uplatňovanie ich postupov.

Očakávania, že žiak vie: Vysvetliť príklady úspešnosti a neúspešnosti človeka v živote.

– kvalifikovaný pracovník – odborník vo svojom obore – ohodnotenie, porovnanie: žiak v škole a známky

Využitie v predmetoch: MAT: 2. ročník, SJL: 2. ročník, PVO: 2. ročník, VLA: 2. ročník, HUV: 2. ročník,

4. Plánovanie a hospodárenie s peniazmi

Celková kompetencia: Organizovanie osobných financií a používanie rozpočtu na riadenie hotovosti.

Čiastková kompetencia 1: Vypracovať osobný finančný plán.

Očakávania, že žiak je schopný: Porozprávať, aké môžu byť výdavky na domácnosť a aké môžu byť zdroje príjmov v domácnosti.

Čiastková kompetencia 2: Vypracovať systém na udržiavanie a používanie finančných záznamov.

Očakávania, že žiak je schopný: Vysvetliť svoju predstavu o tom, čo je majetok.

Čiastková kompetencia 3: Popísať spôsob používania rôznych metód platenia.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať, za čo všetko rodičia v domácnosti platia.

– elektrika, plyn, voda, odpad, potraviny

Čiastková kompetencia 4: Uplatniť spotrebiteľské zručnosti pri zodpovednom rozhodovaní o nákupe.

– nakupovať podľa priorít

Očakávania, že žiak je schopný: Porovnať ceny rovnakého výrobku v dvoch rôznych obchodoch. Uplatniť zodpovedné rozhodovanie, primerané osobnému veku, pri nákupe.

Čiastková kompetencia 5: Zvážiť príspevky na darcovstvo a filantropiu.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať, ktoré charitatívne organizácie žiak vo svojom okolí pozná.

Čiastková kompetencia 6: Uvedomiť si účel a dôležitosť závetu. Pojem závet.

Očakávania, že žiak je schopný: Uviesť predmet, ktorý zdedil niektorý z členov domácnosti.

Využitie v predmetoch: MAT: 1., 2. ročník, SJL: 2. ročník, VLA: 2. ročník, HUV: 2. ročník

5. Úver a dlh

Celková kompetencia: Udržanie výhodnosti, požičiavanie za priaznivých podmienok a zvládanie dlhu. Pôžička – vrátenie.

Čiastková kompetencia 1: Identifikovať náklady a prínosy jednotlivých typov úverov.

Očakávania, že žiak je schopný: Opísať situácie, kedy si človek peniaze/predmety nakupuje a kedy si ich požičiava. Popísať dôsledky oboch možností.

– auto, byt

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť účel informácií o úverovej schopnosti a poznať práva žiadateľa o úver v súvislosti s informáciami o úverovej schopnosti.

– vrátiť vec v takom stave, v akom som si ju požičal

Očakávaná, že žiak je schopný: Opísať, aké vlastnosti by mal mať človek, ktorý si požičia obľúbenú osobnú vec iného človeka. Opísať postup, ako si môže človek opätovne získať dôveru požičiavajúceho, ak stratil alebo poškodil požičanú osobnú vec.

Čiastková kompetencia 3: Opísať spôsoby, ako sa vyhnúť problémom so zadlžením alebo ako ich zvládnuť.

Očakávaná, že žiak je schopný: Porozprávať o tom, čo môže nastať pri požičiavaní si cenných predmetov alebo peňazí.

– strata, krádež, neúmyselné poškodenie – postoj v týchto prípadoch

Využitie v predmetoch: MAT: 1. ročník, HUV: 2. ročník

6. Sporenie a investovanie

Celková kompetencia: Aplikácia rôznych investičných stratégií, ktoré sú v súlade s osobnými cieľmi.

Čiastková kompetencia 1: Diskutovať o tom, ako sporenie prispieva k finančnej prosperite.

– sporenie a majetok

Očakávaná, že žiak je schopný: Opísať svoju predstavu o tom, ako človek môže sporiť.

Čiastková kompetencia 2: Vysvetliť, akým spôsobom investovanie zhodnocuje majetok a pomáha pri plnení finančných cieľov.

– zakúpenie – investícia, dom, byt, auto, zberatelia

Očakávaná, že žiak je schopný: Uviesť svoju predstavu o tom, čo je možné považovať za investíciu.

Čiastková kompetencia 3: Zhodnotiť investičné alternatívy.

Očakávaná, že žiak je schopný: Vysvetliť, prečo je dobré ukladať peniaze vo finančnej inštitúcii.

– ochrana pred zlodejom

Čiastková kompetencia 4: Opísať spôsob nákupu a predaja investícií.

Očakávaná, že žiak je schopný: Vysvetliť, na čo by človek mohol minúť väčšiu sumu peňazí, ktorú si našetril v peňažnej inštitúcii.

Čiastková kompetencia 5: Vysvetliť vplyv daní na návratnosť investícií.

Očakávaná, že žiak je schopný: Vysvetliť, že za všetko sa platí daň. Popísať, ako sa kupuje dom alebo auto pre domácnosť a aké majú s tým rodičia výdavky.

Čiastková kompetencia 6: Vysvetliť spôsob regulácie a dohľadu nad finančnými trhmi.

Očakávaná, že žiak je schopný: Vysvetliť, prečo je potrebné vytvárať prostredie dôvery a bezpečia pri používaní peňazí v rámci denného nakupovania, ale aj ich šetrenia. Porozprávať o tom, ako predchádzať stratám a znehodnoteniu vecí a peňazí.

– kupovať veci dennej spotreby, nekupovať veci na sklad

Využitie v predmetoch : MAT: 2., 3. ročník, PDA: 3. ročník, VLA: 2., 3. ročník

7. Riadenie rizika a poistenie

Celková kompetencia: Používanie primeraných stratégií riadenia rizík.

(ISCED 1 neobsahuje čiastkovú kompetenciu 1 – Pochopiť pojem riziko, vedieť identifikovať základné druhy rizík a vysvetliť základné metódy riadenia rizík.)

Čiastková kompetencia 2: Zohľadniť vplyv finančných kríz na hospodárenie jednotlivca a rodiny.

Očakávaná, že žiak je schopný: Opísať na jednoduchých príkladoch existenciu vonkajších vplyvov na človeka.

Čiastková kompetencia 3: Vysvetliť systém zabezpečenia pre prípad zdravotne a sociálne nepriaznivej situácie a staroby.

Očakávaná, že žiak je schopný: Vedieť uviesť na príkladoch význam starých rodičov v rodine. Pochopiť význam ich dôstojného postavenia, vyjadreného zdravím a sociálnou istotou.

Čiastková kompetencia 4: Vysvetliť rozdiel medzi verejným a súkromným (komerčným) poistením. Vymenovať povinné a nepovinné druhy verejného poistenia. Charakterizovať zdravotné poistenie a sociálne poistenie a v rámci neho nemocenské poistenie, dôchodkové poistenie, úrazové poistenie, garančné poistenie a poistenie v nezamestnanosti.

–poistenie: životné, zdravotné, automobilov

Očakávaná, že žiak je schopný: Vysvetliť, prečo sa ľudia potrebujú poistiť a na jednoduchých príkladoch názorne ukázať, ako poistenie funguje.

(ISCED 1 neobsahuje čiastkovú kompetenciu 2 – Vysvetliť v rámci súkromného poistenia podstatu a význam poistenia majetku, zodpovednosti za spôsobené škody, úrazového a životného poistenia.)

Využitie v predmetoch: MAT: 2.,3. ročník, SJL: 2.,3.ročník, VLA: 3. ročník,

Podpora čitateľskej gramotnosti

Čitateľská gramotnosť je dôležitá pri dosahovaní požadovaných výsledkov v edukačnom procese. Spoločne si dávame za cieľ formovať kladný vzťah detí ku knihe a literatúre a orientovať výchovno – vzdelávaciu činnosť na rozvíjanie čitateľských kompetencií žiakov, ktoré sú predpokladom pre porozumenie významu textu, pre výber kľúčových informácií a ich posudzovanie a vyvodzovanie logických záverov.

Vytvorili sme v škole Čítareň u sv. Faustíny, ktorá bude slúžiť žiakom aj učiteľom ako istá forma školskej knižnice a priestor na zaujímavé školské a mimoškolské čitateľské aktivity.

Spôsoby realizácie podpory čitateľskej gramotnosti:

- dbať na zvyšovanie jazykovej kultúry žiakov na všetkých vyučovacích hodinách,
- pravidelné návštevy mestskej knižnice v Bardejove a školskej čítárne,
- pozývanie zaujímavých hostí (spisovatelia, Tibor Hujdič..),
- realizovanie popoludňajších kvízov a súťaží v školskej čítárni,
- v marci čítanie“ na dobrú noc“ pre škôlkárov,
- zapájať žiakov do literárnych a recitačných súťaží(Hviezdoslavov Kubín, Šaliensky Mat'ko, Slovo bolo u Boha...),
- podporovať pedagogických zamestnancov v ďalšom vzdelávaní v oblasti čitateľskej gramotnosti.

III. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia

1. Hodnotenie vzdelávacích výsledkov práce žiakov

Hodnotenie žiakov sa môže realizovať klasifikáciou a slovným hodnotením. Žiaci 1. - 9. ročníka základnej školy sú hodnotení slovnou i klasifikáciou. Predmety výchovného charakteru a predmet náboženstvo môžu byť hodnotené slovnou alebo klasifikovanú. Rozhodne o tom riaditeľ školy po prerokovaní v pedagogickej rade na začiatku príslušného školského roka.

Klasifikácia je jednou z foriem hodnotenia, jej výsledky sa vyjadrujú určenými stupňami na 5 bodovej stupnici:

Stupeň 1 / výborný / Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, celistvo, presne a úplne a chápe vzťahy medzi nimi. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a tvorivo uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí logicky správne, zreteľne sa u neho prejavuje samostatnosť a tvorivosť. Jeho ústny a písomný prejav je správny, presný a výstižný. Grafický prejav je presný a estetický. Výsledky jeho činnosti sú kvalitné, iba s menšími nedostatkami.

Stupeň 2 / chváľitebný / Žiak ovláda poznatky, fakty, pojmy, definície a zákonitosti, ktoré požadujú učebné osnovy, v podstate celistvo, presne a úplne. Pohotovo vykonáva požadované intelektuálne a motorické činnosti. Samostatne a produktívne alebo s menšími podnetmi učiteľa uplatňuje osvojené vedomosti a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí. Myslí správne, v jeho myslení sa prejavuje logika a tvorivosť. Ústny a písomný prejav máva menšie nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. Kvalita výsledkov činnosti je spravidla bez podstatných nedostatkov. Grafický prejav je estetický, bez väčších nepresností.

Stupeň 3 / dobrý / Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia poznatkov, faktov, pojmov, definícií a zákonitostí, ktoré sú predpísané učebnými osnovami, nepodstatné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností sa prejavujú menšie nedostatky. Podstatnejšie nepresnosti a chyby vie s učiteľovou pomocou korigovať. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa dopúšťa chýb. Uplatňuje poznatky a hodnotí javy a zákonitosti podľa podnetov učiteľa. Jeho myslenie je vcelku správne, nie je vždy tvorivé. V ústnom a písomnom prejave má nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti, grafický prejav je menej estetický. V kvalite výsledkov jeho činnosti sú častejšie nedostatky.

Stupeň 4/ dostatočný / Žiak má v celistvosti, presnosti a úplnosti osvojenia požadovaných vedomostí závažné medzery. Pri vykonávaní požadovaných intelektuálnych a motorických činností je málo pohotovú a má väčšie nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú závažné chyby. Pri využívaní vedomostí na výklad a hodnotenie javov je nesamostatný. V logickosti myslenia sa vyskytujú závažné chyby a myslenie nie je tvorivé. Jeho ústny a písomný prejav má vážne nedostatky v správnosti, presnosti a výstižnosti. V kvalite výsledkov jeho činnosti a v grafickom prejave sa prejavujú nedostatky, grafický prejav je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby vie žiak s pomocou učiteľa korigovať.

Stupeň 5/ nedostatočný / Žiak si neosvojil vedomosti požadované učebnými osnovami celistvo, presne a úplne, má v nich závažné a značné medzery. Jeho zručnosť vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti má podstatné nedostatky. V uplatňovaní osvojených vedomostí a zručností pri riešení teoretických a praktických úloh sa vyskytujú veľmi závažné chyby. Pri výklade a hodnotení javov a zákonitostí nevie svoje vedomosti uplatniť, a to ani na podnet učiteľa. Neprejavuje samostatnosť v myslení, vyskytujú sa u neho časté logické nedostatky. V ústnom a písomnom prejave má závažné nedostatky v správaní, presnosti a výstižnosti. Kvalita

výsledkov jeho činnosti a grafický prejav sú na nízkej úrovni. Závažné nedostatky a chyby nevie opraviť ani s pomocou učiteľa.

Vo výchovno-vzdelávacom procese sa uskutočňuje **priebežné a súhrnné hodnotenie**. Priebežné hodnotenie sa uplatňuje pri hodnotení čiastkových výsledkov a prejavov žiaka a má hlavne motivačný charakter. Súhrnné hodnotenie žiaka v jednotlivých vyučovacích predmetoch sa uskutočňuje na konci prvého a druhého polroka v školskom roku a má čo najobjektívnejšie zhodnotiť úroveň jeho vedomostí v danom predmete.

Predmetom hodnotenia vo výchovno-vzdelávacom procese sú najmä učebné výsledky žiakov, ktoré dosiahli vo vyučovacích predmetoch, v súlade s požiadavkami vymedzenými v učebných osnovách, schopnosti používať osvojené vedomosti, zručnosti a návyky, ako aj usilovnosť, osobnostný rast, rešpektovanie práv iných osôb, ochota spolupracovať a správanie žiakov podľa vnútorného poriadku školy.

Žiak musí byť z príslušného predmetu vyskúšaný ústne, písomne alebo prakticky aspoň dvakrát v polročnom hodnotiacom období, t.j. pri klasifikácii musí mať minimálne 2 známky z predmetu v každom polroku.

Učiteľ oznamuje žiakovi výsledok každej klasifikácie a hodnotenia a poukazuje na klady a nedostatky hodnotených prejavov a výkonov. Po ústnom vyskúšaní učiteľ oznámi žiakovi výsledok ihneď. Výsledky klasifikácie písomných, grafických prác a praktických činností oznámi žiakovi a predloží k nahliadnutiu najneskôr do 10 dní.

Triedny učiteľ a učitelia jednotlivých predmetov informujú zákonného zástupcu žiaka priebežne o prospechu a správaní žiaka. Učiteľ je povinný viesť evidenciu o každej klasifikácii žiaka v príslušnej pedagogickej dokumentácii a v žiackej knižke žiaka.

Žiak je povinný žiacku knižku nosiť na každú vyučovaciu hodinu a predložiť na požiadanie vyučujúcemu, dať si zapísať známky a oznamy, každý oznam alebo známku dať ihneď podpísať zákonnému zástupcovi a pravdivo informovať zákonných zástupcov o udalostiach v škole.

Žiak, ktorý na konci druhého polroka mal najviac z dvoch predmetov prospech nedostatočný, môže so súhlasom riaditeľa školy vykonať opravné skúšky. Žiak, ktorý sa bez vážnych a doložených dôvodov nezúčastní na opravnej alebo komisionálnej skúške, je klasifikovaný stupňom prospechu „nedostatočný“. Žiak neprospeš, ak má z niektorého povinného klasifikovaného predmetu aj po opravnej skúške stupeň nedostatočný. V takomto prípade opakuje príslušný ročník.

Ak žiak počas polroka vymešká z určitého predmetu viac ako 1/3 vyučovacích hodín, môže mu byť nariadená komisionálna skúška. Komisionálna skúška sa uskutoční aj v prípade:

- ak je žiak skúšaný v náhradnom termíne,
- ak žiak robí opravné skúšky,
- pri zaradení žiaka do vyššieho ročníka bez absolvovania predchádzajúceho ročníka,
- ak je žiak oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,
- pri preskúšaní žiaka 4. až 9. ročníka pri osobitnom spôsobe plnenia povinnej školskej dochádzky mimo územia SR,
- ak má zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti súhrnnej klasifikácie.

2. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov

Cieľ kontroly:

- získať prehľad o odbornej a metodickej pripravenosti učiteľov a výchovných pracovníkov,
- zabezpečiť plynulý chod vyučovania, dodržiavanie pracovnej disciplíny,
- získať prehľad o úrovni výchovno - vzdelávacieho procesu,
- sledovať odstránenie nedostatkov vo výchovno - vzdelávacej činnosti z predchádzajúceho školského roka,

- získať prehľad o objektivnosti hodnotenia a klasifikácie žiakov jednotlivými učiteľmi, s cieľom zabezpečiť zjednocovanie kritérií pri klasifikácii,
- sledovať evidenciu o klasifikácii žiakov v zmysle Metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu (MP),
- sledovať efektívne využívanie finančných prostriedkov.

Formy, metódy a spôsob kontroly:

- a) **Priama hospitačná činnosť**, v ktorej riaditeľ a zástupca riaditeľa v spolupráci s vedúcimi MZ a PK budú sledovať:
 - plnenie učebných osnov a metodických pokynov a požiadaviek vzdelávacích štandardov v jednotlivých ročníkoch,
 - využívanie učebných pomôcok a didaktickej techniky,
 - využívanie odborných učební,
 - dodržiavanie zásad klasifikácie žiakov, najmä u začínajúcich učiteľov,
 - dodržiavanie psychohygienických zásad vo výchovno - vzdelávacej práci,
 - plnenie plánu práce školy, plánov MZ a PK,
 - dodržiavanie bezpečnostných predpisov na vyučovacích hodinách so zreteľom na charakter predmetu.
- b) **Pozorovanie, individuálny rozhovor s učiteľom.**
- c) **Didaktické testy**, previerky zamerané na plnenie štandardov, ktoré sú už vypracované pre jednotlivé predmety a ročníky.
- d) **Rozbor** predpísaných písomných prác a riaditeľských previerok na MZ a PK.
- e) **Spolupráca MZ a PK**, kontrola dodržania časového plánu plnenia úloh, zovšeobecňovanie dobrých skúseností z výchovno - vzdelávacej práce.
- f) **Sledovanie plnenia prevádzkového poriadku a školského poriadku** záväzného pre pedagogických pracovníkov a žiakov školy.
- g) **Sledovanie a kontrola dokumentácie školy.**
- h) **Kontrola práce triednych učiteľov**
 - plnenie úloh triednických hodín,
 - spolupráca s výchovným poradcom.
- i) **Kontrola práce výchovného poradcu**
 - Osobitne s problémovými žiakmi (priebežne).
- j) **Kontrola odborných učební**
 - s cieľom zistiť nedostatky.
- k) **Kontrola bezpečnosti a hygienických opatrení** (polročne).
- l) **Kontrola práce upratovačiek a administratívnych pracovníkov** (vecné plnenie, dodržiavanie pracovného času a jeho účelného využitia pri plnení pracovných povinností.)
- m) **Zaradovanie relaxačných chvíľok** s cvičeniami do vyučovacích hodín (najmä v triedach so slabšou koncentráciou pozornosti, slabším prospechom).
- n) **Využívanie areálu školy**, najmä na hodinách TŠV, VP, VYV, činnosti ŠKD, v iných predmetoch pri vhodných témach.
- o) **Dodržiavanie rozvrhu hodín.**

3. Hodnotenie školy

Škola každoročne spracúva dokument „Správa o výchovno – vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok“ (v súlade s vyhláškou Ministerstva školstva Slovenskej republiky 9/2006 Z.z. zo 16. decembra 2005 o štruktúre a obsahu správ o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach škôl a školských zariadení).

Škola má spracovanú dvojročnú „Koncepciu rozvoja školy“, ktorú každé 2 roky analyzujeme, aktualizujeme a výsledky analýzy sa premietajú do stanovovania ďalších cieľov.

Máme spracovanú aj „SWOT“ analýzu (silné stránky, slabé stránky, možnosti, ohrozenia), ktorá nám pomáha identifikovať nedostatky a riešiť ich.

Monitorujeme pravidelne:

- Podmienky na vzdelanie.
- Spokojnosť s vedením školy a učiteľmi.
- Prostredie – klímu školy.
- Priebeh vzdelávania – vyučovací proces - metódy a formy vyučovania .
- Úroveň podpory žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
- Výsledky vzdelávania .
- Riadenie školy.
- Úroveň výsledkov práce školy.

Kritériom pre nás je:

- Spokojnosť žiakov, rodičov, učiteľov, zriaďovateľa školy.
- Kvalita výsledkov.

Nástroje na zisťovanie úrovne stavu školy sú:

- Dotazníky pre žiakov a rodičov.
- Dotazníky pre absolventov školy.
- Analýza úspešnosti žiakov na súťažiach, olympiádach .
- SWOT analýza .

Cieľom hodnotenia je:

- aby žiaci a ich rodičia získali dostatočné a hodnoverné informácie o tom, ako zvládajú požiadavky na ne kladené,
- aby aj verejnosť vedela, ako škola dosahuje ciele, ktoré sú na žiakov kladené v ŠVP.

Dôraz je kladený na:

- konštatovanie úrovne stavu,
- zisťovanie súvislostí a okolností, ktoré výsledný stav ovplyvňujú.

Vlastné hodnotenie školy je zamerané na:

- ciele, ktoré si škola stanovila, najmä v koncepčnom zámere rozvoja školy a v školskom vzdelávacom programe a ich reálnosť a stupeň dôležitosti,
- posúdenie toho, ako škola spĺňa ciele, ktoré sú v Štátnom vzdelávacom programe,
- oblasti, v ktorých škola dosahuje dobré výsledky, oblasti, v ktorých škola dosahuje slabšie výsledky včítane návrhov a opatrení.

IV. Školský učebný plán ISCED 1

Vzdelávacia oblasť	Predmet	4.ročník	
		Štátny vzdelávací program	Doplnený počet hodín školou
Jazyk a komunikácia	Slovenský jazyk a literatúra	6	2
	Prvý cudzí jazyk	3	0
Príroda a spoločnosť	Prírodoveda	1	1
	Vlastiveda	1	0
	Dopravná výchova	-	-
Človek a hodnoty	Katolícke náboženstvo	1	1
Matematika a práca s informáciami	Matematika	3	1
	Informatická výchova	1	0
Umenie a kultúra	Výtvarná výchova	1	0
	Hudobná výchova	1	0
Zdravie a pohyb	Telesná a športová výchova	2	0
Človek a svet práce	Pracovné vyučovanie	1	0
	Spolu	21	5
	Spolu za ročník	26	

Poznámky:

1. Rozdelenie tried na skupiny a zriaďovanie skupín sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole v znení vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 224/2011 Z. z. podľa podmienok školy. Vo vyučovacích predmetoch vzdelávacej oblasti Človek a príroda sa rozdelenie žiakov odporúča pri tých témach, kde sa vyžaduje nadobúdanie a overovanie praktických zručností žiakov.
2. Vo vyučovacom predmete technika riaditeľ školy zohľadní personálno-odborné a materiálnoteknické podmienky školy tak, aby v každom ročníku boli zastúpené témy tematických celkov Technika a Ekonomika domácnosti.
3. Voliteľné (disponibilné) hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Voliteľné (disponibilné) hodiny je možné využiť na: a. vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu; b. vyučovacie predmety, ktoré si škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah, vrátane predmetov vytvárajúcich profiláciu školy a experimentálne overených inovačných programov zavedených do vyučovacej praxe; c. vyučovacie predmety, ktorých obsah je doplnením vyučovacieho predmetu pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktorí nemôžu napredovať v rámci bežných vyučovacích hodín a ktorí postupujú podľa individuálnych vzdelávacích programov; d. špecifické vyučovacie predmety pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.
4. Ak má škola vhodné podmienky na vyučovanie predmetu telesná a športová výchova, využije voliteľné (disponibilné) hodiny v primárnom vzdelávaní na posilnenie uvedeného predmetu.
5. Škola je povinná z rámca voliteľných hodín ponúknuť žiakom 7. – 9. ročníka ako druhý cudzí jazyk jeden z jazykov: francúzsky jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk, španielsky jazyk, taliansky jazyk podľa možností školy a záujmu žiakov, a to najmenej 2 vyučovacie hodiny týždenne.
6. Škola môže poskytovať vzdelávanie v rámci primárneho vzdelávania aj v nultom ročníku. Celkový týždenný počet vyučovacích hodín v nultom ročníku je 22 hodín. Učebný plán a učebné osnovy pre nultý ročník vypracuje škola podľa potrieb a rozvojových možností konkrétnej skupiny žiakov, vychádzajúc zo štátnych vzdelávacích programov pre predprimárne vzdelávanie a primárne vzdelávanie.
7. Škola môže pri tvorbe školského vzdelávacieho programu rozdeliť hodinové dotácie a vzdelávacie štandardy na celý stupeň vzdelávania pri zachovaní postupnosti jednotlivých vzdelávacích štandardov a celkového počtu vyučovacích hodín jednotlivých vyučovacích predmetov za predpokladu, že zachová ich vnútornú logickú štruktúru a zásadu veku primeranosti.
8. Pri prestupe žiaka prijímajúca škola v prípade zistených odlišností zohľadní žiakovi ich kompenzáciu spravidla v priebehu jedného školského roku.
9. Športové triedy majú navýšenú hodinovú dotáciu vo všetkých ročníkoch o 3 hodiny na predmet športová príprava.
10. Škola môže po prerokovaní v rade školy v školskom vzdelávacom programe stanoviť vyšší celkový počet hodín, najviac však na 108 hodín na 1. stupni a na 161 hodín na 2. stupni. Ak sa škola rozhodne zvýšiť počet hodín, tieto sú financované z vlastných zdrojov.
11. Podľa tohto rámcového učebného plánu sa vzdelávajú aj žiaci so zdravotným znevýhodnením, ktorí sú v triede začlenení v rámci školskej integrácie, a to s uplatnením špecifik podľa bodu 7.1. Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením.

Schválilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky dňa 6. 2. 2015 pod číslom 2015-5130/1760:1-10A0 ako súčasť Štátneho vzdelávacieho programu pre základné školy s platnosťou od 1. 9. 2015.

Vlastné poznámky:

1. Škola nezvyšuje celkový počet hodín žiakom oproti učebnému plánu vo 4. ročníku.
2. Rozdelenie hodín do ročníkov je v právomoci školy. Pri prestupe žiaka škola zistí, podľa akého školského vzdelávacieho programu sa žiak vzdelával na predchádzajúcej škole a zabezpečí zosúladenie jeho vedomostí, zručností a postojov so svojím vlastným vzdelávacím programom spravidla v priebehu jedného roka.
3. Prvý cudzí jazyk/anglický jazyk ako povinný vyučovací predmet sa žiaci učia od 1. ročníka.
4. Trieda sa môže deliť v každom predmete na skupiny podľa podmienok školy. Delenie sa uskutočňuje v zmysle vyhlášky MŠ SR č. 320/2008 Z. z. o základnej škole. V aktuálnom školskom roku nedelíme triedy 1. stupňa na skupiny.
5. Vyučovacia hodina má 45 minút v tomto rozdelení učebného plánu. Škola si môže zvoliť v prípade potreby aj vlastnú organizáciu vyučovania, napr. vyučovacie bloky.
6. Voliteľné hodiny použije škola na dotvorenie školského vzdelávacieho programu. Časť z nich môže ponechať ako voliteľné hodiny, v ktorých si žiak alebo jeho zákonný zástupca vyberie predmety z ponuky školy.
Voliteľné hodiny sme využili na vyučovacie predmety, ktoré rozširujú a prehlbujú obsah a kvalitu predmetov zaradených do štátneho vzdelávacieho programu.

V. Učebné osnovy

Slovenský jazyk

Názov predmetu	Slovenský jazyk
Časový rozsah výučby	4. ročník – 8 hodín, spolu 264 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Navrhovaná štruktúra učebných osnov prvý stupeň CZŠ vychádza z najnovších poznatkov v oblasti lingvistiky, primárnej pedagogiky, vývinovej psychológie a didaktiky materinského jazyka. Rešpektuje aktuálne smery lingvistického výskumu: systémovo-štruktúrny, komunikačno-pragmatický a kognitívny. Pri tvorbe učebných osnov sme vychádzali zo všeobecných didaktických princípov: princíp komplexnosti, princíp komunikačno-kognitívny, princíp orientácie na žiaka, princíp aktuálnych lingvistických poznatkov.

Najväčšiu pozornosť sme venovali princípu komplexnosti, ktorý sa prejavuje v úrovni kompetencie j – rozvoj komunikačnej kompetencie žiaka v materinskom jazyku v súlade s inými kľúčovými kompetenciami, v medzipredmetovej úrovni – rozširovanie komunikačných poznatkov a formovanie hodnôt z rôznych pohľadov danej tematiky, v medzizložkovej úrovni – integrácia jazykového vyučovania, slohu, čítania a literárnej výchovy zabezpečuje komplexnú povahu komunikačného procesu a vnútrozložkovej – prepájanie tém v rámci jazykovej, slohovej a literárnej zložky predmetu.

Kľúčovým pojmom koncepcie je komunikačná kompetencia, ktorú vnímame ako schopnosť funkčne používať jazyk v rôznych komunikačných situáciách na základe elementárnych poznatkov jazykového systému. Súčasťou komunikačnej kompetencie je jazyková kompetencia, ktorú tvorí súhrn schopností, ktoré umožňujú používateľovi jazyka odlišiť gramaticky správnu vetu od nesprávnej a schopnosť tvoriť nové vety. Osvojenie jazykovej kompetencie má dlhodobější charakter a osvojenie komunikatívnej kompetencie považujeme za proces celoživotný.

Ciele predmetu

Prvoradým cieľom a základnou úlohou komunikačného vyučovania materinského jazyka je vytvoriť u žiakov komunikačné zručnosti. Základné komunikačné zručnosti sú: počúvanie hovorenia, čítanie a písanie. Okrem tejto klasifikácie ich ešte rozdeľujeme do dvoch veľkých oblastí založených na funkcii počúvania a čítania-receptívne, hovorenia a písania - produktívne.

Receptívna oblasť- vnímanie, pozostáva z činností, pri ktorých žiak dostáva informácie a myšlienky z vonkajších zdrojov. Spája počúvanie a čítanie. Sú to dva základné spôsoby prijímania informácií od iných.

Produktívna oblasť- vyjadrovanie je druhou polovicou vyučovania materinského jazyka. Obsahuje činnosti, kde žiak realizuje svoje myšlienky a informácie a delí sa s nimi s inými žiakmi. Ide o oblasť hovorenia a písania, v ktorej sa produkujú zmysluplné myšlienky a rôzne informácie prostredníctvom slov.

Každá vyučovacia hodina materinského jazyka by mala byť zameraná na dieťa a jeho skúsenosť s jazykom a svetom, pričom počúvanie, čítanie, hovorenie a písanie by mali byť jej samozrejmosťou bez ohľadu na obsah vyučovacej hodiny. Z uvedeného vyplýva, že spomínané komunikačné zručnosti navzájom súvisia, a preto by sa mali vyučovať ako celok. Tento fakt je možné využiť v praxi u žiakov nižších ročníkov, ktorý je charakteristický prirodzeným priebehom učenia a jeho obsah tvorí počúvanie, hovorenie, čítanie, písanie a výtvarný prejav.

Kľúčové kompetencie žiakov

Kľúčové kompetencie:

- Komunikáčna

Osvojiť si základy princípu zdvorilosti a kooperácie v každodennej komunikácii - pozdrav, oslovenie, vedieť prevziať slovo v dialógu v skupine, predstaviť sa, prosba, poďakovanie, ospravedlnenie; základy neverbálnej komunikácie: nadviazať očný kontakt, vhodný postoj a gestá pri hovorení pred skupinou spolužiakov.

- Kognitívna

Analyzovať celok na časti a syntetizovať časti do celku: text – veta – slovo – slabika – hláska. Formou hier s hláskami a písmenami, slovami a vetami rozvíjať fluenciu, flexibilitu a originalitu myslenia.

Učiť sa vyhľadávať informácie o jazyku v tlačенých slovníkoch a encyklopédiách, aj v elektronických zdrojoch.

Získať базовú gramotnosť, rozvíjať základy funkčnej gramotnosti.

- Sociálna

Participovať na spoločnej komunikácii i na spoločnej činnosti.

Stratégia vyučovania

Mimoriadny akcent kladieme na metódy a formy, ktoré by mal učiteľ využívať na 1.stupni CZŠ. Prostredníctvom moderných vyučovacích prostriedkov maximálne aktivizovať žiakov na vyučovacích hodinách, efektívne využívať ich doterajšiu slovnú zásobu a vedieť ich stimulovať k lepším výkonom. Je potrebné zamerať sa na progresívne interaktívne postupy učenia tak, aby každá vyučovacia hodina bola ozajstným zážitkom, inšpiráciou na riešenie reálnych komunikačných situácií, aby si dieťa osvojovalo poznatky ľahko a prirodzene v činnostiach primeraných jeho veku. Pri vytváraní modelových situácií je vhodné okrem racionálnych postupov používať aj rôzne imaginárne a emotívne pôsobenie na žiaka, ktoré sa nachádza v riši rozprávok, hier, dramatického alebo výtvarného prejavu- tzv. zážitkové učenie. Učiteľ na hodinách slovenského jazyka v rámci komunikácie môže využívať poznatky napr. „tvorivého písania“, je nutné využívať neverbálnu komunikáciu. Ide o to, aby vedomosti, ktoré žiak nadobúda v jazykovom vyučovaní vedel konkrétne a prakticky využiť v ďalších predmetoch.

Pozitíva zážitkového učenia sa prejavujú nasledovne:

- žiak naučené poznatky dokáže intenzívne precítiť a prežívať
- uspokojujú a aktivizujú sa prirodzené potreby žiakov
- realizujú sa medzizložkové a medzipredmetové vzťahy
- žiak chápe potrebu učiť sa nie pre známky, ale pre život vzťahy u žiakov sa vytvárajú na základe vzájomného dialógu a tímovej práce

Učebný plán v predmete Slovenský jazyk a literatúra v 2. a 3. ročníku CZŠ disponuje 8 hodinami týždenne. Ide o znížený počet hodín oproti predchádzajúcemu obdobiu. Obsah učiva je zmenený v porovnaní s predchádzajúcim obdobím. Učiteľ ho môže vyučovať integrovane s jazykom a slohom, v rámci čítania a literárnej výchovy, alebo samostatne.

Jazyková komunikácia (gramatika, pravopis a písanie) obsahuje učivo z fonetiky, lexiky a syntaxe. V učive 2.ročníka sa eliminuje morfológická rovina. Učivo o podstatných, prídavných menách a slovesách sa presúva do 3. ročníka ZŠ. Učivo: „Všeobecné a vlastné podstatné mená“ sa taktiež eliminuje. Vyučuje sa len v spojitosti s praktickými písomnosťami (list, pohľadnica, adresa) na hodinách písania a slohu. Zарадujeme ho ku komunikačným zručnostiam. Učivo je jednoznačne vymedzené vo vzdelávacom štandarde.

Čítanie a literárna výchova – zmeny nastali najmä v kompetenciách, ktoré žiak nadobúda prostredníctvom tejto zložky. Technická stránka čítania zostáva i naďalej zachovaná. Rozdiel nastáva v tom, že žiak sa učí predložený text čítať s porozumením. Komunikácia a sloh je založená na verbálnej i neverbálnej komunikácii. Oblasť verbálnej komunikácie je zameraná na ústne vyjadrovanie, žiak vie nájsť súvislosť medzi ilustráciou a obsahom prečítaného textu. Žiak vie vyjadriť svoj názor na ilustráciu v knižke. Vie porozprávať svoj zážitok pred triedou, obecnstvom. Dokáže usporiadať obrázky podľa časovej a príčinnej súvislosti, vie samostatne porozprávať obsah jednoduchého textu, reprodukovať rozprávku, povesť a pod.

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

Žiak bude v priebehu školského roka hodnotený v zmysle Metodického pokynu č. 1/2009- R z 23. decembra 2008 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie bude priebežné, použité bude sumatívne aj formatívne hodnotenie žiaka.

Na diagnostiku vstupných a výstupných vedomostí budú využívané vstupné a výstupné diagnostické testy zostavované Metodickým združením.

V priebehu školského roka sa zrealizujú štvrt'ročné písomné práce a kontrolné diktáty, ktoré budú tvoriť základ klasifikácie žiaka.

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka					
Predmet: Slovenský jazyk a literatúra			Ročník: štvrtý 8 hodín týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Opakovanie z 3. ročníka	20	Abeceda Ohybné slovné druhy Vybrané slová Tvorenie slov s predponami Rozdeľovanie slov s predponami na konci riadka	Vymenovanie skrátenej slovenskej abecedy Orientácia a písanie na počítačovej klávesnici Zorad'ovanie podľa abecedného poriadku Rozlíšenie ohybných slovných druhov podľa otázok Určovanie ohybných slovných druhov v texte Opakovanie vybraných slov a od nich utvorených slov Tvorenie slov pomocou predpôn Rozdeľovanie slov na konci riadka, rozdeľovanie slov na konci riadka s predponami	Žiak vie vymenovať skrátenú slovenskú abecedu a orientovať sa v nej Žiak vie zoradiť slová podľa abecedného poriadku Žiak sa vie orientovať na počítačovej klávesnici a v programe MS Word vie napísať text s diakritikou Žiak určuje ohybné slovné druhy pomocou otázok a vie ich vyhľadať a určiť vo vybranom texte Žiak ovláda pravopis vybraných slov a slov od nich utvorených Žiak vie tvoriť slová pomocou predpôn Žiak ovláda rozdeľovanie slov na konci riadka, vie správne rozdeliť slová s predponami	Osobnostný a sociálny rozvoj Enviromentálna výchova Mediálna výchova Ochrana života a Zdravia
Spodobovanie	30	Znelé a neznelé spoluhlásky Spodobovanie na začiatku slova, vnútri slova, na hranici dvoch slov, na konci slova	Delenie spoluhlások podľa znelosti Spodobovanie spoluhlások na začiatku slov, vnútri slov, na hranici dvoch slov a na konci slov Správne vyslovovanie a písanie slov, v ktorých dochádza k spodobovaniu Správne vyslovovanie a písanie v na začiatku a na konci slova	Žiak pozná a vie rozdeliť spoluhlásky podľa znelosti na párové znelé a neznelé a nepárové znelé Žiak správne vyslovuje a píše všetky slová, v ktorých spodobovanie nastáva Žiak správne vyslovuje a píše hlásku v na začiatku a na konci slov s výskytom tejto hlásky	Osobnostný a sociálny rozvoj Spoznávanie ľudí Kooperácia a kompetencia Kultúrna Diferenciácia
Slovné druhy	40	Podstatné mená: rod, číslo, pád Príslovky Predložky	Určovanie rodu, čísla, pádu a pádových otázok pri podstatných menách Správne používanie neohybných slovných druhov vo vetách	Žiak vie určiť pri podstatných menách kategórie: rod, číslo a pád Žiak pozná názvy pádov a pádové otázky Žiak vie vyhľadať a diferencovať v texte neohybné	Multikultúrna výchova Dopravná výchova Regionálna výchova

		Spojky Častice Citoslovčia	Oboznámenie sa s funkciou a druhmi prísloviek Rozlíšenie prídavných mien od prísloviek Oboznámenie sa s podstatou a funkciou predložiek, spojok, častíc a citosloviec	slovné druhy Žiak vie diferencovať a správne rozlíšiť príslovky a prídavné mená Žiak pozná funkciu predložiek, spojok a častíc Žiak vie diferencovať citoslovčia	a tradičná ľudová kultúra
Vety	30	Oznamovacie vety Opytovacie vety Rozkazovacie vety Počet slov vo vete Poradie slov vo vete- slovosled	Delenie viet podľa zámeru na oznamovacie, opytovacie a rozkazovacie Maximálne zúženie počtu slov vo vete, alebo rozšírenie vety Upravenie nesprávneho poradia slov vo vete	Žiak diferencuje vety podľa zámeru hovoriaceho, vie ich interpunkčne správne zaznamenať Žiak vie tvoriť rozkazovacie vety a to ako: rozkaz, príkaz, zákaz Žiak vie meniť počet slov vo vete tak, aby veta nestratila svoj význam Žiak dodržiava správne poradie slov vo vete, vie upraviť slovosled vo vete	Enviromentálna výchova- ľudské aktivity a problémy životného prostredia Mediálna výchova- stavba mediálnej správy, odkazu
Systematické opakovanie jazykovej zložky zo 4. ročníka	12	Opakovanie učiva 4. ročníka	Opakovanie vedomostí o spodobovaní, o slovných druhoch, o vetách podľa postoja.	Žiak ovláda pravidlá spodobovania Žiak diferencuje slovné druhy Žiak pri podstatných menách určuje kategórie: rod, číslo, pád Žiak diferencuje vety podľa zámeru hovoriaceho a vie ich správne zaznamenať, použiť správne interpunkčné znamienko	Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Osobnostný a sociálny rozvoj
Komunikačno-slohová výchova	33	Rozprávanie podľa osnovy Mapa pojmov Dramatizácia Umelecký text a odborný opis Encyklopédie a informácie z internetu Opis ilustrácie Bedecker	Rozprávanie príbehu podľa osnovy, nacvičovanie modulácie hlasu pri priamej reči Tvorenie a základná orientácia v mape pojmov Preverenie zručnosti pri dramatizácii Stručné charakterizovanie umeleckého a odborného opisného slohového postupu Vyhľadávanie a práca s informáciou Využitie internetu ako zdroja informácií Tvorenie jednoduchého opisu detskej ilustrácie Vytvorenie malého turistického sprievodcu	Žiak vie rozprávať dej jednoduchého príbehu, alebo vlastného zážitku, pri rozprávaní správne moduluje hlas Žiak vie vytvoriť a aktívne sa podieľať na tvorení mapy pojmov Žiak vie dramatizovať rozprávku, alebo bájk Žiak pozná a vie rozlíšiť umelecký a odborný opis, vie vytvoriť a napísať opis a dodržať základné pravidlá opisu Žiak vie získať a využiť informácie získané z internetu Žiak vie vytvoriť jednoduchý písomný opis detskej ilustrácie Žiaci vedú v skupine vytvoriť malého turistického sprievodcu: práca v textovom editore MS Word, práca s fotografiou	Mediálna výchova Multikultúrna výchova Ochrana života a zdravia Dopravná výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti

Literárna výchova	99	Ludová slovesnosť Príslovia a porekadlá Pranostiky Príbehy zo života detí, zvierat Komiks Náučné texty Rozprávky Bájky Poézia Literatúra zahraničných autorov Povest'	Texty v čítanke pre 4. ročník O vlasti, V lesnej tóni, V záhradách, Na veselú nôtu, Naša planéta, Z inonárodnej tvorby, Čaro zimných sviatkov, Zimná krása prišla zasa Naše hlavné mesto, Láska, bože, láska V štvrtej triede, Prišla jar na chotár O pravde, Začiatky našej kultúry Príroda nás pozýva, Rodičia a deti Z galérie slávnych, Je tu leto O tvorcoch kníh Analyzovanie literárnych textov: postavy, hlavná myšlienka, pojmy a výrazy Práca s mimočítankovou literatúrou a detským časopisom Poznávanie rozprávok, bájok a povestí ako literárnych žánrov Návšteva mestskej knižnice, účasť na divadelnom a filmovom predstavení	Žiak vníma literárne texty počúvaním, výrazným hlasným čítaním, tichým čítaním Žiak vie o prečítanom texte rozprávať Žiak rozozná jednoduché útvary ľudovej slovesnosti Žiak vie naspamäť niekoľko pranostík Žiak pozná mená slovenských autorov a vie vymenovať niektoré ich diela: Podjavorinská, Rázusová – Martáková, Ďuričková, Bendová, Rúfus, Pavlovič, Navrátil, Janovic, Moravčík, Hevier, Jarunková, Žiak dokáže určiť hlavnú myšlienku prečítaného diela Žiak vie hodnotiť postavy literárneho diela a určiť ich vzájomný vzťah Žiak vie vytvoriť jednoduchý komiks Žiak vie pracovať s náučným textom a vie z neho vybrať dôležité a podstatné informácie Žiak vie naspamäť výrazne predniesť poéziu alebo prózu Žiak pozná charakteristické črty rozprávky, povesti, bájky Žiak vie besedovať o prečítanej detskej knihe, vie samostatne vytvoriť čitateľský záznam o nej Žiak sa vie orientovať v bibliografii a v katalógoch mestskej, alebo žiackej knižnice, vie si vypožičať a vrátiť knihu Žiak ovláda pravidlá slušného správania na divadelnom, alebo filmovom predstavení	Osobnostný a sociálny rozvoj Enviromentálna výchova Mediálna výchova Tvorba projektu a prezentačné zručnosti Multikultúrna výchova Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
-------------------	----	---	---	--	--

Proces

Podmienkou úspešného učenia sa žiakov je získanie žiakov pre učebnú činnosť a to nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku. Voľba vyučovacích metód, foriem, technik je v kompetencii učiteľa, hlavným kritériom ich výberu by mala byť miera efektivity plnenia vyučovacieho cieľa. Vybrané metódy, formy majú byť veku primerané a majú podporovať motiváciu, záujem a tvorivé činnosti žiakov a taktiež odbúrať z vyučovania stres.

Anglický jazyk

Názov predmetu	Slovenský jazyk
Časový rozsah výučby	4. ročník – 3 hodiny, spolu 99 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Jazyk a komunikácia

1.Charakteristika vyučovacieho predmetu

V čase rozvoja počítačovej techniky je komunikácia medzi ľuďmi na celom svete veľmi rozšírená, a preto je vyučovanie cudzích jazykov neodmysliteľnou súčasťou školského života.

Skorý začiatok vyučovania cudzieho jazyka

- má pozitívny vplyv na celkový rozvoj osobnosti dieťaťa
- otvára nový horizont pre rozmanitosť kultúr
- odbúrava už v mladosti etnocentrické myslenie
- pomáha vytvárať toleranciu voči všetkému inokultúrnemu
- uľahčuje chápanie a reflektovanie vlastného jazyka a vlastnej kultúry.

Záujem zo strany žiakov, či rodičov o štúdium anglického jazyka neustále narastá a veľa detí sa s týmto jazykom oboznamuje už v materských školách. Vzhľadom na túto skutočnosť sme zaradili anglický jazyk ako rozširujúci predmet ŠkVP s týždennou dotáciou 1 hodiny už od 1. ročníka.

V 4. ročníku postupne prechádzame na čítanie a písanie.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom skorého začiatku vyučovania anglického jazyka je:

- vzbudiť záujem o jazyk a kultúru
- sprostredkovať základné vedomosti v anglickom jazyku
- umožniť dieťaťu dorozumieť sa v inom jazyku ako vo vlastnom
- byť prínosom k celkovému vývinu dieťaťa a rovnomerne podporovať jeho emocionálne, kreatívne, sociálne a kognitívne schopnosti
- umožniť dieťaťu lepšie poznanie sveta a tým podporovať jeho sebavedomie

Kľúčové kompetencie žiakov

Štandard kompetencií, ktoré žiak získa:

- pomenovať predmety, osoby, zvieratá, farby a počítať v anglickom jazyku
- povedať jednoduchú básničku, riekanku s pohybom, zaspievať pieseň v anglickom jazyku
- porozumieť jednoduchým pokynom
- počúvať a porozumieť krátkym jednoduchým textom
- na základe osvojenia základnej slovnej zásoby využívať jednoduché lexikálne štruktúry
- jednoduchou kresbou vyjadriť osvojenú slovnú zásobu

Stratégia vyučovania

Správne zvolenými metódami sa

- má vytvoriť atmosféru, v ktorej sa môže dieťa učiť bez strachu a stresu
- má využiť a motivovať chuť dieťaťa do učenia sa a jeho prirodzená zvedavosť
- majú zohľadňovať potreby dieťaťa a hlavne umožniť mu učiť sa všetkými zmyslami
- má dieťa naučiť reagovať v anglickom jazyku, aktívne ho používať a postupne sa osamostatniť

Najdôležitejšou a najčastejšou metódou, využívanou na výučbu anglického jazyka, bude hra.

Ďalšie metódy a formy práce, ktoré sa budú používať pri vyučovaní :

Metódy:

- slovné: vysvetľovanie, rozprávanie, rozhovor

- názorné: demonštrácia, pozorovanie, manipulácia

- praktické: praktické činnosti, samostatná práca

Formy práce: kolektívna práca, skupinová práca, práca vo dvojiciach, individuálna práca

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

V skorom vyučovaní anglického jazyka sa

- má skôr sledovať a zisťovať prírastok vedomostí dieťaťa ako hodnotiť známami,
- majú slovným hodnotením zohľadňovať jeho vyjadrovacie schopnosti, kreativita, sociálne správanie a rečové zručnosti,
- má uspokojovať prirodzená potreba dieťaťa informovať sa o vlastnom pokroku správnymi formami bez toho, aby sme sa dotkli osobnosti dieťaťa,
- má učiteľ viesť dieťa k správne sebahodnoteniu, ako aj hodnoteniu spolužiakov (rozvoj sociálneho správania).

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka					
Predmet: Anglický jazyk			Ročník: štvrtý – 3 hod. týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezová téma
Štartovacia lekcia	6	Rodina a spoločnosť	Opakovanie z F&F 1. Opis osoby, predstavenie. <i>This is...</i> <i>I've got</i> <i>There are...</i>	Žiak vie identif. osobu na zákl. opisu. Vie sa predstaviť a predstaviť rodinu .	OSR
Lekcia 1 Školské veci	6	Škola, Domov a bývanie	Riadený text, opis triedy. Ukazovacie zámená, jednot. a množ. číslo <i>This/That is ...</i> <i>These are</i> <i>Those are</i>	Žiak vie rozpoznať podľa opisu. Vie identifikovať podľa počutého. Vie odpovedať na otázky z obrázku . Vie informovať a začleniť informáciu.	OSR
Lekcia 2 Pocity	6	Rodina a spoločnosť	Tvorenie otázky, záporu použitie <i>to be</i> <i>We're happy</i> <i>Are they hot?</i> <i>No, they aren't</i> Použitie stiahnutých tvarov.	Žiak sa dokáže informovať. Vie vyjadriť súhlas, nesúhlas priradiť k sebe informácie. Vie rozpoznať slová spojené s pocitom. Vie odpovedať na otázky ako sa ľudia cítia.	OSR
Lekcia 3 Slovesá I.	6	Voľný čas a záľuby	Tvorenie otázky, záporu použitie <i>to be</i> <i>She can/ can't</i> <i>Can he?</i> Riadený text o tom, čo viem urobiť.	Žiak dokáže vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť. Vie vybrať správnu info z textu na webe. Vie rozpoznať objekty z počutého textu. Vie opísať čo dokáže žiak urobiť.	OŽZ
R 1 Opakovanie lekcí 1-3	1	Opakovanie lekcí 1-3	Opakovanie komunikačných situácií, gramatic. štruktúr a fráz z lekcí 1-3	Žiak dokáže komunikovať v jednoduchých situačných štruktúrach, vie sa orientovať v jednotlivých témach lekcí 1 – 3.	PPZ

Lekcia 4 Jedlo a pitie	6	Stravovanie	Stiahnuté tvary. Tvorenie otázky, záporu <i>have got</i> <i>Have you got?</i> <i>I have/haven't</i> <i>Has he got...?</i> <i>Has he/hasn't</i> Číslovky do 100.	Žiak sa dokáže informovať. Vie identifikovať, priradiť opis, označiť osoby. Vie sa pýtať naučenými otázkami. Vie písať podľa inštrukcií, otázok a odpovedí.	OSR
Lekcia 5 Školské predmety	6	Vzdelávanie a práca, Voľný čas a záľuby	Privlastňovacie prídavné mená <i>our/their</i> . <i>We've got</i> <i>our/their</i> Otázky s <i>What/when have you got...</i>	Žiak vie určiť o akú miestnosť ide pri opise. Vie používať otázku s <i>What/ have we got...?</i> Dokáže identifikovať, potvrdiť informáciu, opísať. Vie nájsť na webe špeciál. informáciu.	OSR
Lekcia 6 Slovesá II.	7	Rodina a spoločnosť, Voľný čas a záľuby	Použitie obyč. prítomného času <i>I don'tako komun. fráza I visit</i> <i>I don't have</i>	Žiak dokáže povedať o čom sa píše v texte. Vie reagovať na počutý text. Vie používať otázky a odpovede na činnosť v prítomnosti. Vie sa Informovať a podať informáciu. Vie súhlasiť.	OSR, MEV
R 2 Opakovanie lekcí 4-6	1	Opakovanie lekcí 4-6	Opakovanie komunikačných situácií, gramatic. štruktúr a fráz z lekcí 4-6	Žiak ovláda komunikačné situácie a slovnú zásobu obsiahnutú v lekciami 4 – 6.	PPZ
Lekcia 7 Darčeky	6	Rodina a spoločnosť, Vzdelávanie a práca	Oboznámenie sa s pravidlom <i>he/she +sloveso</i> napr. <i>likes</i> <i>What does he like?</i> <i>He likes...</i> <i>..doesn't like..</i>	Žiak vie povedať, čo mám rada/rád. Vie pochopiť inštrukcie v texte. Vie zaradiť informácie podľa počutého. Vie reagovať na otázky s <i>like/dislike</i>	OSR
Lekcia 8 Denný režim	6	Rodina a spoločnosť, Domov a bývanie	Používanie opytovacích zámien <i>what where, when</i> <i>What's the time?</i> <i>It's ..o'clock</i> <i>He..at..o'clock</i>	Žiak vie hovoriť o veciach, ktoré robíme vo voľnom čase. Vie odpovedať na otázky s opytovacími zámenami <i>Wh ...</i> Vie začleniť informáciu. Vie nájsť špecifické informácie v texte. Vie určiť, čo deje v danom čase.	OSR, MUV
Lekcia 9 Pracoviská	6	Doprava a cestovanie, Človek a príroda	Obyčajný prít. čas, nácvik otázky <i>Where does he work?</i> <i>He works in a..</i> <i>Does she work in a .. ?</i>	Žiak vie identifikovať a opísať o čom sa hovorí v interview. Dokáže zachytiť detaily v texte, tvoriť otázky a odpovede o obľúbených zvieratkách. Vie opísať, aké máme v rodine povolania.	OSR, MEV
R 3 Opakovanie lekcí	1	Opakovanie lekcí 7-9	Opakovanie komunikačných situácií, gramatic.štruktúr a fráz z lekcí 7-9	Žiak ovláda komunikačné situácie obsiahnuté v témach lekcí 7 – 9.	PPZ

7-9					
Lekcia 10 Počasie	6	Človek a príroda	Postavenie slov vo vete, slovesá, prídavné mená. <i>What's the weather like?</i> <i>It's ...</i> <i>Put on/Don't put on ...</i>	Žiak dokáže vyjadriť svoj názor, súhlas, nesúhlas. Dokáže opísať počasie. Vie označiť o aké počasie ide podľa prečítaného textu. Dokáže zachytiť rozdiely na základe posluhu. Dokáže písať text podľa pokynov o počasí.	ENV, OSR
Lekcia 11 Oblečenie	5	Oblečenie a móda, Doprava a cestovanie	Priebehový prítomný čas. <i>What are you wearing?</i> <i>I'm/he's wearing ...</i>	Žiak dokáže hovoriť o tom, čo majú ľudia oblečené. Vie identifikovať a v texte označiť špeciálnu informáciu. Vie sledovať pokyny podľa posluhu. Vie písať text podľa pokynov.	OSR
Lekcia 12 Sviatky	5	Rodina a spoločnosť, Domov a bývanie	Priebehový prítomný čas – stiahnuté tvary <i>to be.</i> <i>What are you/we doing?</i> <i>I'm/They're</i>	Žiak dokáže identifikovať rôzne jedlá v texte. Vie doplniť informáciu z prečít. textu, dokáže infomovať a potvrdiť informáciu. Vie opísať obrázok. Dokáže písať text podľa pokynov.	MEV
R 4 Opakovanie lekcii 10-12	1	Opakovanie lekcii 10-12	Opakovanie komunikačných situácií, gramatic. štruktúr a fráz z lekcii 10-12.	Žiak sa dokáže orientovať v témach obsiahnutých v lekciiach 10 – 12.	PPZ
Lekcia 13 Domáce zvieratá	6	Človek a príroda	Prídavné mená – stupňovanie, porovnávanie. <i>bigger than</i> <i>This cow is bigger than that cow</i> <i>Don't open...</i>	Žiak sa dokáže pýtať sa a odpovedať na otázky <i>Where are ...?</i> Dokáže zachytiť rozdiely medzi izbami. Vie začleniť informáciu. Dokáže vyjadriť príkaz, zákaz. Vie označiť špecif. detaily z textu. Dokáže písať text podľa pokynov.	ENV
Lekcia 14 Spomienky	6	Voľný čas a záľuby, Rodina a spoločnosť	Obyčajný minulý čas od slovesa <i>to be</i> <i>I was/I wasn't</i> <i>You were/you weren't</i>	Začleniť informáciu Žiak dokáže označiť špecif. detaily z textu, zachytiť rôzne zvieratká. Vie opísať situáciu použitím minulého času. Dokáže vyjadriť želanie, túžbu. Dokáže písať text podľa pokynov.	VMR
Lekcia 15 Ľudia	5	Vzdelávanie a práca	Obyč. minulý čas od slovesa <i>to be</i> zápor, otázka nepravid.mn.č. <i>There were some/there weren't any ..</i> <i>men, women, children</i>	Žiak dokáže prečítať rozprávku, zachytiť detaily z textu, vie začleniť informáciu. Dokáže zachytiť jednotlivé situácie príbehu, opísať, čo postavy v príbehu robia. Dokáže písať text podľa pokynov.	MUV, OŽZ
R 5 Opakovanie lekcii 13-15	1	Opakovanie lekcii 13-12	Opakovanie komunikačných situácií, gramatic. štruktúr a fráz z lekcii 13-15	Žiak sa dokáže orientovať v situáciách, gramatických štruktúrach a frázach obsiahnutých v lekciiach 13 – 15.	PPZ

4.ročník

Žiaci primárneho vzdelávania majú na konci štvrtého ročníka ZŠ dosiahnuť komunikačnú úroveň A1.1 +, podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (referenčný rámec). Komplettnú úroveň A1 podľa referenčného rámca majú dosiahnuť žiaci po skončení piateho ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika úrovne A1 podľa referenčného rámca je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším frázam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a frázy dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, 2006, s. 26).

Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum zručností, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.

Žiak na úrovni A1.1+ si rozvíja všeobecné kompetencie tak, aby dokázal:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakom konať s použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.

Žiak, ktorý dosiahne úroveň A 1.1+ :

- používa známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumie im,
- dokáže predstaviť seba a iných,
- dokáže porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- dokáže jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

Jazyková kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1+:

- používa iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- má základný repertoár slovnej zásoby: izolovaných slov a slovných spojení,
- ovláda výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- dokáže odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- dokáže vyhlásť svoje meno, adresu.

Sociolingválna kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1 + dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa a rozlúčiť sa, predstaviť sa a poďakovať sa, atď.

Pragmatická kompetencia

Žiak na úrovni A 1.1+ dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

Komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako modely imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť jednoduchým pokynom ako sa orientovať,
- porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy,
- porozumieť hlavnej myšlienke vypočutého jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je starostlivo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadávať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy,
- prečítať a porozumieť jednoduché pokyny k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známu tému,
- porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom, napr. na plagátoch, pohľadniciach.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- pozdraviť sa,
- predstaviť sa,
- opýtať sa ľudí, ako sa majú,
- klásť jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch,
- porozumieť a riadiť sa krátkymi a jednoduchými pokynmi,

- vyjadriť, čo má a čo nemá rád,
- používať čísla, základné číslovky, údaje o cenách a čase,
- porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka,
- jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav – výkonový štandard

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety a nakoniec aj krátke, jednoduché odseky, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na úrovni A1.1+ dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety,
- napísať vlastné meno, adresu, vek, dátum narodenia,
- napísať krátky pozdrav a pohľadnicu.

Obsahový štandard

Spôsobilosť č.1: Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Relating with others in a communicative situation <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>	Greetings <i>Pozdraviť</i>	Hello./Hi. Good morning. Good afternoon. Good evening.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednoduchom prítomnom čase.
	Expressing thanks and admiration <i>Podakovať sa</i>	Thank you./Thanks. That's ok.	
	Parting <i>Rozlúčiť sa</i>	Good night. Goodbye./Bye-bye./Bye.	

Spôsobilosť č.2: Vypočuť si a podať informácie

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Listening to and giving information <i>Vypočuť si a podať informácie</i>	Asking for information and responding <i>Informovať</i>	Are you a pupil ? Is she your friend? Where is my pen ? Who is that? What is it? There is a school. How many books are there?	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu. Väzba <i>there is/there are</i> – oznamovacia veta, otázka, zápor. Opytovacie zámená <i>who, what, where, how many, which, how, when.</i>

Spôsobilosť č.3: Vybrať si z ponúknutých možností

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
--------------	---------	----------------------------------	-----------------------

Choosing from given possibilities <i>Vybrať si z ponúknutých možností</i>	Identifying <i>Identifikovať</i>	I want a blue sweater. The red pen is on the table. I'm nine years old.	Neurčitý a určitý člen. Neurčité zámená <i>some, any</i> . Predložky určujúce smer a miesto <i>on, in, at, between, next to, from, in front of</i> . Základné číslovky 0-50.
	Describing (a person, object) <i>Opísať</i>	She has got long hair. He is tall. The house is big.	Prídavné mená. Sloveso <i>have got</i> v oznamovacej vete a otázke.

Spôsobilosť č.4: Vyjadriť svoj názor

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Expressing opinion <i>Vyjadriť svoj názor</i>	Expressing opinion <i>Vyjadriť svoj názor</i>	She is a nice girl. This is a good book. These flowers are beautiful. She is wearing a new dress.	Ukazovacie zámená <i>this/these, that/those</i> . Jednotné a množné číslo pravidelných podstatných mien. Základné podstatné mená s nepravidelným tvorením množného čísla. Prítomný priebehový čas, tvorba otázky a záporu.

Spôsobilosť č.5: Vyjadriť svoju vôľu

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Expressing willingness <i>Vyjadriť svoju vôľu</i>	Expressing desires <i>Vyjadriť svoje túžby</i>	I want to watch TV. He is writing a letter now.	Sloveso <i>want to</i> + neurčitok. Príslovky času <i>now, today</i> .

Spôsobilosť č.6: Vyjadriť svoju schopnosť

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Expressing ability <i>Vyjadriť svoju schopnosť</i>	Expressing ability to do something <i>Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť</i>	I can swim. Can you speak English? I can't play the piano.	Časovanie modálneho slovesa <i>can</i> v prítomnom čase, tvorba otázky, záporu. Spojky <i>but, or</i> .

Spôsobilosť č.7: Vnímať a prejavovať svoje city

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Expressing feelings <i>Vnímať a prejavovať svoje city</i>	Expressing happiness <i>Vyjadriť radosť z niečoho</i>	I'm happy. It's perfect. It's nice.	Skrátené tvary pomocných slovies <i>to be</i> , <i>have got</i> .
	Expressing sadness <i>Vyjadriť smútok</i>	I'm sad. They are unhappy.	Zápor pomocných slovies <i>to be</i> , <i>have got</i> .

Spôsobilosť č.9: Predstaviť svoje záľuby

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Discussing interests and tastes <i>Predstaviť svoje záľuby</i>	Expressing likes <i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo rád robím</i>	I love/like English. I like reading. My brother plays football.	Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových slovies, tvorba otázky a záporu, stiahnutý tvar.
	Expressing dislikes <i>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</i>	I like reading books. He doesn't like playing computer games. Do you want fruits?	Väzba <i>like + sloveso + ing</i> .

Spôsobilosť č.11: Stanoviť a prijať pravidlá alebo povinnosti

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Setting rules and regulations <i>Stanoviť a prijať pravidlá alebo povinnosti</i>	Expressing commands/prohibitions <i>Vyjadriť prikaz/zákaz</i>	Open/ close the door. Don't run/ talk. Sit down/Stand up. Listen. Read. Sing. Come here. You can't jump here. You must sit here.	Rozkazovací spôsob. Modálne sloveso <i>can</i> , <i>must</i> , tvorba otázky a záporu.

Spôsobilosť č.14: Ponúknuť a reagovať na ponuku

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Making and responding to offers <i>Ponúknuť a reagovať na ponuku</i>	Making requests <i>Žiadať od niekoho niečo</i>	Give me your exercise book, please. Speak slowly, please. Can I go to the toilet, please?	Rozkazovací spôsob. Osobné zámená. Sloveso <i>can</i> v žiadosti.
	Responding to requests <i>Odpoved' na žiadosť</i>	Yes. Ok. No, sorry.	Spojenie <i>let's + sloveso</i> .
	Suggesting somebody to do something <i>Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal</i>	Can you visit me today?	Zdvorilé ponuky vo forme otázky.
	Suggesting somebody to do something together <i>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali</i>	Let's play.	Príslovky s koncovkou – <i>ly</i> .
	Offering help	Can I help you?	

	<i>Ponúknuť pomoc</i>		
	Responding to a suggestion <i>Odpovedať na návrh niekoho iného</i>	Ok. Yes, please. Thanks. No, thank you.	

Spôsobilosť č.15: Reagovať na niečo, čo sa má udiť

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Responding to possible events <i>Reagovať na niečo, čo sa má udiť</i>	Giving warnings <i>Varovať pred niekým/niečím</i>	Attention.	Predložky času <i>on, in, at</i> . Preložka <i>for</i> .
	Wishing <i>Blahoželať</i>	Happy birthday. She has her birthday on Friday. Flowers are for you. Merry Christmas.	

Spôsobilosť č.17: Reagovať pri prvom stretnutí

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Meeting people for the first time <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Introducing someone <i>Predstaviť niekoho</i>	This is my friend Jane. She's from England. They are working in hospital. My mother's name is Mia.	Ukazovacie zámená. Privlastňovací pád. Privlastňovacie zámená. Jednoduchý prítomný a priebehový čas, tvorba otázky a záporu. Spojky <i>with, and</i> .
	Introducing oneself <i>Predstaviť sa</i>	My name is Tina Jones. I'm/I come from Slovakia. I live in a small town.	
	Responding to introductions <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	Hello. I am Jane. How are you? Fine, thanks. And you?	
	Expressing welcome <i>Privítať</i>	Welcome. Come in.	

Spôsobilosť č.18: Viest' korešpondenciu

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Correspondence <i>Viest' korešpondenciu</i>	Salutations and introductions <i>Začať krátku správu</i>	Hello/Hi, Mary. How are you? Thank you for your letter.	Jednoduchý prítomný čas.
	Closings <i>Ukončiť krátku správu</i>	Bye, Amy. Love, John.	

Spôsobilosť č.19: Telefonovať

Spôsobilosti	Funkcie	Príklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
--------------	---------	----------------------------------	-----------------------

Making a phone call <i>Telefonovať</i>	Answering and beginning a phone call <i>Začať telefonický rozhovor</i>	Hello. 235689. This is Peter./Peter, here. Is Jo there, please?	Ukazovacie a osobné zámená. Príslovky miesta – <i>here, there</i> .
	Ending a phone call <i>Ukončiť telefonický rozhovor</i>	See you. Bye. Goodbye.	

Spôsobilosť č.24: Uistiť sa v rozhovore, že moje slová boli pochopené

Spôsobilosti	Funkcie	Priklady slovných spojení a viet	Jazyk a jeho použitie
Monitoring understanding <i>Uistiť sa v rozhovore, že moje slová boli pochopené</i>	Assuring that I am understood <i>Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia</i>	Does he understand? Can you spell your name?	Jednoduchý prítomný čas, tvorba otázky a záporu. Abeceda.
	Assuring that I have understood <i>Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané</i>	How do you say it in English? What is it? Can you repeat it, please? Slowly, please.	

Matematika	
Názov predmetu	Matematika
Časový rozsah výučby	4. ročník – 4 hodiny, spolu 132 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

1.Charakteristika vyučovacieho predmetu

Matematika je v primárnom vzdelávaní (ďalej 1. stupeň ZŠ) po materinskom jazyku najviac časovo dotovaným učebným predmetom. Matematické vzdelávanie je založené na realistickom prístupe k získavaniu nových vedomostí a na využívaní manuálnych a intelektových činností pre rozvíjanie širokej škály žiackych schopností. Na rovnakom princípe sa pristupuje k aplikácii nových matematických vedomostí v reálnych situáciách. Takýmto spôsobom nadobudnuté základné matematické vedomosti umožňujú žiakom získať matematickú gramotnosť novej kvality, ktorá by sa mala prelínať celým základným matematickým vzdelaním a vytvárať predpoklady pre ďalšie úspešné štúdium matematiky a pre celoživotné vzdelávanie.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Vyučovanie sa prioritne zameriava na rozvoj žiackych schopností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Obsahový a výkonový štandard uvedený pre jednotlivé ročníky je štandard, ktorý sa má splniť najneskôr v uvedenom ročníku.

Učebný predmet matematika na 1. stupni ZŠ zahŕňa:

- elementárne matematické poznatky, zručnosti a činnosti s matematickými objektmi rozvíjajúce kompetencie potrebné v ďalšom živote (osobnom, občianskom, pracovnom a pod.),
- vytváraním presných učebných návykov rozvoj žiackych schopností, presného myslenia a formovania argumentácie v rôznych prostrediach, rozvoj algoritmického myslenia,
- súhrn veku primeraného matematického a informatického poznania, ktoré tvoria východisko k všeobecnému vzdelaniu kultúrneho človeka,
- informácie dokumentujúce potrebu matematiky a informatiky pre spoločnosť.

Obsah vzdelávania je v učebnom predmete matematika rozdelený na päť tematických okruhov. Toto členenie sa zachováva aj pre ostatné stupne vzdelávania, pričom na každom stupni nemusí byť explicitne zastúpený každý z týchto tematických okruhov:

Čísla, premenná a počtové výkony s číslami
Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy
Geometria a meranie
Kombinatorika, pravdepodobnosť, štatistika
Logika, dôvodenie, dôkazy.

Učivo v tematickom okruhu Čísla, premenná a počtové výkony s číslami má na 1. stupni ZŠ významné miesto pri vytváraní pojmu prirodzeného čísla v obore do 10 000, pri počtových výkonoch s týmito číslami a pri príprave zavedenia písmena (premennej) vo význame čísla.

V tematickom okruhu Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy majú žiaci v realite objavovať kvantitatívne a priestorové vzťahy a určité typy ich systematických zmien. Zoznamovať sa s veličinami a ich prvotnou reprezentáciou vo forme tabuliek, grafov a diagramov a v jednoduchých prípadoch tieto aj graficky znázorňovať.

V tematickom okruhu Geometria a meranie budú žiaci vytvárať priestorové geometrické útvary podľa určitých pravidiel a zoznamovať sa s najznámejšími rovinnými útvarmi ako aj s ich rysovaním. Objasňovať sa im budú základné vlastnosti geometrických útvarov. Budú sa učiť porovnávať, odhadovať a merať dĺžku, zoznamovať sa jednotlivými dĺžkovými mierami a riešiť primerané metrické úlohy z bežnej reality.

Tematický okruh Kombinatorika, pravdepodobnosť a štatistika sa na 1. stupni ZŠ objavuje len v podobe úloh. Žiaci takéto úlohy budú na 1. stupni ZŠ riešiť manipulatívnu činnosťou s konkrétnymi objektmi, pričom budú vytvárať rôzne skupiny predmetov podľa určitých pravidiel (usporadúvať, triediť a vytvárať súbory podľa danej vlastnosti), pozorovať frekvenciu výskytu určitých javov (udalostí) a zaznamenávať ju.

Tematický okruh Logika, dôvodenie, dôkazy na 1. stupni ZŠ sa bude objavovať len v podobe úloh. Žiaci budú riešiť úlohy, v ktorých posudzujú z hľadiska pravdivosti a nepravdivosti primerané výroky z matematiky a zo životných situácií.

2.Ciele predmetu

Cieľom učebného predmetu matematika na 1. stupni ZŠ je, aby si žiaci osvojili poznatky, ktoré v priebehu svojho ďalšieho vzdelávania a v každodennom živote budú potrebovať a rozvíjať ich schopnosti, pomocou ktorých sa pripravujú na samostatné získavanie ďalších poznatkov. Na dosiahnutie tohto cieľa majú žiaci získať také skúsenosti, ktoré u nich vyústia do poznávacích metód zodpovedajúcich ich veku.

Vyučovanie matematiky má smerovať k tomu, aby sa realizovali najmä tieto cieľové zámery a všeobecné požiadavky na rozvoj žiackej osobnosti:

- presne používať materinský a odborný jazyk (vzhľadom na vek) a správne aplikovať postupne sa rozširujúcu matematickú symboliku. Vhodne využívať tabuľky, grafy a diagramy. Využívať pochopené a osvojené pojmy, postupy a algoritmy ako prostriedky pri riešení úloh,
- v súlade s osvojením matematického obsahu a prostredníctvom numerických výpočtov spamäti, písomne, aj na kalkulačke rozvíjať numerické zručnosti žiakov,
- na základe skúseností a činností rozvíjať orientáciu žiakov v rovine a v priestore,
- riešením úloh a problémov postupne budovať poznatky žiakov o vzťahu medzi matematikou a realitou. Na základe využitia induktívnych metód viesť žiakov k získavaniu nových vedomostí, zručností a postojov. Rozvíjať u žiakov matematické nazeranie, logické a kritické myslenie,
- systematicky viesť žiakov k získavaniu skúseností s významom matematizácie reálnej situácie, tvorby matematických modelov, a tým aj k poznaniu, že realita je zložitejšia ako jeho matematický model. Približovať žiakom dennú prax,
- spolu s ostatnými učebnými predmetmi sa podieľať na primeranom rozvíjaní schopností žiakov používať prostriedky IKT (kalkulátory, počítače) k vyhľadávaniu, spracovaniu a uloženiu informácií,
- viesť žiakov k získaniu a rozvíjaniu zručností súvisiacich s procesom učenia sa, k aktivite na vyučovaní a k racionálnemu a samostatnému učeniu sa,
- podporovať a upevňovať kladné morálne a vôľové vlastnosti žiakov, napr. samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, sebakritickosť, kritickosť, cieľavedomú seba výchovu a seba vzdelávanie, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom aj verejnom kontexte,
- vytvárať a rozvíjať kladný vzťah žiakov k spoločným európskym hodnotám, k permanentnému poznávaniu kultúrnych a iných hodnôt vytvorených európskymi štátmi a Slovenskom,
- v rámci matematického vzdelávania rozvíjať u žiakov kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti, v IKT, v osobnej i v občianskej oblasti, v oblasti prírodovednej a kompetenciu učiť sa učiť sa.

Kompetencie, ktoré má žiak v jednotlivých tematických okruhoch učiva získať

Čísla, premenná a početové výkony s číslami

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

pozná obsahovú aj formálnu stránku prirodzených čísel v obore do 10 000 a vie ich využiť na popis a riešenie problémov z reálnej situácie, vykonáva spamäti, písomne a na kalkulačke základné početové výkony a využíva komutatívnosť a asociatívnosť sčítania a násobenia na racionalizáciu výpočtov, zaokrúhľuje čísla na desiatky, vykonáva odhady, kontroluje správnosť výsledkov početových výkonov, rieši a tvorí numerické a kontextové úlohy na základe reality, obrázkovej situácie a udaní číselných hodnôt veličín, pri ktorých správne aplikuje osvojené poznatky o číslach a početových výkonoch.

Dosiahnuté postoje

► prestáva mať „strach“ z čísel, smelšie kvantifikuje realitu okolo seba, sebavedome robí porovnávanie osôb, vecí a udalostí pomocou čísel, je spokojný s číselným vyjadrením výsledku, nakoľko v prípade potreby dokáže uskutočniť kontrolu správnosti výpočtu.

Postupnosti, vzťahy, funkcie, tabuľky, diagramy

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

vytvára jednoduché postupnosti z predmetov, z kresieb a čísel, rozoznáva a sám vytvára stúpajúcu a klesajúcu postupnosť čísel, objavuje pravidlo tvorby postupnosti a pokračuje v tvorení ďalších jej prvkov, usporiada údaje patriace k sebe v tabuľke, na základe objavenia súvislostí medzi týmito údajmi, interpretovaním, analýzou a modelovaním riešenia úloh a problémov rozvíja svoje schopnosti a kreativitu, kontrolou správnosti riešenia úloh zisťuje účinnosť svojej práce.

Dosiahnuté postoje

► pozoruje, hľadá a objavuje vzťahy medzi číslami a veličinami, vidí potrebu samostatnosti pri objavovaní a slovnom vyjadrení výsledkov zistenia, vidí potrebu postupného vytvárania primeraných názorov na vzťah matematiky a reality, má záujem na zdokonaľovanie svojho logického myslenia, na jeho neustálom rozširovaní a prehľbovaní (triedenie, použitie elementárnych algoritmov, atď.) o prvky kritického myslenia, je pozitívne motivovaný na vytváranie základov svojho osobnostného rozvoja.

Geometria a meranie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

rozozná, pomenuje, vymodeluje a popíše jednotlivé základné priestorové geometrické tvary, nachádza v realite ich reprezentáciu, pozná, vie popísať, pomenovať a narysovať základné rovinné útvary, rozozná a modeluje jednoduché súmerné útvary v rovine, pozná meracie prostriedky dĺžky a ich jednotky, vie ich samostatne používať aj pri praktických meraniach.

Dosiahnuté postoje

► nie je ľahostajný k svojmu okoliu, dokáže sa sústrediť na objavovanie geometrických tvarov vo svojom okolí, snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu, je naklonený v jednote používať meranie a výpočet, snaží sa o presnosť pri meraní a výpočtoch, vyvíja snahu o rozvoj vlastnej priestorovej predstavivosti.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Kompetencie, ktoré má žiak získať:

prostredníctvom hier a manipulatívnych činností získa skúsenosti s organizáciou konkrétnych súborov predmetov podľa zvoleného ľubovoľného a podľa vopred daného určitého kritéria, v jednoduchých prípadoch z reality a v matematike rozlíši istý a nemožný jav, zaznamenáva počet určitých udalostí, znázorní ich a zo získaných a znázornených udalostí robí jednoduché závery, v jednoduchých prípadoch prisúdi výrokom zo svojho blízkeho okolia a z matematiky správnu pravdivostnú hodnotu, doplní neúplné vety tak, aby vznikli pravdivé (nepravdivé) tvrdenia.

Dosiahnuté postoje

► rozlišuje a triedi svet okolo seba podľa pravdivosti a nepravdivosti javov, nadobúda pocit potreby kvantifikácie javov svojho okolia, uvedomuje si dôležitosť triedenia javov a vecí, získa potrebu vedieť zdôvodniť pravdivosť alebo nepravdivosť výrokov, situácií (obrázkovej alebo situačnej).

Stratégia vyučovania

Na splnenie cieľov vyučovania matematiky je nevyhnutné využívať aktivizujúce vyučovacie metódy, akceptujúce vekové zvláštnosti a aktuálnu úroveň vedomostí a zručností žiakov, ich skúsenosti, prostredie, v ktorom žijú.

Z motivačných a aktivizujúcich metód je vhodné využívať rôzne didaktické hry, inovačné metódy ako sú mapy mysle, brainstorming, zhľukovanie, prácu vo dvojiciach.

Pri opakovaní a precvičovaní učiva je vhodné využívať prácu v skupinách homogénnych aj heterogénnych, formálnych a neformálnych. Realizovať kooperatívne a projektové vyučovanie, riešenie problémov a kontextových úloh.

Pri riešení úloh je potrebné dané úlohy gradovať od jednoduchších k zložitejším vyžadujúcich využitie vyšších myšlienkových operácií. Aktivita žiaka pri vyučovaní matematiky nemá byť orientovaná len na úsilie zapamätať si, ale má byť spojená s hľadaním podstaty problému, so samostatným myslením. Vyučovanie má do istej miery kopírovať objaviteľský postup. To si vyžaduje, aby sa učivo, pokiaľ je to možné, predkladalo vo forme problémov a otázok, ktoré majú žiaci riešiť. Pri riešení problémov sa majú žiaci naučiť používať rôzne pramene informácií.

Na vyučovaní je vhodné využívať aj hry, sudoku, hádanky, rébusy, osemšmerovky, krížovky.

Formy práce:

výkladové: rozprávanie, objasňovanie, opis

dialogické: rozhovor, beseda, diskusia,

demonštračné: demonštrácia postupu činnosti, ukážky riešenia úloh, zostavenia plánu, ukážky predmetov, javov, zobrazení.

formy samostatnej práce žiakov: samostatné štúdium, diskusia medzi žiak, cvičenie: experimentálne a teoretické, písomné a grafické práce / riešenie testu /

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka					
Predmet: Matematika			Ročník: štvrtý 4 hod. týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Opakovanie 3. ročníka	8	Opakovanie učiva 3. ročníka	Opakovanie učiva 3. ročníka		
Geometria	4	Rysovanie – základné zásady rysovania.	Rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti, pomenovanie vrcholov a strán, dvojíc susedných strán. <u>Pojmy:</u> Bod, vzor, obraz, leží, neleží, priamka, úsečka, jednotky dĺžky, strana štvorca (obdĺžnika), susedné strany, protiľahlé strany, vrchol, štvorec, obdĺžnik, zmenšiť, zväčšiť, štvorcová sieť, vodorovný, zvislý, stĺpec, riadok, ...	Osvojiť si a používať pri rysovaní základné zásady (čistota, presnosť, vhodné rysovacie pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní). Vyznačovať body na priamke (úsečke) a v rovine (na útware). Vedieť narysovať úsečku danej dĺžky na priamke (v mm; v cm) a označovať ju. Označovať strany a vrcholy veľkým tlačným písmom (písmenom A, B, C, atď.). Poznať vlastnosti štvorca, obdĺžnika a vedieť ich charakterizovať. Vedieť narysovať štvorec (obdĺžnik) vo štvorcovej sieti s danou dĺžkou strany (strán).	osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia výtvarná výchova
Násobenie a delenie v obore násobilky	8	Násobenie a delenie v obore násobilky.	Pojmy: Dané číslo niekoľkokrát zväčšiť, dané číslo niekoľkokrát zmenšiť, násobenie, činiteľ, súčin, delenie, delenec, deliteľ, podiel, násobilka,... Počítanie spamäti. Automatizácia spojov Propedeutika úloh na násobenie s kombinatorickou motiváciou.	Vedieť spamäti všetky základné spoje násobenia a delenia v obore násobilky do 100. Vedieť urobiť kontrolu správnosti násobenia a delenia v obore násobilky. Ovládať algoritmus násobenia. Vedieť spamäti násobiť a deliť 10 a 100. Osvojiť si praktické násobenie a delenie na kalkulačke. Vedieť rozlíšiť a použiť správnu početnú operáciu v úlohách charakterizovaných pojmami niekoľkokrát viac, o koľko viac, niekoľkokrát menej, o koľko menej. Chápať súvislosť medzi násobením a delením, násobenie a delenie ako vzájomne opačné matematické operácie.	osobnostný a sociálny rozvoj dopravná výchova
	4	Vlastnosti násobenia	Komutativnosť násobenia (propedeutika) Násobenie a delenie ako vzájomne opačné	Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie v obore násobilky do 100 typu:	osobnostný a sociálny

	4	Slovné úlohy	matematické operácie (propedeutika). Riešenie slovných úloh na násobenie a delenie. Riešenie jednoduchých slovných úloh typu: porovnanie podielom.	1. určiť súčet rovnakých sčítancov, 2. zväčšiť dané číslo niekoľkokrát. <u>Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy na delenie</u> v obore násobilky do 100: 1. Rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na) 2. Delenie podľa obsahu 3. Zmenšiť dané číslo niekoľkokrát Vedieť riešiť jednoduchú slovnú úlohu typu: porovnanie podielom. <u>Riešiť zložené slovné úlohy</u> vedúce k zápisu typu: $a + a \cdot b$; $a + a : b$; $a \cdot b + c$; $a \cdot b + c \cdot d$. Vedieť overiť správnosť riešenia (výsledku) a formulovať odpoveď.	rozvoj ochrana života a zdravia
Geometria a meranie	4	Súčet a rozdiel dĺžok úsečiek. Násobok dĺžky úsečky.	Pojmy: súčet dĺžok úsečiek, rozdiel dĺžok úsečiek, násobok dĺžky úsečky, jednotky dĺžky	Vedieť vypočítať súčet a rozdiel dĺžok úsečiek. Vedieť vypočítať násobok dĺžky úsečky.	
Násobenie a delenie <i>v obore násobilky</i>	8	Riešenie slovných úloh	Riešenie slovných úloh, ktoré vedú k zápisu: $a + a \cdot b$; $a + a : b$; $a \cdot b + c$; $a \cdot b + c \cdot d$ (aj typy úloh z predchádzajúceho ročníka). Pojmy: Sčítanec, súčet, o koľko viac, zápis slovnej úlohy, jednoduchá slovná úloha, zložená slovná úloha, koľkokrát viac – o koľko viac, koľkokrát menej – o koľko menej,...	Riešiť slovné úlohy na násobenie a delenie. <u>Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie</u> v obore násobilky do 100 typu: 1. určiť súčet rovnakých sčítancov, 2. zväčšiť dané číslo niekoľkokrát. <u>Vedieť riešiť jednoduché slovné úlohy na delenie</u> v obore násobilky do 100: 1. Rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na) 2. Delenie podľa obsahu 3. Zmenšiť dané číslo niekoľkokrát Vedieť riešiť jednoduchú slovnú úlohu typu: porovnanie podielom. <u>Riešiť zložené slovné úlohy</u> vedúce k zápisu typu: $a + a \cdot b$; $a + a : b$; $a \cdot b + c$; $a \cdot b + c \cdot d$. Vedieť overiť správnosť riešenia (výsledku) a formulovať odpoveď.	osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia
	2	Tvorenie textov k numerickým príkladom	Slovné úlohy na priamu úmernosť (propedeutika).	Riešiť slovné úlohy na priamu úmernosť (propedeutika).	
	2	Nepriamo sformulované slovné úlohy	Tvorenie slovnej úlohy k danému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100.	Riešiť nepriamo sformulované slovné úlohy. Vytvoriť slovnú úlohu k danému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100. Matematizovať primerané reálne situácie.	
Geometria a meranie	4	Obvod štvorca (obdĺžnika)	len ako súčet veľkosti strán, propedeutika	Vypočítať a vedieť zapísať obvod štvorca (obdĺžnika) ako súčet dĺžok strán.	enviromentálna výchova

					vlastiveda
Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000	3	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 spamäti.	Pojmy: Číselný rad, jednotky, desiatky, stovky, tisícky, troj- a štvorciferné čísla, vzostupný a zostupný číselný rad,...	Spamäti sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000 v jednoduchých prípadoch. Sčítať a odčítať primerané troj- a štvorciferné čísla spamäti.	osobnostný a sociálny rozvoj
	3	Sčítanie a odčítanie ako vzájomne opačné matematické operácie.	Vzájomná súvislosť opačných operácií	Chápať súvislosť medzi sčítaním a odčítaním, sčítanie a odčítanie ako vzájomne opačné matematické operácie.	
	3	Počítanie so zaokrúhľovanými číslami	Zaokrúhľovanie a operácie so zaokrúhľovanými číslami	Vedieť približne počítať so zaokrúhľovanými číslami na desiatky a stovky.	
Geometria a meranie	3	Rysovanie trojuholníka	Ľubovoľného a ak sú dané dĺžky strán) pomenovanie jeho vrcholov a strán. Meranie dĺžok strán trojuholníka s presnosťou na centimetre, na milimetre.	Narysovať ľubovoľný trojuholník a pomenovať jeho vrcholy a strany Poznať vlastnosti trojuholníka (počet vrcholov, strán) Odmerať veľkosti (dĺžku úsečky) strán trojuholníka s presnosťou na cm (na mm). Porovnať strany trojuholníka (úsečky) podľa ich dĺžky.	
	2	Meranie dĺžok strán trojuholníka	Pojmy: Trojuholník, strany trojuholníka, vrcholy trojuholníka, dĺžka strany trojuholníka, obvod trojuholníka, jednotky dĺžky, mm, cm, odhad - skutočnosť...		
Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000	4	Písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 10 000.	Písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 10 000. Skúška správnosti riešenia. Riešenie jednoduchých slovných úloh.	Poznať a pohotovo používať algoritmus písomného sčítania a odčítania Písomne sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000.	osobnostný a sociálny rozvoj
	4	Jednoduché slovné úlohy	Pojmy: Skúška správnosti, súčet, sčítanec, rozdiel, menšenec, menšiteľ, ...	Riešiť všetky typy jednoduchých slovných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 10 000. Samostatne zapísať postup riešenia slovnej úlohy. Vedieť overiť správnosť riešenia (výsledku) a formulovať odpoveď. Vedieť zostaviť zápis k slovnej úlohe. Matematizovať a znázorniť primerané reálne situácie. <u>Riešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie typu:</u> 1. Určenie súčtu, keď sú dané dva sčítance, 2. Dané číslo zväčšiť o... (o niekoľko viac). <u>Riešiť jednoduché slovné úlohy na odčítanie typu:</u> 1. Určenie jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec. 2. Dané číslo zmenšiť o.... (o niekoľko menej). 3. Porovnávanie rozdielom.	

Opakovanie	4	Opakovanie	Opakovanie učiva 1. polroka		
Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000	4	Písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 10 000.	Písomné sčítanie a odčítanie prirodzených čísel do 10 000. Skúška správnosti riešenia	Písomne sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000. Vedieť urobiť kontrolu správnosti sčítania a odčítania v obore do 10 000.	osobnostný a sociálny rozvoj
	4		Riešenie slovných úloh. Riešenie všetkých typov jednoduchých a zložených slovných úloh v číselnom obore do 10 000.	Riešiť všetky typy zložených slovných úloh na sčítanie a odčítanie v obore do 10 000. <u>Riešiť zložené slovné úlohy typu:</u> $a+b+c$, $a-b-c$, $a-(b+c)$, $(a+b)-c$, $a+(a+b)$, $a+(a-b)$ Písomne sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000. Vedieť urobiť kontrolu správnosti sčítania a odčítania v obore do 10 000.	
Geometria a meranie	4	Obvod trojuholníka	len ako súčet veľkosti strán, propedeutika	Vypočítať obvod trojuholníka ako súčet dĺžok strán.	
	2	Projekt	Projekt: Obvod budovy školy, oplotenie školy	V skupinách rieši úlohy projektu. Zaznamenáva získané údaje, prezentuje výsledky projektu.	tvorba projektu a prezentácie zručnosti, enviromentálna výchova vlastiveda
Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000	2	Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 10 000 s využitím kalkulačky.	Využitie kalkulačky pri matematických operáciach	Sčítať a odčítať troj- a štvorciferné čísla pomocou kalkulačky. Sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000 na kalkulačke.	
Geometria a meranie	4	Rysovanie ľubovoľnej kružnice a kruhu	Rysovanie ľubovoľnej kružnice a kruhu s daným stredom, kružnice a kruhu s daným stredom a polomerom. Vlastnosti kruhu a kružnice. Pojmy: Kružnica, kruh, stred kružnice (kruhu), polomer	Poznať základný rozdiel medzi kruhom a kružnicou. Vedieť narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom. Narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom a polomerom. Vedieť vyznačiť polomer kružnice.	osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia výtvarná výchova
Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000	4	Slovné úlohy	Riešenie slovných úloh za pomoci zaokrúhľovania čísel.	Riešiť slovné úlohy za pomoci zaokrúhľovania.	osobnostný a sociálny rozvoj
	4	Nerovnice	Riešenie jednoduchých nerovnic.	Riešiť jednoduché nerovnice	
	2		Opakovanie pamäťového a písomného sčítania a odčítania v obore do 10 000, slovné úlohy	Písomne sčítať a odčítať prirodzené čísla v obore do 10 000. Vedieť urobiť kontrolu správnosti sčítania a odčítania v obore do 10 000.	

Geometria a meranie	4	Rysovanie ľubovoľnej kružnice a kruhu	Rysovanie ľubovoľnej kružnice a kruhu s daným stredom, kružnice a kruhu s daným stredom a polomerom.	Poznať základný rozdiel medzi kruhom a kružnicou. Vedieť narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom. Narysovať ľubovoľnú kružnicu (kruh) s daným stredom a polomerom. Vedieť vyznačiť polomer kružnice.	osobnostný a sociálny rozvoj, ochrana života a zdravia
	4	Premieňanie jednotiek dĺžky.	Premieňanie zmiešaných jednotiek dĺžky. Pojmy: Meter (m), decimeter (dm), centimeter (cm), milimeter (mm), kilometer (km), jednotky dĺžky, premena jednotiek dĺžky,...	Vedieť premieňať jednotky dĺžky. Vedieť premieňať zmiešané jednotky dĺžky /napr. 4 dm 13 cm na mm/	
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	4	Pravdivý a nepravdivý výrok	Propedeutika pravdivých a nepravdivých výrokov Pojmy: Pravdivý výrok, nepravdivý výrok, pravdivosť, nepravdivosť,...	Vedieť primerane rozlíšiť pravdivosť a nepravdivosť výrokov. Vedieť vytvoriť pravdivé a nepravdivé tvrdenie. Vedieť zdôvodniť pravdivosť – nepravdivosť výroku.	osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova
	4	Vytváranie stĺpcových diagramov z údajov získaných žiakmi. Výpočet aritmetického priemeru pre menší počet dát (propedeutika).	Pojmy: Aritmetický priemer, stĺpcový diagram, dáta, priemer Opakovanie násobenia a delenia v obore násobilky, slovné úlohy na násobenie a delenie	Čítať a nakresliť stĺpcový diagram zo získaných údajov. Vypočítať aritmetický priemer pre menší počet primeraných dát.	osobnostný a sociálny rozvoj
	4	Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou.	Riešenie nepriamo sformulovaných úloh. Slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou. Pojmy: Diagram, riadok, stĺpec, vodorovný, zvislý,...	Vedieť riešiť primerané nepriamo sformulované úlohy. Vedieť získavať a zhromažďovať potrebné údaje Čítať a vytvárať stĺpcový diagram zo získaných údajov. Riešiť slovné úlohy na násobenie s kombinatorickou motiváciou.	

Geometria a meranie	2	Stavba telies z kociek	Stavba telies z kociek podľa vzoru a podľa plánu (obrázka). Kreslenie plánov stavieb z kociek. Pojmy: Priestor, stavba, teleso, vzor - obraz, plán (obrázok), pravidelné a nepravidelné telesá, pohľad spredu, zozadu, sprava, zľava, zhora,...	Vytvárať (budovať) z kociek rôzne stavby telies podľa vzoru a podľa obrázka. Vytvárať a opísať vlastné jednoduché telesá z kociek. Nakresliť plán stavby z kociek	OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ VÝTVARNÁ VÝCHOVA
	6	Opakovanie	Opakovanie učiva 4. ročníka		

Proces

Hlavným a najdôležitejším činiteľom pri dosahovaní učebných cieľov vyučovania matematiky je učiteľ, ktorý aktivizuje žiakov vo všetkých fázach vyučovania. Dbá o to, aby žiaci porozumeli učivu, o čom sa presviedča častým kladením otázok, pričom žiada od žiakov aj zdôvodnenie svojich odpovedí. To je záruka, že vedomosti žiakov nebudú formálne. Vzdelávací proces má byť vedený tak, aby žiaci boli samostatní a tvoriví nielen pri získavaní nových vedomostí, ale aby získané vedomosti dokázali vhodne prezentovať, aby vedeli svoje tvrdenia z oblasti matematiky ale aj z bežného života zdôvodňovať a obhájiť.

Podmienkou úspešného učenia sa žiakov je získanie žiakov pre učebnú činnosť a to nenásilnou, prirodzenou motiváciou. Hlavným motívom učenia je radosť z osvojeného poznatku, z vyriešeného problému, z objaveného postupu riešenia.

Metódy, ktoré sa blížia objaviteľskému postupu a rozvíjajú samostatnosť, aktivitu a tvorivosť žiakov, sú už od najnižších ročníkov nielen prostriedkom, ale aj obsahom vzdelávania. Vo vyučovaní sa tieto metódy najúčinnnejšie uplatňujú pri samostatnej práci žiakov s učebnicou, s pracovným zošitom a s učebnými pomôckami. Postupne od 1. ročníka sa majú zvyšovať nároky na rozsah, kvalitu a samostatnosť práce v školských zošitoch tak, aby sa ťažisko práce postupne presúvalo z pracovných zošitov na prácu s učebnicou a školským zošitom.

Prírodoveda

Názov predmetu	Prírodoveda
Časový rozsah výučby	4. ročník – 2 hodiny, spolu 66 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet Prírodoveda predstavuje úvod do systematizácie a objektivizácie spontánne nadobudnutých prírodovedných poznatkov dieťaťa. Predmet integruje viaceré prírodovedné oblasti ako je biológia, fyzika, chémia a zdravoveda. Oblasti sú integrované predovšetkým preto, lebo cieľom predmetu nie je rozvíjanie obsahu samostatných vedných disciplín, ale postupné oboznamovanie sa s prírodnými javmi a zákonitosťami tak, aby sa u dieťaťa zároveň s prírodovedným poznaním rozvíjala aj procesuálna stránka samotného poznávacieho procesu. Vyučovanie je postavené na pozorovacích a výskumných aktivitách, ktorých cieľom je riešenie čiastkových problémov, pričom východiskom k stanovovaniu vyučovacích problémov sú aktuálne detské vedomosti, ich minulé skúsenosti a úroveň ich kognitívnych schopností. Samotné edukačné činnosti sú zamerané na iniciáciu skúmania javov a udalostí, ktoré sú spojené s bezprostredným životným prostredím dieťaťa a s dieťaťom samým. Prostredníctvom experimentálne zameraného vyučovania si deti rozvíjajú pozitívny vzťah k prírode, ale aj k samotnej vede.

Ciele predmetu

Hlavným cieľom predmetu je rozvíjať poznanie dieťaťa v oblasti spoznávania prírodného prostredia a javov s ním súvisiacich tak, aby bolo samostatne schopné orientovať sa v informáciách a vedieť ich spracovávať objektívne do takej miery, do akej mu to povoľuje jeho kognitívna úroveň. Cieľ je možné bližšie špecifikovať; prírodoveda má deti viesť k:

- spoznávaniu životného prostredia, k pozorovaniu zmien, ktoré sa v ňom dejú, k vnímaniu pozorovaných javov ako častí komplexného celku prírody,
- rozvoju schopnosti získavať informácie o prírode pozorovaním, skúmaním a hľadaním v rôznych informačných zdrojoch,
- rozvoju schopnosti pozorovať s porozumením prostredníctvom využívania všetkých zmyslov a jednoduchých nástrojov, interpretovať získané informácie objektívne,
- opisovaniu, porovnávaniu a klasifikácii informácií získaných pozorovaním,
- rozvoju schopnosti realizovať jednoduché prírodovedné experimenty,
- nazeraniu na problémy a ich riešenia z rôznych uhlov pohľadu,
- tvorbe a modifikácii pojmov a predstáv, ktoré opisujú a vysvetľujú základné prírodné javy a existencie,
- uvedomeniu si potreby prírodu chrániť a k aktívnemu zapojeniu sa do efektívnejšieho využívania látok, ktoré príroda ľuďom poskytuje,
- poznaniu fungovania ľudského tela, k rešpektovaniu vlastného zdravia a k jeho aktívnej ochrane prostredníctvom zdravého životného štýlu.

Kľúčové kompetencie žiakov

Deti sa naučia:

HMOTA

Charakterizovať jesenné ročné obdobie.

Vedieť pripraviť experiment, ktorým sa dokáže, že vzduch je hmota.

Opísať, čím je zaujímavý vietor na jeseň a porovnať ho s vetrom v iných ročných obdobiach.

Vedieť a poznať rôzne druhy ľudských obydlí.

Poznať svoj dom a vedieť reálne odhadnúť dĺžku stavby ľudského obydla.

Vedieť vymodelovať domček podľa rozprávky a postaviť múrik, alebo domček zo skladačky.

ZELENINA A OVOCIE

Vedieť roztriediť ovocie podľa semien.

Vedieť schematicky zakresliť zloženie plodu.
Vytvoriť pojmovú mapu: plody, zelenina, ovocie, vedieť roztriediť zeleninu a ovocie.
Pozorovať a zapisovať zmenu plodu a semena počas štyroch týždňov, urobiť závery z pozorovania.
Poznať druhy konzervácie.
Poznať vplyv ovocia a zeleniny na ľudské zdravie.

U LEKÁRA

Rozpoznať rozdiely v súvislosti v pojmach úraz a choroba.
Vymenovať bežné úrazy a choroby.
Poznať základný obsah lekárničky.
Opísať návštevu u lekára, lekári – špecialisti, lekárska ambulancia.
Zmerať teplotu teplomerom, zostrojiť teplomer.
Osvojiť si správne hygienické návyky, správne čistenie ústnej dutiny, životospráva.
Vyhľadať informácie v odbornej literatúre a na internete.

PRÁCA A ODPOČINOK

Vedieť sa orientovať v kalendári, orientácia v čase.
Poznať pojmy: pracovné dni, dni pracovného pokoja, dovolenka, prázdniny.
Správne využívanie voľného času a denný rozvrh.

VODA

Poznať, že voda je hmota, má svoje vlastnosti.
Pripraviť experiment, akú chuť má voda.
Pripraviť experiment, čo je vo vode rozpustné a čo nie.
Vedieť uviesť návrh, ako zabrániť znečisťovaniu vody a jej ochrany.

CYKLUS STROMU

Rozoznať druhy stromov, určovať stromy podľa atlasu rastlín.
Navrhnuť riešenie na ochranu parku.
Poznať význam lesa pre človeka, správanie sa v lese, jeho ochrana.
Poznať rastliny a živočíchy v lese, ich životné podmienky.
Vyhľadať informácie z encyklopédie alebo z internetu.
Pripraviť prezentáciu záverov dlhodobých pozorovaní a experimentov.

RASTLINY A SEMENÁ

Zakresliť rastlinu a jej časti.
Vedieť pozorovať a zapísať dlhodobý rast rastliny.
Poznať vybrané rastliny vo svojom okolí, určiť rastliny podľa atlasu rastlín.
Vyhľadať informácie v odbornej literatúre alebo na internete.

Stratégia vyučovania

Pri práci sa využívajú nasledovné metódy, formy a postupy práce:

- metóda riadeného rozhovoru
- samostatná práca
- skupinová práca
- práca vo dvojici
- dramatizácia – hra
- modelovanie
- vystrihovanie a lepenie
- projektová práca
- vychádzka
- práca s encyklopédiou, s kľúčom rastlín
- práca s internetom

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

Hodnotenie detí v druhom ročníku sa uskutočňuje slovnou, ale aj písomnou formou.
Kritériá: úprava písomného prejavu, forma, ústny prejav, komunikatívnosť, aktivita,

projekty, tvorivé myslenie, nápaditosť, empatia, humanizácia, kritickosť, sebakritika.
Metódy a prostriedky: ústnou i písomnou formou – slovné hodnotenie, pochvala pred kolektívom, známka, zbieranie pečiatok, nálepiek, oceňovanie aktivity, písomné práce (tematické, štvrťročné, polročné, záverečné), previerky, projekty, skupinové projekty

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka

Predmet: Prírodoveda			Ročník: štvrtý 2 hod. týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Zem, slnko a hviezdy vo vesmíre	12	Z neživej a živej prírody. Magnet a jeho pôsobenie na predmety. Zem. Gravitačné účinky Zeme. Veľkosť gravitačnej sily. Zem a jej družice. Fázy Mesiaca. Dobývanie vesmírneho priestoru. Hviezdy vo vesmíre. Slnko a jeho planéty. Striedanie dňa a noci. Letný a zimný deň u nás.	<u>Pôsobenie magnetu na predmety z rôznych látok. Magnetické pole. Vyrobu si kompas. Zem. Guľovitý tvar Zeme. Vzájomné priťahovanie sa predmetov a priťahovanie predmetov k Zemi. Gravitačná sila. Gravitačné účinky Zeme – padanie predmetov na Zem. Ako by vyzeral svet bez gravitácie. Gravitačná sila. Gravitačné účinky Zeme – padanie predmetov na Zem. Ako by vyzeral svet bez gravitácie. Striedanie dňa a noci ako dôsledok otáčania Zeme okolo svojej osi. Otáčanie Zeme okolo Slnka. Letný a zimný deň. Zem a jej družice.</u> Prenikanie človeka do vesmíru Mesačné fázy Astronóm, Jurij Gagarin, raketoplán Slnko, hviezdy, súhvezdie. Kométy, asteroidy, meteoridy, Merkúr, Venuša, Zem, Mars, Jupiter, Saturn, Urán, Neptún, slnečná sústava Zemská os, striedanie dňa a noci, Severná a južná pologuľa, jar, zima, ročné obdobia.	Žiak vie rozlíšiť na základe pokusov pôsobenie magnetu na predmety z rôznych materiálov. Opísať gravitačné účinky Zeme. Vysvetliť závislosť gravitačnej sily od hmotnosti priťahujúcich sa predmetov. Opísať Zem. Opísať Mesiaca – družicu Zeme. Opísať fázy mesiaca. Opísať spôsoby poznávania vesmíru. Opísať Slnko ako vesmírne teleso. Vymenovať planéty Slnka. Opísať otáčanie Zeme okolo svojej osi a okolo slnka. Poznať príčiny striedania ročných období.	-environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia -tvorba projektov a prezentačné schopnosti
Podmienky života na zemi	5	Význam slnečného žiarenia pre rastliny a živočíchy. Význam vzduchu pre rastliny a živočíchy. Význam vody pre rastliny a živočíchy. Význam pôdy pre	Význam slnečného žiarenia, vody, vzduchu a pôdy pre rastliny a živočíchy, závislosť života od vonkajších podmienok, zmeny v prírode počas roka, potravinový reťazec. Dusík, kyslík, CO ₂ , vodná para, vzduchoprázdno, vietor. Cyklický obeh vody, sladká a slaná voda,	Žiak vie vysvetliť význam slnečného žiarenia pre rastliny a živočíchy. Vysvetliť význam vzduchu pre rastliny a živočíchy. Vysvetliť význam vody pre rastliny a živočíchy. Vymenovať jednu sladkovodnú rastlinu a dva sladkovodné živočíchy; Vymenovať jednu morskú rastlinu a dva morské živočíchy.	environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia

		rastliny a živočíchy. Rozmanitosť životných podmienok na rôznych miestach Zeme	vodná para, ľad, sneh, morské R a Ž, sladkovodné R a Ž. Pôda, humus, zvetrávanie. Z čoho sa skladá, ktoré látky obsahuje. Druhy pôdy. Prispôsobenie stavby tela prostrediu a spôsobu života (počas roka) pri vybraných typoch živočíchov a rastlín. Hospodársky význam týchto živočíchov a rastlín pre človeka. Poznať špecifické podmienky na Zemi, ktoré umožňujú život; na vybraných typoch živočíchov a rastlín poznať súvislosť medzi určitými formami života, podmienkami prostredia a spôsobom života;	Pokusom dokázať vodu v pôde. Vysvetliť význam pôdy pre život na Zemi. Vymenovať dva živočíchy, ktoré žijú v pôde. Opísať rozmanitosť podmienok života rastlín a živočíchov u nás a na rôznych častiach Zeme. Vymenovať po dve rastliny a dva živočíchy, ktoré žijú v severných a južných krajinách. Na vybranom type rastliny a živočícha opísať prispôsobenie tela prostrediu	- tvorba prejektov a prezentačné schopnosti
Živočíchy	6	Mačka domáca. Krt podzemný. Srnec lesný. Bažant poľovný. Lastovička domová. Kačica divá. Kapor obyčajný. Štuka severná. Mlynárik kapustový. Včela medonosná. Dážďovka obyčajná.	Mäsožravec, spôsob lovu, nočné zviera, život v pôde, bylinožravec, prežúvanie, hrabavý, prezimujúci vták, Letec, hmyzožravý, sťahovaný vták, vodný vták, Život vo vode, všežravý, dravá ryba. Hmyz, škodca, vývin, užitočnosť, život v spoločenstve. Život v pôde, nižší živočích	Žiak vie opísať vonkajšiu stavbu tela, život počas roka a prostredie v ktorom žije mačka domáca a krt podzemný. Vie opísať vonkajšiu stavbu tela, život počas roka a prostredie v ktorom žije srnec lesný a bažant poľovný. Vie opísať vonkajšiu stavbu tela, život počas roka a prostredie v ktorom žije lastovička domová a kačica divá. vonkajšiu stavbu tela, život počas roka a prostredie v ktorom žije mačka kapor obyčajný a štuka severná. Žiak vie opísať vonkajšiu stavbu tela, život počas roka a prostredie v ktorom žije mačka mlynárik kapustový a včela medonosná, opísať vonkajšiu stavbu tela, život počas roka a prostredie v ktorom žije dážďovka obyčajná. Na vybranom type živočícha opísať prispôsobenie tela prostrediu a spôsobu života. Uviesť príklady hospodársky významných živočíchov.	environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia - tvorba prejektov a prezentačné schopnosti
Rastliny	6	Lekno biele, Záružlie močiarné. Skalničník výhonkatý, Veternica hájna. Lipa veľkolistá, Hrach siaty. Zmeny v našej prírode počas roka	Vodná trváca rastlina, zákonom chránená, rastlina vlhkého prostredia. Suchomilná rastlina, bylina, trváca rastlina. Drevina, viacročná rastlina, bylina, jednoročná rastlina	Na vybranom type rastliny žiak vie opísať prispôsobenie tela životnému prostrediu . Opísať stavbu tela lekna bieleho a záružlia močiarného, jeho život počas roka a prostredie, v ktorom žije. Opísať stavbu tela veternice hájnej a skalničnika výhonkastého, ich život počas roka a prostredie, v ktorom žijú. Opísať stavbu tela hrachu siateho a lipy veľkolistej, ich život počas roka a prostredie, v ktorom žijú. Charakterizovať jednoročnú	environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia - tvorba prejektov a prezentačné schopnosti

				a trvácú rastlinu. Opísať zmeny v prírode počas roka. Zopakovať a upevniť učivo tematického celku.	
Človek a jeho životné prostredie	9	Životné prostredie človeka. Význam vzduchu pre človeka. Význam vody pre človeka; Vylučovanie tekutého odpadu. Význam potravy pre človeka; Trávenie. Rozmnožovanie. Zmeny vo vývine v období puberty. Zabezpečenie základných podmienok života človeka Starostlivosť o zdravie	<u>Základná odlišnosť človeka od ostatných živočíchov, životné prostredie človeka (prírodné, sociálne), existenčné požiadavky človeka na podmienky prírodného prostredia, stavba a funkcia tráviacich ústrojov, význam potravy pre človeka. Význam vzduchu. Dýchanie človeka – stavba a funkcia dýchacích ústrojov. Význam vody a ochrana. Funkcia kože a obličiek. Škodlivosť fajčenia, alkoholu a ďalších drog.</u> <u>Tuky, cukry, bielkoviny, vitamíny, minerálne látky, trávenie, tráviace ústroje. Základná stavba a funkcia rozmnožovacích ústrojov človeka. Bunka – základná jednotka tela všetkých živých organizmov.</u> Vznik a vývoj ľudského jedinca – oplodnenie, vývoj plodu, dĺžka tehotenstva, pôrod.. Starostlivosť rodičov o dieťaťko po narodení. Puberta, zmeny v telesnom a duševnom vývoji dieťaťa počas puberty, správna výživa a zdravie, zabezpečenie základných podmienok života ľudí.. Význam jednotlivých zložiek prostredia a prírody ako celku pre človeka, vzťah človeka a techniky, hodnota zdravia a význam starostlivosti o životné prostredie. Význam čistoty a poriadku, správneho správania v prírode, starostlivosti o zeleň a pod. Hodnota zdravia.	Žiak vie určiť základnú odlišnosť človeka od ostatných živočíchov. Vymenovať základné podmienky života ľudí. Opísať stavbu a funkciu dýchacích ústrojov človeka na obrázku v učebnici. Vysvetliť význam vzduchu pre život ľudí. Zdôvodniť význam ochrany čistoty vzduchu. Zdôvodniť škodlivosť fajčenia. Opísať základnú stavbu a funkciu vylučovacích ústrojov na obrázku v učebnici. Vysvetliť význam vody pre život ľudí. Zdôvodniť význam ochrany čistoty vody. Zdôvodniť škodlivosť pitia alkoholických nápojov. Opísať základnú stavbu a funkciu tráviacej sústavy na obrázku v učebnici. Vysvetliť význam potravy pre ľudský organizmus. Poznať zásady správnej výživy. Opísať základnú stavbu a funkciu rozmnožovacích ústrojov človeka. Opísať vznik a vývoj ľudského jedinca (oplodnenie, vývoj plodu, trvanie tehotenstva, pôrod). Opísať zmeny v telesnom a duševnom vývoji dieťaťa počas puberty. Vysvetliť význam poľnohospodárskej výroby pre život ľudí (hospodárske živočíchy, rastliny, suroviny pre priemysel). Zdôvodniť význam starostlivosti o zdravie ľudí a o vhodné životné prostredie. Zdôvodniť škodlivosť fajčenia, alkoholu a ďalších drog na zdravie a správanie človeka.	environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia - tvorba prejektov a prezentačné schopnosti
Technika a my	8	Posúvanie predmetov. Naklonená rovina, páka, kladka. Elektrická energia. Elektrické spotrebiče a hračky. Elektrický obvod. Elektrické vodiče	Starostlivosť o životné prostredie, význam poľnohospodárstva, získavania surovín a priemyslu, vzťah ľudí k strojom v našej spoločnosti; trenie, koleso. technické prostriedky, s ktorými sa žiaci bežne stretávajú a ktoré sú založené na fyzikálnom princípe jednoduchých	Žiak vie odôvodniť význam techniky v našom živote. Zisťovať veľkosť sily pri posúvaní predmetov. Experimentálne dokázať význam premiestňovania nákladu po valčekoch. Experimentálne dokázať význam naklonenej roviny, páky a kladky na uľahčenie ľudskej práce. Zdôvodniť význam elektrickej energie	environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia

		a izolanty. Bezpečnosť pri zaobchádzaní s elektrickým prúdom	mechanizmov (páka, kladka , rovina). Elektrická energia, výroba. Bezpečnosť pri zaobchádzaní s elektrickým prúdom. Elektrická vodivosť látok a jej skúmanie. Domáce elektrické spotrebiče a hračky. Elektrický obvod – batéria, spínač obvodu, spotrebič. elektrickú vodivosť rôznych látok, vodič, izolant. získať zručnosť bezpečnej manipulácie s elektrickými prístrojmi	a určiť kde sa vyrába. Uviesť premeny elektrickej energie v elektrických spotrebičoch na iné druhy energie. Zostaviť elektrický obvod z batérie, spojovacích drôtov, dvoch žiaroviek a spínača. Skúmať elektrickú vodivosť rôznych látok. Opísať spôsoby bezpečného zaobchádzania s elektrickým zariadením. Zopakovať učivo daného tematického celku	- tvorba prejektov a prezentačné schopnosti
Rozmanitosť prírody a jej poznávanie	8	Rozmanitosť prírody a jej poznávanie. Triedenie rastlín. Triedenie živočíchov. Triedenie stavovcov, Triedenie bezstavovcov	Vyvodenie základných pojmov rastlinnej a živočíšnej sústavy na základe porovnávania známych objektov a opakovania osvojeného učiva. Význam sústavného triedenia poznatkov pri skúmaní rozmanitosti druhov živočíchov a rastlín Základné poučenie o rastlinných a živočíšnych druhoch a ich mená. Priradenie základných názvov sústavy rastlín a živočíchov ku konkrétnym príkladom: živočích , stavovce (cicavec, vták, plaz, obojživelník, ryba) , bezstavovce (napr. hmyz). Nadobudnúť zručnosť triediť živočíchy podľa podstatných znakov. Bezstavovce, hmyz.	Žiak vie zdôvodniť význam systematického triedenia prírodnín. Používať správne pomenovanie druhov rastlín, húb a živočíchov. Pomenovať rastlinné druhy na obrázku v učebnici, vybrané druhy v atlase a v regióne. Triediť rastliny na semenné a výtrusné, určiť rozdiel medzi nimi. Triediť živočíchy na stavovce a bezstavovce – ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce. Stručne charakterizovať tieto skupiny živočíchov. Triediť živočíchy na stavovce a bezstavovce – ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce. Stručne charakterizovať tieto skupiny živočíchov. Stručne charakterizovať živočíšnu triedu hmyzu	environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia - tvorba prejektov a prezentačné schopnosti
Prírodné spoločenstvá - LES	9	Prírodné spoločenstvá. Les. Ihličnaté stromy. Listnaté stromy. Lesné kry a byliny. Huby. Lesné živočíchy – mravec hôrny, vretenica obyčajná. Lesné živočíchy – myšiak lesný, kuna lesná. Význam lesov.	Životné spoločenstvo, lúka, pole, les, rybník. Poznať vybrané typy lesných stromov, rastlín v lesnom poraste a húb, rozlišovať podstatné rozdiely medzi ihličnatými a listnatými stromami; nadobudnúť zručnosť súvislo opisovať lesné stromy, ich vlastnosti a využitie; poznať vybrané typy lesných živočíchov a vedieť vysvetliť vzťahy medzi nimi. Chápať zmeny v priebehu celého života lesa i počas ročných období; Smrek, jedľa, borovica. Chápať zmeny v priebehu celého života lesa i počas ročných období; dub, buk, breza. Baza	Žiak vie vymenovať prírodné spoločenstvá – utvoriť si predstavu o rôznych ekosystémoch.. Vymenovať druhy lesov. Charakterizovať lesné spoločenstvo. Vysvetliť odlišnosti ihličnatých, listnatých a zmiešaných lesov. Opísať smrek, jedľa a borovicu, ich vlastnosti a využitie. Opísať dub, buk a brezu, ich vlastnosti a využitie. Vymenovať rastliny, ktoré tvoria lesný podrast a vysvetliť ich význam. Poznať na obraze, modeli, najznámejšie jedle a jedovaté huby (hríb, kuriatko, bedľa, pečiarica, muchotrávka). Rozlíšiť na obraze, prírodnine muchotrávku zelenú od pečiariky poľnej. Opísať na obraze vybrané typy lesných živočíchov, ich spôsob života (mravec, mníška, tesár, vretenica,	environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia - tvorba prejektov a prezentačné schopnosti

			čierna, brusnica čučoriedková, ľuľkovec zlomocný. Jedlé a jedovaté huby. Prvá pomoc pri otrave húb. Mravec, vretenica, zákonom chránené živočíchy. Myšiak, kuna. Starostlivosť, ochrana, vývraty, polomy.	jašterica, kukučka, myšiak, veverica, kuna). Opísať život lesa od výsadby po vyrúbanie a počas roka. Uviesť príklady poškodenia lesa a spôsoby jeho ochrany. Vysvetliť význam lesov.	
Chránime si svoje životné prostredie	4	Ochrana životného prostredia činnosťou človeka v domácnosti Nepriaznivé účinky znečisteného ovzdušia	Vzťah človeka k prírode, základné zásady správania v prírode, príklady prospešných a škodlivých zásahov človeka do prírodného prostredia. Ochrana životného prostredia činnosťou človeka v domácnosti. Globálne problémy ľudstva – úbytok ozónovej vrstvy, kyslý dážď, otepľovanie Zeme. <u>Chránené rastliny, živočíchy a územia na Slovensku.</u>	Žiak vie uviesť spôsoby ochrany život. Prostredia správnou činnosťou človeka v domácnosti. Uviesť príklady surovín so spotrebného odpadu (hliníkové plechovky, papier, sklo PVC). Vysvetliť, ako priemyselné spracovanie týchto surovín prispieva k záchrane životného prostredia. Poznať globálne problémy ľudstva (úbytok ozónovej vrstvy, kyslý dážď, otepľovanie Zeme).	-environmentálna vých. -ekologická vých. -multikultúrna vých. -ochrana životného prostredia -starostlivosť a ochrana zdravia - tvorba projektov a prezentačné schopnosti

Proces

Metódy a formy práce učiteľa /vyučovania/ a žiaka /učenie sa/:

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihliada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Metódy využívané na hodinách prírodovedy možno rozdeliť aj na:

a/ slovné metódy – riadený rozhovor, výklad, rozprávanie, poučenie, upozornenie, beseda,

b/ názorné metódy – pozorovanie, demonštrácia výrobného postupu, respektíve názorná ukážka nacvičovanej činnosti,

c/ praktické metódy – samostatná praktická činnosť, vytváranie výrobkov, dokumentov, prezentácií, projektov,...

Hudobná výchova

Názov predmetu	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby	4. ročník – 1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Hudobná výchova v základnej škole je predmetom činnostným a zážitkovým, kde na báze hudobných hravých činností sa žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa u nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie z oblasti hudby a umenia. Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na posilňovanie vrodenej a prirodzenej predpokladov detí a ich sklonov k hravosti, spontánnosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Spoločná úloha vzdelávacieho okruhu Umenie a kultúra je sprostredkovať národné a svetové kultúrne dedičstvo a prispieť k položeniu základov všeobecnej vzdelanosti národa. Výhodiskom tohto poznávania má byť vždy samotná hudba a hudobné aktivity žiakov.

Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu, a to s realizovaním komplexne chápaných hudobných činností, so zámerom všestranne zapojiť žiakov do hudobnovýchovného procesu. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy styku žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, pohybom, hrou na detských hudobných nástrojoch. Tvoria základný prostriedok na rozvíjanie všeobecných hudobných schopností žiakov. Hudobné činnosti učiteľ usmerňuje tak, aby prinášali radosť, aby sa každý žiak prejavil v jemu blízkych hudobných prejavoch tak, aby sa zvyšovalo jeho sebavedomie a sebaúcta. Prostredníctvom individuálneho prístupu pri vedení hudobno-výchovného procesu by sa mali zapájať do jednotlivých hudobných činností všetky skupiny žiakov bez strachu z osobného zlyhania. Každá hudobná činnosť musí byť zmysluplná, zameraná na splniteľnosť, stimuláciu najschopnejších žiakov, povzbudzovanie menej nadaných žiakov a podporovanie najslabších žiakov. V primárnom vzdelávaní je potrebné dodržiavať postup od hudobných zážitkov k vedomostiam a cez ne k transferu pri aktívnom vnímaní a obsahovom sprístupňovaní umeleckých diel. Hudobná výchova pomáha rozvíjať citový svet žiakov v otvorenej atmosfére radosti a lásky, formou partnerského dialógu učiteľa so žiakom, bez mentorovania, autoritárstva a tlaku na hromadné vedomosti. Výsledok hudobnovýchovnej práce významne ovplyvňuje erudovaný a zanietený učiteľ, ktorý je schopný naplniť požiadavky školského vzdelávacieho programu flexibilne a optimálne tak, aby aj prostredníctvom hudby formoval celistvú osobnosť žiakov.

Ciele predmetu

Cieľom je prostredníctvom:

poznanie a precítenej interpretácie slovenských ľudových piesní, pochopením úlohy ľudovej piesne v živote človeka a spoločnosti si osvojiť hudobný materinský jazyk a takto prispieť rozvíjaniu kultúrnych kompetencií žiakov,

poznanie slovenského zvykoslovia, vlasteneckých piesní, umeleckého spracovania ľudových piesní hudobnými skladateľmi, minulej a súčasnej podoby ľudových piesní získať základy národnej identity a vlastenectva,

postupného poznávania umeleckých artefaktov ich chápať ako prirodzenú súčasť svojho života

Kognitívne ciele

poznať svet zvukov a hudby na báze a princípoch detskej hry a jej rôznych foriem (senzomotorická, napodobňujúca, námetová, funkčná, fantastická a pod.),

prostredníctvom hudobných aktivít postupne získať elementárne základy hudobných vedomostí, hudobného jazyka, výrazových prostriedkov, učiť sa s nimi tvorivo pracovať a využívať ich ako prostriedok komunikačný a sebauvyjadrovací bez nároku na definíciu pojmov, prispievať k rozvoju osobnosti žiaka, k rozvíjaniu hudobnosti (hudobných schopností) prostredníctvom komplexných, navzájom prepojených a nadväzujúcich hudobných činností, zvládnuť postupný prechod od spontánnych a napodobňujúcich hudobných hier k hrám s pravidlami, k zámernej práci s hudobným materiálom, poznávať zákonitosti tvorby hudobných diel, vybrané umelecké diela tak, aby vzhľadom na mieru svojich skúseností žiaci chápali, rozpoznávali a interpretovali výpovede predložených, veku primeraných umeleckých diel, získať základy hudobného myslenia, elementárne základy hudobno-estetického vedomia v sústave hudobných vedomostí a vkusových postojoch.

Socioafektívne ciele

uvedomovanie si a rozlišovanie mravných a estetických hodnôt, otvorenosť a tvorivosť, empaticky pristupovať k precíteniu a pochopeniu umeleckých diel a asertívne vyjadrovať vlastné názory a postoje, bez predsudkov pristupovať k vnímaniu a rozširovaniu umeleckých hodnôt rôznych kultúr, získať schopnosti spolupracovať v tíme, vedieť plánovať, propagovať, realizovať i prezentovať vlastnú prácu i skupinové projekty, chápať umenie v jeho mnohorakých podobách a súvislostiach nielen ako ušľachtilý spôsob vyplňania voľného času, ale aj ako prostriedok skvalitnenia a skultúrenia svojho života.

Psychomotorické ciele

na základe získaných zručností žiaci dokážu na primeranej úrovni realizovať svoje hudobné predstavy v súčinnosti s výtvarnými, pohybovými a literárnymi a integrovať ich v individuálnych alebo skupinových projektoch, dokážu zostavovať auditívne, vizuálne i dramatické prvky.

Kľúčové kompetencie

Základným zámerom hudobnej výchovy je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa rozvíjal citový svet žiakov, aby sa formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života. Vychovávať žiakov hrdých na svoje slovenské kultúrne bohatstvo a históriu.

Vhodne a nenásilne spájať hudbu s prejavmi iných umení – s poéziou, výtvarným umením, s tancom. Vychovávať vnímavého, aktívneho poslucháča, tolerantného k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

Vokálne činnosti: základy speváckeho dýchania, držanie tela, nasadenie tónu, tvorba tónu, aplikácia, dynamické odlíšenie, hlasová hygiena, rozširovanie hlasového rozsahu, jednohlas, práca s hlasom, kultivácia speváckeho a hovorového prejavu prostredníctvom uplatňovania a upevňovania správnych speváckych návykov, intonácia diatonických postupov v durových a molových tóninách, melodizácia mien, riekaniek, tvorivé hudobné hry, hudobný rytmus a metrum – spev v 2/4, 3/4 a 4/4 takte, začiatky orientácie v grafickom zázname jednoduchých melódie.

Inštrumentálne činnosti: hra na telo a na detských hudobných nástrojoch a ich využívanie počas hudobnej reprodukcie i produkcie, štylizácia charakteristických zvukov a javov z prírody a okolitého prostredia, sveta rozprávok, tvorivá rytmizácia a improvizácia.

Hudobno – pohybové činnosti: reagovanie na hudbu a stvárňovanie hudby pomocou pohybu, tanca, gesta, pohybové vyjadrenie rytmu a charakteru piesne, hudobnej skladby, vytváranie jednoduchých ostinátnych sprievodov hrou na tele, tieskanie, plieskanie, podupy podľa hudby, pohybové vyjadrenie vzťahov vysoko, nízko, stúpanie, klesanie melódie, silno, slabo, pomaly, rýchlo, používanie taktovacích gest 2/4, 3 a 4/4 takte, pohybové stvárnenie a vyjadrenie hudobného výrazu a nálady.

Percepčné činnosti: aktívne vnímanie a prežívanie hudby, počas ktorej žiak poznáva hudbu vo všetkých jej žánroch, štýloch a funkčných podobách, učí sa hudbu analyzovať a interpretovať, rozlíšenie zvukov okolitého sveta, zvuk, tón, reč, spev, rozlíšenie tónov podľa výšky, sily, pozorné počúvanie piesní a hudobných skladieb, sformulovanie názoru o hudobnej ukážke, ich využitie vo všetkých činnostiach pri prevedení dramatického príbehu.

Stratégia vyučovania

V predmete sa budú využívať formy samostatnej i skupinovej práce. Z metód sa budú využívať zážitkové, kognitívne, skúsenostné metódy, zo slovných metód rozhovor, rozprávanie, dialóg, metódy hrania rol. Zo špecifických metód budú uplatňované intonačná metóda s použitím relatívnej solomizácie, imitačná a kombinovaná metóda, riadené objavovanie hudby, informačno-receptívna metóda a improvizácia metóda.

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu. Okrem subjektívnych výsledkov sa sústreďíme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj a pokroky žiakov. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov budeme brať do úvahy ich individuálne osobitosti.

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka

Predmet: Hudobná výchova			Ročník: štvrtý 1 hod. týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Pieseň v živote človeka a spoločnosti	14	Vokálno-intonačné činnosti	Rozvíjanie speváckych činností. Mäkké nasadzovanie tónu. Správna artikulácia, delenie slov, dýchanie. Kultivovaný spevácky prejav slovenských ľudových piesní v rozsahu h -d 2. Intonácia 1.-8. stupňa na solmizačné slabiky. Rozlišovanie durových a molových tónin. Orientácia v notovom zápise (notová osnova, husľový kľúč, taktová čiara, nota celá, polová, štvrt'ová, osminová a príslušné pomlčky). Pomenovanie nôt v notovom zápise h– c2.	Vedieť čisto a so správnym výrazom zaspievať 15 detských a ľudových piesní a hier so spevom. Ovládať základné hlasové zručnosti: správne držanie tela, spevácke dýchanie, nasadenie tónu, artikulácia. Vedieť zaspievať jednoduchú pieseň na solmizačné slabiky. Vedieť pomenovať a zapisovať noty v C-dur. Chápať poslanie kultúry v živote človeka. Vedieť rozlíšiť durovú a molovú tóninu. Vedieť zaspievať dvojhlasný kánon a jednoduchý dvojhlas.	Enviromentálna výchova. Multikulturálna výchova.
	6	Inštrumentálne činnosti	Sprievody k piesňam, jednoduché rytmické hry a jedno a viac-hlasé rytmické cvičenia. Zdokonaľovať sa v technike hry na hudobných nástrojoch. Tvorba vlastných hudobných nástrojov a ich tvorivé využívanie.	Vedieť zahrať jednoduché sprievody k piesňam správne zvoleným detským nástrojom. Zdôrazniť dôležité hudobné myšlienky v počúvanej skladbe. Vedieť tvoriť ostínatne sprievody zodpovedajúce charakteru piesne.	Multikulturálna výchova. Regionálna výchova
	3	Hudobno- pohybové činnosti	Jednoduché ľudové tance, hudobno – pohybové tanečné hry. Vyjadrenie obsahu piesní a skladieb pohybom. Vyjadrenie rytmu pohybom - celá, polová, štvrt'ová a osminová nota a príslušné pomlčky. Taktovanie v 2 a 3 –dobom takte. Elementárna pohybová improvizácia na hudbu. Realizácia hudobno-pohybových hier so spevom.	Vedieť pohybom správne reagovať na hudbu. Vedieť základné kroky čardáša, valčíka, polky a valašský krok. Zostaviť z krokov jednoduchý tanec. Používať taktovacie gestá v 2/4, 4/4 takte	Telesná výchova, estetická výchova.

	6	Percepčné činnosti	Umelecké spracovanie slovenských ľudových piesní od 19. storočia. Sluchové rozlišovanie hudby podľa žánru, spoločenskej funkcie – hudba na zábavu, slávnostná hudba a vyjadrenie rozdielov medzi nimi. Sluchové rozlišovanie kontrastu, návratu, opakovania, variačnej zmeny. Sluchové rozlišovanie hudobných nástrojov (sláčikové, dychové nástroje, fujara a gajdy). inštrumentálnou hrou, pohybom, kreslením, recitovaním a pod. Verbalizácia hudobného zážitku, vzájomná konfrontácia svojich stanovísk Reakciu na hudbu umocňovať pohybom.	Rozlišovať zábavnú a slávnostnú hudbu. Vedieť sluchom rozlíšiť hudobné nástroje. Rozoznávať sluchom predohru a dohru Podľa sluchu poznať minimálne 6 hudobných skladieb. Dokázať vystihnúť zámer skladateľa a odhaliť výrazové prostriedky, ktorými ich realizoval	Pohybová kultúra, výchova k tolerancii k iným národom a národnostiam. Výtvarná výchova.
	4	Hudobno -dramatické činnosti	Hudobno – dramatické etudy, jeden hudobno- dramatický celok Rythmus ako prostriedok charakterizácie osôb a prostredia. Jednoduchý príbeh s využitím hry na stratenú melódiu. Spájať hudobno –dramatický prejav s reálnymi životnými situáciami.	Realizovať minimálne jednu hudobno- dramatickú etudu. Rešpektovať názory iných a stáť si za svojimi riešeniami.	Výtvarná výchova, telesná výchova, slovenský jazyk a literatúra.

Proces

Hodiny hudobnej výchovy majú poskytovať žiakom radosť zo sebarealizácie, z individuálneho a kolektívneho elementárneho muzicírovania, objavovania hudby. Taktiež umožniť žiakom spontánne a uvedomé hudobné zážitky, pestovať v nich potrebu počúvať a realizovať veku primeranú dobrú hudbu. Hudobno-náukové učivo sa vyvodzuje zásadne z piesne a hudobnej skladby. Žiaci sa s obsahom pojmov oboznamujú na základe hudobných skúseností, tieto pojmy majú chápať a nie definovať. Žiaci majú vedieť čítať noty, chápať notový zápis, vzhľadom na malý časový priestor, písanie nôt nie je nutné. Učiteľ má využiť každú vhodnú pieseň a skladbu na formovanie postojov a názorov žiakov, možnosť prispieť k položeniu základov multikultúrnej výchovy, etické momenty vnímania hudby ktoré smerujú k socializácii a výchove k empatii, pričom hudobno-výchovný proces usmerňuje a nechá priestor, aby žiaci objavovali zákonitosti hudby i experimentovali s ňou. Nesmieme zabudnúť na hudobno-dramatické činnosti, ktoré vychádzajú z hry ako najprirodzenejšej detskej činnosti. a zabezpečujú transfer získaných zručností a vedomostí získané počas hudobno-výchovného a vôbec vzdelávacieho procesu. Teda optimalizujú rozvoj celistvej osobnosti.

Telesná a športová výchova

Názov predmetu	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby	4. ročník – 2 hodiny, spolu 66 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Zdravie a pohyb

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Zameranie telesnej výchovy v primárnej edukácii je dominantne na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím sa prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj významnú kompenzačnú funkciu v procese edukácie.

Svojím zameraním má telesná výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému vývinu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybu - pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Do obsahu telesnej výchovy patria aj piesne, riekanky, vyčítanky a pod., ktoré zvyšujú príťažlivosť vyučovacích hodín

Ciele učebného predmetu:

Ciele telesnej výchovy v primárnej edukácii vychádzajú zo všeobecných cieľov vzdelávacej oblasti „Zdravie a pohyb“ platných pre celú školskú telesnú výchovu a zároveň postupné plnenie cieľov primárnej edukácie prispieva k naplneniu týchto všeobecných cieľov.

Všeobecné ciele vzdelávacej oblasti sú:

- stimulovať reč a myslenie počas telovýchovných činností,
- podporovať procesy sebapoznávania a sebakontroly pri aktívnej pohybovej činnosti,
- podporovať aktivitu, fantáziu a kreativitu žiakov pri pohybových aktivitách,
- formovať pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám, športu,
- kultivovať pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- vytvárať podmienky pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej zdatnosti,
- podporovať získavanie poznatkov o otázkach vplyvu pohybu na zdravie,
- uplatňovať zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti.

Hlavným cieľom telesnej výchovy v primárnej edukácii je pozitívna stimulácia vývinu kultúrne gramotnej osobnosti prostredníctvom pohybu s akcentom na zdravotne orientovanú zdatnosť a radostné prežívanie pohybovej činnosti.

Kľúčové kompetencie žiakov

Obsah vyučovacieho predmetu Telesná výchova vedie k postupnému osvojovaniu a rozvíjaniu týchto kľúčových kompetencií:

Pohybové kompetencie

- Žiak si vie vybrať a vykonávať pohybové činnosti, ktoré bezprostredne pôsobia ako prevencia civilizačných chorôb.
- Žiak dokáže rozvíjať všeobecnú pohybovú výkonnosť s orientáciou na udržanie a zlepšenie zdravia.
- Žiak má osvojené primerané množstvo pohybových činností vo vybraných odvetviach telesnej výchovy a športu a vie ich uplatniť vo voľnom čase.

Kognitívne kompetencie

- Žiak vie vysvetliť dôvody potreby vykonávania pohybovej činnosti v dennom režime so zameraním na úlohy ochrany vlastného zdravia
- Žiak používa odbornú terminológiu osvojených pohybových činností a oblastí poznatkov.
- Žiak vie zostaviť a používať rozcvičenie pred vykonávaním pohybovej činnosti.
- Žiak dodržiava osvojené pravidlá pri vykonávaní pohybových činností súťažného charakteru.
- Žiak vie, ktoré sú základné olympijské idey a riadi sa nimi vo svojom živote.
- Žiak vie posúdiť a diagnostikovať úroveň svojej pohybovej výkonnosti a telesného rozvoja podľa daných noriem.
- Žiak vie poskytnúť prvú pomoc pri úraze v rôznom prostredí.
- Žiak dodržiava bezpečnostné a hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej činnosti.
- Žiak pozná životné priority a priority v starostlivosti o vlastné zdravie.
- Žiak pozná negatívne účinky návykových látok na organizmus.

Komunikačné kompetencie

- Žiak sa dokáže jasne a zrozumiteľne vyjadrovať.
- Žiak používa správnu odbornú terminológiu v edukačnom procese i počas voľnočasových aktivít.

Učebné kompetencie

- Žiak vie zdôvodniť potrebu zaradenia pohybových aktivít do svojho denného režimu.
- Žiak vie zdôvodniť potrebu rozohriatia organizmu a rozcvičenie pre športový výkon i ako prevenciu pred zranením.

Interpersonálne kompetencie

- Žiak prejavuje pozitívny vzťah k sebe i iným.
- Žiak efektívne pracuje v kolektíve.
- Žiak vie racionálne riešiť konfliktné situácie, najmä v športe.
- Žiak sa vie správať empaticky a asertívne pri vykonávaní telovýchovných a športových činností.

Postojové kompetencie

- Žiak má zážitok z vykonávanej pohybovej činnosti.
- Žiak dokáže vysvetliť, ale i prijať prehru v športovom zápole i v živote, uznať kvality súpera.
- Žiak dodržiava princípy fair-play.
- Žiak sa zapája do mimoškolskej telesnej a športovej aktivity.
- Žiak využíva poznatky, skúsenosti a zručnosti z oblasti telesnej výchovy a športu a iných predmetov so zameraním na zdravý spôsob života a ochrany prírody.

Integrovanou súčasťou vzdelávacieho obsahu Telesnej výchovy sú tieto prierezové témy:

- dopravná výchova - výchova k bezpečnosti v cestnej premávke,
- osobnostný a sociálny rozvoj,
- environmentálna výchova,
- mediálna výchova,
- multikultúrna výchova,
- ochrana života a zdravia.

Stratégia vyučovania

Metódy a formy práce:

- vysvetľovanie,
- slovné vyjadrenie,
- názorná ukážka,
- frontálna výučba,
- skupinová práca,
- individuálna práca,
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť)
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, voľných priestorov ap.),
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma).

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

Hodnotenie a klasifikácia žiakov je súčasťou výchovno-vzdelávacieho procesu a bude realizovaná v súlade s Metodickými pokynmi na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl. Hodnotenie - slovné.

Pri hodnotení výsledkov sa v súlade s požiadavkami učebných osnov a vzdelávacích štandardov hodnotí:

- a) aktívny vzťah k predmetu,
- b) využívanie osobných predpokladov,
- c) autentickosť, kreativita a originalita pri riešení úloh,
- d) nachádzanie a používanie medzipredmetových vzťahov a súvislostí,
- e) záujem a snaha o zlepšovanie telesnej a duševnej zdatnosti,
- f) schopnosť zaujať postoj a vyjadriť vlastný názor.

Každodenné sebahodnotenie žiakov v rôznych formách:

- sebahodnotenie pri výbere činnosti na základe vlastných možností a schopností,
- sebahodnotenie počas činnosti: záverečné sebahodnotenie žiaka po ukončení činnosti, tematického celku i po dlhšom časovom období (hodnotiaci komunikatívny kruh, súvislé záverečné sebahodnotenie).

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka

Predmet: Telesná výchova			Ročník: štvrtý 2 hod. týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti	20		základné lokomócie – poznať, vedieť pomenovať, - poradové cvičenia – poznať základné a vedieť ich pomenovať, - elementárna terminológia (názvoslovie) gymnastických polôh, pohybov a cvičení, - význam základných lokomócií, poradových a gymnastických cvičení, - základné pravidlá atletických a gymnastických súťaží, - zásady bezpečnosti a hygieny pri týchto cvičeniach. proporcionálny rozvoj pohybových schopností prostredníctvom základných lokomócií a nelokomočných zručností (s akcentom na senzitívne obdobia), - osvojovanie si základných lokomócií v rôznych obmenách, v rôznom priestore, - osvojenie si základov techniky behov, skokov, hodů, - na podnet vykonávať základné polohy a pohyby tela a jeho častí, - vykonávať pohyby okolo rôznych osí tela (obraty, prevaly, kotúle ap.), - osvojenie si základov techniky kotúľov, stojok, skokov.	Žiak má mať primerane veku a svojim schopnostiam osvojené základné lokomócie (ako elementárne predpoklady pre zvládnutie základných atletických disciplín), poradové cvičenia (ako predpoklady účelnej organizácie pohybových činností v priestore) a elementárne zručnosti z akrobacie (ako predpoklady pre zvládnutie základných gymnastických zručností), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam pre život a šport.	OSR OŽZ
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	20		základné herné činnosti jednotlivca v MH, PH, PŠH - poznať a vedieť pomenovať, - základné informácie o hrách a súťažiach, význame súťaživosti v športe, - správna technika základných herných činností jednotlivca, - poznatky o správnej manipulácii s herným náčiním, - poznatky o základných pravidlách realizovaných hier, - poznatky o zásadách kultúrneho správania sa na športových podujatiach, - zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách. proporcionálny rozvoj všetkých pohybových schopností	Žiak má byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry, prejavovať schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá, technicky správne manipulovať s náčiním a pohybovať sa s ním, odhadovať pohyb náčinia a prispôbiť mu vlastný pohyb v rôznych situáciách a obmenách, prejavovať pozitívny postoj k herným činnostiam, uplatňovať zásady kultúrneho správania sa na športových podujatiach.	OŽZ OSR MUV

			prostredníctvom hier, - osvojovanie si základných herných činností jednotlivca v rôznych obmenách, - osvojovanie si rôznych spôsobov manipulácie s náčiním, - realizácia hier v rôznom prostredí, v rôznych obmenách a situáciách, - osvojovanie si pravidiel vybraných hier a schopnosť podľa nich konať a rozhodovať.		
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	10		poznať a vedieť pomenovať jednotlivé druhy cvičení a hier, pohybových výrazových prostriedkov tvorivej dramatiky, rytmiky, tanca, poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov i nadväzovaných pohybových motívov tanca, rytmiky a tvorivej dramatiky, - poznať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí, pohyby tela a jeho častí v kontexte so slovným alebo hudobným podnetom. proporcionálny a veku primeraný rozvoj koordinačných pohybových schopností s akcentom na priestorovo-orientačné a rytmické schopnosti, - veku primeraný rozvoj dramatických schopností a zručností, - osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznych obmenách, - osvojovanie si základných rytmických a tanečných cvičení v rôznom prostredí, v rôznych obmenách, - rozvoj tvorivej improvizácie, kreativity, imaginácie, vizualizácie.	Žiak má mať primerane veku rozvinuté základné senzorické, motorické (pohybové), intelektuálne, kultúrno-umelecké a tvorivé schopnosti, vedieť ich primerane aplikovať v živote i športe prostredníctvom kultivovaného prirodzeného pohybu.	OSR MEV TP a PZ REV
Psychomotorické cvičenia a hry	10		<i>Základné pojmy:</i> názvy častí tela, polôh tela i jeho častí, správne držanie tela. Vedieť o význame pohybu i jednotlivých druhoch cvičení pre zdravý vývin, - o prejavoch a reakciách organizmu na pohybovú aktivitu, - o správnom dýchaní pri cvičení i každodenných aktivitách <i>Základné pohybové aktivity:</i> - koordinačné cvičenia a hry, - relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry, - aktivity zamerané na rozvoj dýchania, - naťahovacie (strečingové) cvičenia, - cvičenia na rozvoj flexibility.	Žiak má vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia, poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieľového pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).	OŽZ OSR

Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	6		<i>Základné pojmy:</i> plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), splývanie, štartový skok, obrátka, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, korčuľovanie – kolieskové korčule, korčule, sánkovanie, lyžovanie, lyže – zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach. <i>Základné poznatky:</i> - o význame otužovania sa, plávania, pobytu a pohybu v prírode v každom ročnom období pre zdravie s akcentom na špecifiká jednotlivých období, - o hygiene, pravidlách pohybu a bezpečnosti pri realizácii plávania a aktivít v prírode, - o technike základných pohybových zručností realizovaných aktivít v prírode.	Žiak má vedieť základy elementárnych pohybových zručností súvisiacich s realizovanými sezónnymi pohybovými činnosťami (plávaním, turistikou, korčuľovaním, lyžovaním, bicyklovaním ai.), poznať ich možnosti aplikácie a vnímať ich význam v živote i športe.	OSR OŽZ DOV
--	---	--	---	--	----------------------------------

Proces

V primárnej edukácii je úlohou školy zabezpečiť komplexný pohybový režim žiakov danej školy. Pre splnenie všetkých cieľov telesnej výchovy je potrebné realizovať tieto organizačné formy:

- ranné cvičenia (denne na začiatku 1. vyučovacej hodiny),
- telovýchovné chvíľky počas vyučovacích hodín (denne niekoľkokrát na všetkých predmetoch, keď učiteľ pozoruje u žiakov únavu resp. nekoncentrovanosť),
- rekreačné využívanie prestávok (denne predovšetkým cez veľkú prestávku využívať možnosti školského dvora, telocviční, voľných priestorov ap.). V prípade nepriaznivého počasia (nedá sa ísť von, v triedach a na chodbách je vydýchaný vzduch) zabezpečiť potrebu okysličovania organizmu 2 – 3 minútovými aktivizačnými cvičeniami na začiatku vyučovacích hodín,
- vyučovacia hodina telesnej výchovy (hlavná organizačná forma),
- vyučovacia hodina integrovanej telesnej výchovy (so spoluúčasťou žiakov zdravých a zdravotne oslabených v tom istom rozsahu ako riadna telesná výchova),
- pohybové aktivity v školskom klube (ako dôležitá súčasť popoludňajšie činnosti),
- záujmové krúžky na škole s pohybovým zameraním (výberová forma aktivít),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,

Výtvarná výchova

Názov predmetu	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby	4. ročník – 1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Umenie a kultúra

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní je predmet, ktorý prostredníctvom autentických skúseností získaných výtvarnou činnosťou, intenzívnych zážitkov dobrodružstva tvorby a sebvýjadrovania rozvíja osobnosť žiaka v úplnosti jej cítenia, vnímania, intuície, fantázie a analytického myslenia, vedomých i nevedomých duševných aktivít. Týmto naplňa svoje jedinečné poslanie v celom edukačnom procese. Výtvarné aktivity predstavujú širokú škálu činností, ktorú na jednej strane vymedzuje prirodzený detský záujem, duševný, citový rozvoj a rozvoj schopností vyjadrovať svoje predstavy a na druhej strane bohatosť vyjadrovacích foriem, ktorú ponúkajú rôzne druhy vizuálnych umení súčasnosti. Predmet výtvarná výchova v sebe zahŕňa okrem tradičných a nových výtvarných disciplín aj ďalšie druhy vizuálnych umení ako dizajn, fotografiu, architektúru, elektronické médiá a multimédiá.

Predmet výtvarná výchova sa skladá z troch základných častí: tematické práce, výtvarné osvojovanie prírody a výtvarné a technické osvojovanie predmetu. Predmet sme zaradili z dôvodu rozvoja estetického cítenia dieťaťa mladšieho školského veku a jeho rozvoj pri zobrazovaní nielen predmetov a vecí v jeho okolí, ale aby dieťa vedelo pomocou výtvarných techník vyjadriť aj svoje nálady a túžby, zároveň si osvojiť aj techniky výtvarnej tvorby aj svojich predkov a tak začleňovať aj regionálnu výchovu do tohto predmetu.

Predmet sa skladá z nasledovných tematických celkov: Výtvarné a technické osvojovanie skutočnosti, experimentovanie a práca s výtvarnými prostriedkami, základy konštruovania.

Ciele a obsah predmetu je nedeliteľnou súčasťou aj iných predmetov v prvom ročníku a vytvára sa tak základ na medzipredmetové vzťahy s predmetmi ako je slovenský jazyk, matematika, prvouka aj hudobná výchova.

V predmete sa budú využívať formy samostatnej aj skupinovej práce. Z metód sa využije metóda od jednoduchého k zložitému, názorná metóda, heuristická metóda, projektové vyučovanie.

Ciele predmetu

Cieľom predmetu výtvarná výchova v 1. ročníku ZŠ je estetické osvojovanie prírody, sveta vecí a sveta človeka prostredníctvom výtvarných prác a výtvarného umenia. Detskou kresbou, hrou a modelovaním umožniť dieťaťu hlbšie nahliaď do pocitov, fantázie i želaní každého detského jedinca. Tvorivými výtvarnými činnosťami ako aj vnímaním a prežívaním umeleckých diel, ktoré sa stávajú organickou súčasťou vnútorného sveta žiakov, ich skúseností, zážitkov a predstáv, sa kultivuje estetická citlivosť, rozvíja sa tvorivá fantázia, harmonizuje a integruje sa osobnosť dieťaťa.

Cieľom výtvarnej výchovy je rozvíjať tvorivosť, umožniť žiakovi rozvíjať a kultivovať vnímanie, predstavivosť a fantáziu, podporovať a podnecovať jeho nápaditosť a tvorivú sebarealizáciu, prekonávanie konvenčných schém a inovovanie myšlienkových a zobrazovacích vzorcov. Prostredníctvom výtvarnej výchovy rozvíjať tvorivosť v jej základných, všeobecne uplatnených princípoch. Formovať a rozvíjať gramotnosť žiaka v oblasti vyjadrovania sa výtvarnými prostriedkami prostredníctvom vybraných médií, nástrojov a techník.

Formovať kultúrne postoje. Vychovávať žiaka smerom k vytváraniu si primeraných kultúrnych postojov, názorov a hodnotových kritérií, cez zážitok aktívneho vyjadrovania a vnímania umeleckých diel uvádzať ho do poznávania hodnôt umenia a kultúry, vo vzťahu k tradícii, ale na úrovni aktívneho vnímania problematiky vyjadrovania sveta umením.

Cieľom je aj rozvoj detskej predstavivosti, fantázie, úsilie o vyjadrenie detského videnia, ale aj viesť dieťa v duchu humanitného využitia technik, rozvíjať vzťah k efektívnej práci, riešiť jednoduché technické problémy. Formou hry dať deťom základné poznatky o kresbe, maľbe, prírodných a technických materiáloch, vychovať k ochrane a aktívnej tvorbe životného prostredia.

Kľúčové kompetencie žiakov

Základným zámerom výtvarnej výchovy je rozvíjať kľúčové kompetencie tak, aby sa rozvíjal citový svet žiakov, aby sa formovali mravné vzťahy žiakov k prostrediu v škole a v rodine, pozitívne vzťahy k prírode, ku všetkým prejavom života, vychovávať žiakov hrdých na svoje slovenské kultúrne bohatstvo a históriu, s kladným vzťahom ku kultúrnemu životu spoločnosti a podieľaním sa na ňom. Vhodne a nenásilne spájať výtvarné umenie s prejavmi iných umení – s poéziou, hudobným umením, s tancom. Vychovávať vnímavého, aktívneho jedinca, tolerantného k iným kultúram a názorom, bez nekritického podliehania módnym vlnám, reklame a subkultúre.

Kľúčové vedomosti: vo výtvarnej výchove je väčšina vedomostí získavaná a zároveň overovaná prostredníctvom praktických činností žiaka, časť vedomostí o výtvarnom umení a vizuálnej kultúre sa utvára počas motivačnej, expozičnej a diskusnej časti vyučovacej jednotky a je podporená vizuálnymi materiálmi (edukačné DVD, knihy, časopisy). Žiak si osvojil základné vedomosti o farbách, charakteroch tvarov, textúr. Má vedomosti o možnostiach používania výtvarných nástrojov, materiálov, vedomosti o krajine svojho okolia, regiónu a ich vizuálnych a estetických kvalitách.

Žiak dokáže spontánne tvoriť, realizovať rôzne typy stôp na ploche i v modelovacej hmote, ich využitie, vyjadriť plošný a priestorový tvar a obrys podľa fantázie, predstavy i podľa videnej skutočnosti, s nárokmi na približnú proporcionalitu, obsažnosť prvkov a prevažne spontánny výraz. Žiak vie vyjadriť lokálny farebný tón zobrazeného tvaru, predmetu vo vzťahu k videnej skutočnosti aj podľa predstavy a fantázie, zosvetliť a stmaviť farebné tóny miešaním farebných hmôt, vytvárať farebné postupnosti, používať základné farebné kontrasty, vedieť komponovať, vyjadriť rytmus, symetriu a asymetriu, zvládnuť základné operácie s mierkou, pokúšať sa o jednoduchú štylizáciu.

Stratégia vyučovania

V predmete sa budú využívať formy samostatnej a skupinovej práce. Z metód sa budú využívať metódy na rozvoj tvorivosti, analyticko - syntetická metóda, metóda od známeho k neznámemu, heuristická objavovacia metóda. Využívať sa bude výklad učiteľa, rozhovor, dialogické a monologické metódy komunikácie, exkurzie do galérií a múzeí.

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy a aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Cieľom je zhodnotiť prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami. Pri hodnotení a klasifikácii výsledkov žiakov budeme vychádzať z metodických pokynov na hodnotenie a klasifikáciu.

Ťažiskovou formou hodnotenia je osobný rozhovor so žiakom, v ktorom učiteľ žiakovi poskytne citlivú, veku primeranú analytickú spätnú väzbu o rôznych aspektoch jeho činnosti. Vo vzájomnej komunikácii má žiak možnosť klásť otázky alebo zdôvodniť svoj prístup. Túto formu odporúčame príležitostne kombinovať aj so sebahodnotením žiaka.

Okrem subjektívnych výsledkov sa sústreďujeme na rozpracovanie formatívneho hodnotenia výsledkov žiakov formou hodnotiaceho portfólia. Budeme dbať na to, aby sme prostredníctvom hodnotenia nerozdeľovali žiakov na úspešných a neúspešných. Hodnotenie budeme robiť na základe určitých kritérií, prostredníctvom ktorých budeme sledovať vývoj a pokroky žiakov. Pri hodnotení učebných výsledkov žiakov budeme brať do úvahy ich individuálne osobitosti a úroveň ich sebarozvoja.

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov-Dlhá Lúka

Predmet: Výtvarná výchova		Ročník: štvrtý 1 hod. týždenne			
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Výtvarný jazyk /základné prvky výtvarného vyjadrovania	2	<u>Bod /hravé činnosti s bodmi/</u>	Pochopiť rozmanité možnosti vyjadrenia prostredníctvom bodu, využiť výrazové možnosti bodu v kresbe. Získať poznatky o tvorbe maliarov a bode.	Žiak vie vytvárať línie a plochy z radu bodov. Pozná nástroje a materiály zanechávajúce stopu	Osobnostný a sociálny rozvoj
	1	<u>Šrafúra, tieň</u>	Rozvíjať zmysel pre budovanie tvaru a priestoru linkou, šrafovaním, tieňovaním. Rozvíjať kresliarske zručnosti	Žiak vie vytvárať výtvarný námet linkou, šrafovaním. Žiak dokáže porovnávať možnosti plynulého tieňovania /jemným vrstvením alebo rozotieraním mäkkej ceruzky alebo uhlika / so šrafovaním	Envirom. výchova Regionálna výchova
	3	<u>Farba /farebné kontrasty, teplá-studená, tmavá-svetlá, doplnkové farby/</u>	Uvádzať žiakov do sveta farieb, rozvíjať estetické cítenie, pozorovať, porovnávať farebné ladenie obrázkov, využívať kontrast biela-čierna	Žiak pozná a používa základné farby, mieša ich, využíva kontrasty teplá - studená, tmavá - svetlá	Prírodoveda

Výtvarný jazyk / kompozičné princípy a možnosti kompozície	1	<u>Materiálové a tvarové ozvuky /textúra povrchov/</u>	Rozvíjať predstavivosť, fantáziu a tvorivosť, pochopiť priestorové vzťahy videné v skutočnosti	Žiak vie vyjadriť kontrastnosť zobrazovaného prostredníctvom tvaru /prírodný-geometrický, tupý-ostrý, zahmlený-jasný/, povrchu /drsný-hladký, lesklý-matný, studený-teplý/, materiálu /mäkký-tvrдый, vzácny-obyčajný/, mierky /veľký-malý/ a farby	Tvorba projektu a prezentačné schopnosti, Enviromentálna výchova
	3	<u>Výstavba proporcií a tvarov v plošnom vyjadrení</u>	Rozvíjať predstavivosť, základy proporčnosti v kresbe, komponovať na ploche, uviesť si rôzne možnosti komponovania na ploche	Žiak správne využíva v kresbe základné princípy proporčnosti. Naučí sa zásadám vizualizovania a merania, pozorovania. Naučí sa správne proporcie hlavy. Vie komponovať prvky na ploche podľa témy	Regionálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
	1	<u>Výstavba proporcií a tvarov v priestorovom vyjadrení</u>	Podnecovať predstavivosť a tvorivú sebarealizáciu, rozvíjať výtvarné zručnosti s modelovacím materiálom	Žiak dokáže pozorovať predmety v reálnom priestore. Vie využiť základy proporčnosti v modelovaní	Ludské práva
	1	<u>Variačné a permutačné cvičenia-odklon od kompozičných schém</u>	Podporovať nápaditosť, fantáziu a tvorivú sebarealizáciu	Vie spracovať častý kompozičný motív iným, z hľadiska zažitých kompozičných schém netradičným spôsobom, vie dať zobrazeniu vtipné alebo smutné usporiadanie	
Podnety výtvarného umenia	2	<u>Krajinomalba /základy problematiky, variácie krajiny v rôznych situáciách</u>	Rozvíjať poznávanie sveta a jeho estetické posudzovanie, osobne prežiť vybrané tvorivé procesy z ponuky moderného a súčasného umenia. Podporovať vlastnú sebarealizáciu	Žiak vie spracovať obraz krajiny v rôznych variáciách, situáciách. Prijíma a toleruje rôzne prístupy k tvorbe, pozná nové možnosti umeleckého vyjadrovania a vie ich posudzovať	Ochrana živ. prostredia, Envir. výchova
	1	<u>Zátišie /zátišia z rozmanitých predmetov, variácie svetla, farby, materiálov/</u>	Rozvíjať nápaditosť pri zostavovaní zátiší z rôznych predmetov	Vie stvárať zátišie z rozmanitých materiálov/ geometrické, prírodniny, technické alebo netradičné predmety, vedieť vystihnúť tvar, farbu, proporcie, svetlo	Regionálna výchova Osobnostný a sociálny rozvoj
Podnety dejín umenia	3	Umenie d'alekého východu /Čína, Japonsko/ Origami, Kaligrafia	Získať informácie o umení d'alekého východu, rozvíjať zručnosť, precíznosť a trpezlivosť pri práci s papierom	Vie vytvárať a variovať objekty z papiera, pochopiť inú dobu, jej kultúru a výtvarné umenie d'alekého východu Dokáže vytvoriť dekoráciu z písma - svojho mena	Osobnostný a sociálny rozvoj Multikultúrna výchova
Podnety filmu a videa	2	<u>Filmový trik, kulisa</u>	Získať informácie o vzniku filmu. Pozorovať, vyberať, rozvíjať estetický vzťah k najbližšiemu okoliu	Dokáže pochopiť podstatu filmového triku, vytvoriť kulisu, scénu	Mediálna výchova Ochrana pamiatok
					Regionálna výchova

Podnety architektúry	1	<u>Antropo- /zoo-, fyto- /morfná architektúra</u>	Rozvoj predstavivosti. Rozvoj estet. vzťahu k hodnotám, ktoré nám zanechali predkovia. Rozvíjanie morálnych postojov-expanzia civilizácie	Žiak vie spoznať a stvárať historické prostredie v obci, komponovať architektonické objekty na ploche, pochopiť tvarové a funkčné analógie medzi živými organizmami a architektúrou	Ochrana hist. pamiatok Vlastiveda
Podnety dizajnu	1	<u>Dizajn inšpirovaný organickými tvarmi a telesnými funkciami</u>	Rozvoj fantázie a tvorivosti pri hľadaní tvarovej a funkčnej analógie medzi živými organizmami a dizajnom	Stváňať fantastické námety-„oživenie“ sveta predmetov- prenos tvarov /funkcií / tela na predmet /nástroj, stroj, prístroj	Osobnostný a soc. rozvoj
	1	<u>Dizajn inšpirovaný slovom</u>	Rozvoj precíznosti, zručnosti, predstavivosti	Vie vytvoriť obraz predmetu, veci pomocou písma /z názvu predmetu/	
Podnety tradič. remesiel	1	<u>Drotárstvo /vytváranie z drôtu/</u>	Rozvíjať praktické zručnosti pri práci s materiálom, objavovať nové technické možnosti, rozvíjať záujem o tradície ľudového remesla	Žiak vie vytvoriť jednoduchým strihaním, stáčaním a ohýbaním drôtu jednoduchý šperk pre mamu	Regionálna výchova Ochrana pamiatok
Podnety elektron. médií	2	<u>Maľovanie prostredníctvom počítača</u>	Rozvíjať základ. manuálnych zručností pri práci s počítačom-textové i kresliace. Získať nový pohľad na výtvarné vyjadrovacie prostriedky pomocou nového média	V skicári pozná techniku vytvárania jednoduchých obrazov na počítači	Tvorba projektu a prezentačné schopnosti Mediálna výchova
Porovnávacie, kombinačné a súhrnné cvičenia	2	<u>Syntéza rôznych typov obrazu a zámena prvkov kompozície</u>	Rozvíjať fantáziu a predstavivosť, objavovať rozmanitosť tvaru a usporiadania	Vytvára obraz nabúravaním schematických typov zobrazovania. Chápe spôsob zobrazovania v dielach surrealistov /Arcimboldo/	Osobnostný a soc. rozvoj
Podnety hudby a literatúry	1	<u>Hudba ako obraz tónov, farebné tóny, stupnice</u>	Rozvíjať fantáziu a predstavivosť v hľadaní vzťahu medzi zvukovými a farebnými tónmi	Vytvára kompozíciu z farebných tónov...na základe vypočítania stupnic tónov /molové a durové/	Hudobná výchova Mediálna výchova
	1	<u>Divadlo /syntéza dramatického a vývarného výrazu/</u>	Rozvíjať zmysel pre divadelný priestor, svetlo, charakter postáv, deľbu práce v divadle	Dokáže vymyslieť námet-scénku krátkého divadla /tieňové, bábkové, prstohra/, vytvoriť kulisy, kostýmy, rekvizity	Tvorba projektu a prezentačné schopnosti
Podnety rôznych oblastí sveta	1	<u>Podnety vlastivedy /mapa/</u>	Rozvíjať tvorivosť a fantáziu, využiť základné vedomosti o komponovaní	Žiak vie vytvoriť mapu využitím vlastných symbolov, k mape pripraví legendu. Vytvoriť mapu ulíc môjho života	Vlastiveda Regionálna výchova
Tradícia a identita /kultúrna krajina/	1	<u>Výtvarná reakcia na pamiatku /monument obce/</u>	Rozvíjať vzťah k pamiatkam, k histórii svojho najbližšieho okolia	Žiak dokáže vytvoriť na základe predchádzajúceho pozorovania a skicovania monumentu obce obraz technikou tlače z kartónu	Regionálna výchova
Výtvarné hry	1	<u>Zábavné kreslenie, vytváranie</u>	Rozvíjať predstavivosť a tvorivosť	Vytvá obrázky v skupine /vo dvojici/ následne po sebe, bez toho aby nasledujúci vedel, čo nakreslil predchádzajúci- iba pokračovať v zanechaných koncových bodoch	Osobnostný a sociálny rozvoj

Proces

Organizačná štruktúra vyučovacej hodiny VV umožňuje rozvíjať vyučovaciu činnosť učiteľa, učebnú činnosť žiaka a ich vzájomný vzťah.

Práca učiteľa: Učiteľ vysvetlí úlohu – vysvetlenie úlohy obsahuje estetické informácie a výtvarno-technické pokyny pre samostatnú prácu, pričom sa opiera o doterajšie výtvarné skúsenosti žiakov. Vysvetlenie je krátke, ale pritom jasné a inštruktívne, má dostatočne emocionálne rozvíjať vzťah k námetu alebo motívu a jeho výtvarnému spracovaniu. Estetické informácie pri vysvetlení úlohy môže učiteľ sprostredkovať žiakom aj literárnym dielom, piesňou a hudbou, filmom, divadlom a podobne. Všetky estetické informácie sa zaciľujú na estetickovýchovný obsah a konkrétne úlohy jednotlivých tematických celkov v jednote s výberom vhodných didaktických prostriedkov, ako sú námety, výtvarné techniky, výtvarné postupy a riešenia.

Pri samostatnej tvorivej činnosti pristupuje učiteľ k žiakom individuálne, aby zabezpečil výtvarno-estetický rozvoj žiakov z hľadiska ich schopností a výt. typu. Individuálnym prístupom a korekciou umožňuje udržať a rozvíjať aktivitu žiakov. Učiteľ poučí, poradí, povzbudí, demonštruje, ale do práce žiakov nezasahuje.

Vo VV môže učiteľ okrem základného typu vyučovacej hodiny uplatniť aj niektoré iné organizačné formy, napríklad návštevy výstav, galérií, múzeí, ateliérov umelcov, architektonických a umeleckých pamiatok, premietanie filmov, prácou na počítači, napríklad hľadanie informácií o výt. umelcoch, ich tvorbe, galéria výt. diel na internete, uskutočnenie besied s výt. tematikou.

Pri vyučovaní výtvarnej výchovy využíva učiteľ tieto metódy:

a/ slovné metódy – riadený rozhovor, výklad, rozprávanie, poučenie, upozornenie, beseda

b/ názorné metódy – pozorovanie, demonštrácia techniky a postupu na tabuli alebo výtvarným materiálom, poučenie o technike, kompozícii a ďalších výtvarných princípoch na výt. diele

c/ praktické metódy – samostatná praktická výt. činnosť, experimentovanie s výrazovými prostriedkami a hľadanie výtvarných riešení, poznávanie umenia

Tieto metódy sa často navzájom kombinujú s niektorými logickými metódami, ako je analýza a syntéza, indukcia a dedukcia, analógia, abstrahovanie a podobne. Všetky môžeme v podstate chápať aj ako problémové, lebo sa využívajú na tvorivé individuálne riešenia výt. problému.

Práca žiaka - vnútorná aktivita žiakov na vyučovacej hodine predstavuje estetické vnímanie, poznávanie, prežívanie a hodnotenie skutočnosti, rozvíjanie zrkových a výtvarno-grafických predstáv, poznávanie výt. princípov. Žiaci pracujú prevažne samostatne, v tvorivej činnosti riešia úlohy individuálne, vhodné námety a motívy výtvarne spracúvajú niekedy rozličnými výt. technikami a riešeniami.

Vlastiveda

Názov predmetu	Vlastiveda
Časový rozsah výučby	4. ročník – 1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Príroda a spoločnosť

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Vlastiveda je predmet, ktorý zahŕňa oblasť vzdelania venovanú poznávaniu svojej vlasti, svojho kraja, regiónu a samotnej obci.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína už v detstve, priestor okolo dieťaťa je plný zaujímavých vecí a potrebujú na ne odpoveď. Vlastiveda na 1.stupni ZŠ je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmov z rodnej krajiny (okolie školy a bydliska). S tým súvisí aj poznanie seba samého, svojho miesta v rodine a v komunite, či už školy alebo partie kamarátov. Poznanie svojej krajiny v časových premenách jednotlivých ročných období s dôrazom na starostlivosť o bezpečnosť a zdravie vytvára predpoklady pre vnímanie vzájomného vzťahu človeka a prírody. Človek aj príroda sa mení v čase a práve preto vnímanie svojej obce, regiónu ale aj celej republiky musí byť spojené s poznaním histórie. Vlastiveda by mala byť činnostným obsahom. Odporúčame aj vychádzky s vlastivedným námetom (ktorá má motivačný charakter pre vyučovanie vlastivedy ale tieto vychádzky alebo výlety sú náročné z hľadiska bezpečnosti. Ideálne je prepojenie vychádzok s prírodovedným, kultúrnym, historickým prepojením Vlastiveda (Objavujeme Slovensko) je rozdelená na dve veľké časti, a to Príroda Slovenska a Slovensko v minulosti a dnes. V časti Príroda Slovenska je základom spoznanie vybraných prírodných krás (napr. pohoria, jaskyne) najmä prostredníctvom povestí, rozprávání na základe obrázkov a i. Slovensko v minulosti a dnes sú príbehy historického rázu. Zakladá sa na spoznaní významných udalostí v histórii Slovákov, o ich zaradení v správnom časovom slede. (Cestujeme po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Realizácia je prostredníctvom „výletov“, jeden výlet po Slovensku je zameraný na jeden vybraný región. Dôraz je na práci s príbehmi a obrázkami, každý z nich znázorňuje jeden významný prvok regiónu a na čítaní zjednodušenej mapy

Ciele predmetu

Prostredníctvom príbehov, rozprávok, piesní, rozprávání, pozorování, skúmaní, žiaci získavajú vzťah k rodnému kraju – kraju, v ktorom žijú. Vo vyučovaní vlastivedy v 2. ročníku je cieľom, aby žiaci vedeli rozprávať o svojom rodnom kraji (krajine svojho okolia). Pomenovať jeho jednotlivé prvky – časti. Primerane veku odlišiť vzťahy, väzby (prírodného a spoločenského rázu) v krajine svojho okolia, vo svojej obci, doma i v škole. Pri každej vhodnej téme majú žiaci použiť poznatky zo svojich pozorování a skúseností. Žiaci majú dokázať pomenovať a odlišiť, čo vytvorila príroda a čo človek. Rozprávať o premenách prírody počas roka. Vyhľadať v kalendári významné dni. Orientovať sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov. Veku primerane charakterizovať svoju obec. Po objavnom spoznaní rodného kraja sa žiaci púťavou formou oboznámia so zaujímavými časťami Slovenska. Žiaci majú pomocou obrázkov opísať pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia. Ukázať na „obrázkovej mape“ (prispôsobenej obsahu vlastivedy v 3. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a i. Opísať ich pomocou obrázkov – pokúsiť sa odlišiť ich už na pohľad významné znaky. Stručne povedať obsah povesti na vybranú tému. Porozprávať o významných historických udalostiach. Výučba vlastivedy v 4. ročníku sa zameriava na zážitkové spoznávanie častí Slovenska. Pre žiakov je pri tom dôležité vedieť čítať mapu a rozprávať o obrázkoch, fotkách. Dozvedieť sa pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska. Porovnávať jednotlivé oblasti s rodným krajom.

Kompetencie

Učebný predmet vedie žiakov k rozvíjaniu: komunikatívnej kompetencie tým, že umožňuje prezentáciu slovnú alebo písomnú navštívenej oblasti na Slovensku alebo interpretácii prečítanej alebo vypočutej

povesti, piesne, básne viažucej sa k regiónu alebo ku Slovensku, Učivo o Slovensku rozvíja aj čitateľskú gramotnosť tým, že jednak žiaci majú možnosť interpretovať umelecké texty z literatúry alebo odborného textu ale taktiež majú možnosť rozvíjať si schopnosť opisu obrázkov, diagramov, kresieb apod. Ďalšou dôležitou kompetenciou rozvíjanie kultúrnej kompetencie, pretože personálnej a interpersonálnej, pretože učebný predmet dáva predpoklady pre tvorbu projektov a tímovej práce

Stratégia vyučovania

Metódy a formy:

1. metóda riadeného rozhovoru
2. samostatná práca
3. skupinová práca
4. práca vo dvojici
5. dramatizácia – hra
6. modelovanie
7. vystrihovanie a lepenie
8. projektová práca
9. vychádzka
10. práca s encyklopédiou a internetom
11. pozorovanie a objavovanie
12. triedenie
13. rozvíjanie tvorivosti

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

Hodnotenie žiakov v predmete Vlastiveda sa uskutočňuje klasifikáciou, ústnou formou - pochvalou, oceneniami, diplomami, medailami.

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka

Predmet: Vlastiveda			Ročník: štvrtý 1 hod. týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Opakovanie 3. Ročníka	1	Úvod do vlastivedy 4. ročníka. Vzbudiť záujem o získavanie nových poznatkov... Opakovanie učiva 3. ročníka.	Zopakuje si základné poznatky vlastivedného učiva v 3. roč., pestuje si lásku k vlasti, sociálne komunikačné kompetencie.	Zopakovať si základné poznatky vlastivedného učiva v 3. roč., pestovať lásku k vlasti, sociálne komunikačné kompetencie.	OZO OSR MUV
Krajina, v ktorej žijeme	5	Čítanie mapy Slovenska	Žiak vie opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti. Opíše polohu pohorí a nížin. Vymenuje a ukáže na mape naše najväčšie rieky. Žiaci si zopakujú orientáciu v krajine podľa poludňajšieho tieňa, aby sa mohli správne orientovať aj na mape, pracovať s mierkou na mape.	Vedieť opísať a rozlíšiť povrch krajiny podľa členitosti. Opísať polohu pohorí a nížin. Vymenovať a ukázať na mape naše najväčšie rieky. Vedieť orientáciu v krajine podľa poludňajšieho tieňa, aby sa mohli správne orientovať aj na mape, pracovať s mierkou na mape.	MDV MUV OSR
		Mapa. Pojmy : znaky, mierka, sever na mape, farby na mape	Žiaci sa majú vedieť orientovať na mape podľa znakov, čítať z mapy, zmerať vzdialenosť pomocou mierky.	Vedieť sa orientovať na mape podľa znakov, čítať z mapy, zmerať vzdialenosť pomocou mierky.	OSR, OZO Prevenčia šikanovania
		Časová priamka	Vie porovnať udalosti podľa časovej priamky, určiť, ktorá udalosť sa stala skôr a ktorá neskôr. Usporiadať udalosti svojho života a udalosti v roku na časovej priamke.	Vedieť porovnať udalosti podľa časovej priamky, určiť, ktorá udalosť sa stala skôr a ktorá neskôr. Usporiadať udalosti svojho života a udalosti v roku na časovej priamke.	OSR, OZO RLK, MUV MDV
		Územné členenie – kraje. Kraje na Slovensku	Dokáže vymenovať podľa mapy kraje SR a ukázať krajské mestá. Žiak vie koľko krajov máme na Slovensku. Vyhľadá ich na mape Slovenska, priradí k nim krajské mesto, zaujímavosti, kultúrne pamiatky.	Dokázať vymenovať podľa mapy kraje SR a ukázať krajské mestá. Vedieť koľko krajov máme na Slovensku. Vyhľadať ich na mape Slovenska, priradiť k nim krajské mesto, zaujímavosti, kultúrne pamiatky.	OSR OZO
		Charakteristika kraja, v ktorom žijem - Košický kraj	Vyhľadá regionálne osobitosti košického kraja.	Vyhľadať regionálne osobitosti košického kraja.	ENV DOV OZO
		Charakteristika mesta, dediny.	Z fotografií, krátkych textov a svojich skúseností vie opísať charakteristiku mesta, resp. dediny a porovnať ich výhody a nevýhody.	Vedieť opísať charakteristiku mesta a dediny, porovnať ich výhody a nevýhody.	RLK OSR OZO
		Krajské mestá.	Vie správne priradiť krajské mestá ku krajom.	Vedieť správne priradiť krajské mestá ku krajom.	OSR, MDV
		Bratislava	Žiaci majú poznať Bratislavu ako hlavné mesto, určiť polohu mesta. Poznájú kultúrne pamiatky v Bratislave, dopravu, rieky, zaujímavé inštitúcie a iné zaujímavosti. Určiť klimatické podmienky	Poznať Bratislavu ako hlavné mesto, určiť polohu mesta. Poznať kultúrne pamiatky v Bratislave, dopravu, rieky, zaujímavé inštitúcie a iné zaujímavosti.	ENV DOV OSR OZO
		Trnava	Žiaci majú vedieť ukázať na mape mesto Trnava, poznajú kultúrne a iné pamiatky v Trnave, vedia,	Vedieť ukázať na mape mesto Trnava, poznať kultúrne a iné pamiatky v Trnave, vedieť, že Trnava	ENV, DOV OSR

Mestá a dediny	8		že Trnava je najstaršie mesto na Slovensku.	je najstaršie mesto na Slovensku.	OZO
		Nitra	Žiaci majú vedieť pomocou mapy vymenovať základné geografické prvky Dolného Ponitria. Poznajú mesto Nitra – sídlo Veľkej Moravy.	Vedieť pomocou mapy vymenovať základné geografické prvky Dolného Ponitria. Poznať mesto Nitra – sídlo Veľkej Moravy.	ENV, DOV OSR OZO
		Trenčín	Žiaci vedia, kde sa nachádza mesto Trenčín na mape, vedia, že mesto bolo kedysi Mestom módy, vedia vymenovať rôzne kultúrne pamiatky v meste a v okolí.	Vedieť kde sa nachádza mesto Trenčín na mape, vedieť, že mesto bolo kedysi Mestom módy, vedieť vymenovať rôzne kultúrne pamiatky v meste a v okolí.	ENV, DOV OSR OZO
		Žilina	Žiaci majú poznať kraj v okolí Žiliny, pomocou mapy opísať polohu Žiliny, vedia vymenovať rôzne kultúrne pamiatky a iné zaujímavosti v meste a v okolí. Určiť a porovnať klimatické podmienky s Bratislavou.	Poznať kraj v okolí Žiliny, pomocou mapy opísať polohu Žiliny, vedieť vymenovať rôzne kultúrne pamiatky a iné zaujímavosti v meste a v okolí.	ENV DOV OSR OZO
		Banská Bystrica	Žiaci majú vedieť pomocou mapy vymenovať základné geografické prvky územia, vedia vymenovať rôzne kultúrne pamiatky v meste a v okolí.	Vedieť pomocou mapy vymenovať základné geografické prvky územia, vedieť vymenovať rôzne kultúrne pamiatky v meste a v okolí.	ENV, DOV OSR OZO
		Prešov	Žiaci majú vedieť zaradiť oblasť Prešova do vyššieho územného aj geografického celku. Vedia, že v meste sa v minulosti ťažila soľ, vedia vymenovať rôzne zaujímavosti a kultúrne pamiatky v okolí.	Vedieť zaradiť oblasť Prešova do vyššieho územného aj geografického celku. Vedieť, že v meste sa v minulosti ťažila soľ, vedieť vymenovať rôzne zaujímavosti a kultúrne pamiatky v okolí.	ENV DOV OSR OZO
Mestá a dediny		Vianočné prázdniny			
		Vianočné prázdniny			
		Košice	Žiaci majú vedieť pomenovať kotlinu v okolí Košíc a porovnať geografické podmienky s Banskou Bystricou, dopravné spojenie, klimatické podmienky. Vedia vymenovať rôzne kultúrne a iné pamiatky v meste a v okolí.	Vedieť pomenovať kotlinu v okolí Košíc a porovnať geografické podmienky s Banskou Bystricou, dopravné spojenie, klimatické podmienky. Vedieť vymenovať rôzne kultúrne a iné pamiatky v meste a v okolí.	ENV DOV OSR OZO
Cestujeme z Bratislavy do Košíc	6	Vlakové, autobusové a letecké spojenie.	Naučí sa vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov (z internetu), orientuje sa v cestovných poriadkoch, vie sa spýtať, hľadať alternatívne riešenia. Zopakuje si pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku. Vie vymenovať mestá, kde sa tieto dopravné spojenia dajú využiť.	Naučiť sa vyhľadať rôzne spoje z cestovných poriadkov (z internetu), orientovať sa v cestovných poriadkoch, vedieť sa spýtať, hľadať alternatívne riešenia. Zopakovať si pravidlá slušného správania sa v dopravnom prostriedku. Vedieť vymenovať mestá, kde sa tieto dopravné spojenia dajú využiť.	DOV OSR OZO ENV MDV
		Cestujeme po Bratislave.	Z mapy Bratislavy a dostupných materiálov (sprievodca po Bratislave, z internetu...) dokáže vyhľadať významné pamiatky Bratislavy.	Vedieť vyhľadať materiály a mapy na to, aby vedel, kde sa nachádzajú jednotlivé kultúrne pamiatky v meste.	MDV, OSR OZO, DOV Prevenčia proti obezite
		Cestujeme po Košiciach	Z mapy Košíc a dostupných materiálov (sprievodca po Košiciach, z internetu...) dokáže vyhľadať významné pamiatky Košíc.	Vedieť vyhľadať materiály a mapy na to, aby vedel, kde sa nachádzajú jednotlivé kultúrne pamiatky v meste.	MDV, OSR OZO, DOV Prevenčia proti obezite
		Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do	Žiaci si pripraví plán cesty zo svojej obce do Bratislavy. Využívajú dostupné cestovné	Pripraviť plán cesty zo svojej obce do Bratislavy. Využiť dostupné cestovné poriadky (IKT).	TBZ OZO

		Bratislavy.	poriadky (IKT).		OSR
		Hľadanie cesty z miesta nášho bydliska do Košíc.	Žiaci si pripraví plán cesty zo svojej obce do Košíc. Využívajú dostupné cestovné poriadky (IKT).	Pripraviť plán cesty zo svojej obce do Košíc. Využiť dostupné cestovné poriadky (IKT).	TBZ, OZO OSR
		Projekt - Moje obľúbené miesto na cestovanie – ako by sme tam cestovali v minulosti a dnes.	Dokáže sprostredkovať ostatným skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z prípravy projektu. Vie ich prezentovať rôznymi spôsobmi.	Dokázať sprostredkovať ostatným skúsenosti, zážitky a zaujímavosti z prípravy projektu. Vedieť ich prezentovať rôznymi spôsobmi.	TBZ OZO OSR
Zaujímavosti zo Slovenska, baníctvo na Slovensku	2	Kedy a prečo sa začalo baníctvo rozvíjať – ťažba zlata, striebra, rudy, uhlia, soli, travertínu	Vie porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v našich dejinách, čím bolo významné. Odraz minulosti v súčasnosti.	Vedieť porozprávať ako sa rozvinulo baníctvo na Slovensku a akú úlohu zohralo v našich dejinách, čím bolo významné. Odraz minulosti v súčasnosti.	RLK OSR OZO
		Práca baníkov v minulosti a dnes. Spomienky na baníctvo. Čo nám z baníctva zostalo.	Dokáže opísať prácu baníka, aké nástroje používal a porovnať ako sa zmenila práca baníkov v priebehu dejín. Aké pozostatky z minulosti baníctva zostali na Slovensku. Ťažba nerastov, zlata, striebra, opálu. Ich využívanie pri tvorbe šperkov. Banícke múzeum.	Dokázať opísať prácu baníka, aké nástroje používal a porovnať ako sa zmenila práca baníkov v priebehu dejín. Aké pozostatky z minulosti baníctva zostali na Slovensku. Ťažba nerastov, zlata, striebra, opálu. Ich využívanie pri tvorbe šperkov. Banícke múzeum.	ENV OSR OZO RLK Prevenčia šikanovania
Tradície a zvyky Skanzeny	4	Historické regióny na Slovensku (Orava, Liptov, Šariš, Spiš...)	Získa poznatky o historických regiónoch Slovenska, vie zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov. Opíše charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovná ich so životom v súčasnosti. Používa k tomu obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť.	Získať poznatky o historických regiónoch Slovenska, vedieť zaradiť zvyky a tradície do príslušných regiónov, na základe poznatkov zo skanzenov a iných zdrojov. Opísať charakteristické znaky života ľudí v minulosti a porovnať ich so životom v súčasnosti. Použiť k tomu obrázky, informácie z kníh, časopisov, filmov, ľudovú slovesnosť.	RLK OSR OZO ENV MDV
		Zvyky a tradície podľa historických regiónov			
		Život v stredovekom meste			
		Práce na vidieku v minulosti počas leta a počas zimy.			
		Skanzeny na Slovensku – čo všetko v skanzene nájdeme. Prezentácia			
V súlade s prírodou	6	Ideme do hôr – prípravy, horská služba. Pravidlá bezpečného správania sa v horách	Pozná základy ochrany prírody a ochrany zdravia. Zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí.	Poznať základy ochrany prírody a ochrany zdravia. Zásady bezpečného pohybu v horskom prostredí.	ENV OSR OZO
		Ako sa oddychovalo v horách v minulosti a ako dnes	Porovnáva na základe informácií z rôznych zdrojov (fotografie, rozprávanie, text), ako ľudia trávili voľný čas v prírode v minulosti a dnes. Zaujme vlastný postoj k dnešnému tráveniu voľného času – ako turizmus ovplyvňuje prírodu.	Porovnávať na základe informácií z rôznych zdrojov (fotografie, rozprávanie, text), ako ľudia trávili voľný čas v prírode v minulosti a dnes. Zaujať vlastný postoj k dnešnému tráveniu voľného času – ako turizmus ovplyvňuje prírodu.	OSR OZO Prevenčia proti obezite
		Kráľova hoľa, Kriváň – povesť, výber	Reprodukuje obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvorí krátku dramatizáciu.	Reprodukovať obsah povesti vlastnými slovami a na jej základe vytvoriť krátku dramatizáciu.	RLK, OSR OZO, ENV

		Vznik riek, formovanie územia riekou, oblasti v povodí riek	Dokáže opísať rôzne podoby, ktoré môže mať rieka. Posúdi ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek.	Dokázať opísať rôzne podoby, ktoré môže mať rieka. Posúdiť ako človek technológiami ovplyvňuje tok riek.	ENV OSR OZO
		Jazerá, gejzíry.	Podľa mapy vie ukázať oblasti jazier. Opíše v čom je výnimočný gejzír.	Podľa mapy vedieť ukázať oblasti jazier. Opísať v čom je výnimočný gejzír.	ENV, OSR OZO
		Plavíme sa po Dunaji a Dunajci Dunaj pod Devínom, Dunaj v Bratislave, Dunaj v Gabčíkove, Dunaj v Štúrove	Vie opísať vybrané úseky Dunaja, čím sú zaujímavé, opíše vybrané úseky Dunajca, porovná ich s úsekmi Dunaja.	Vedieť opísať vybrané úseky Dunaja, čím sú zaujímavé, opísať vybrané úseky Dunajca, porovnať ich s úsekmi Dunaja.	ENV OSR OZO
		Prírodné zaujímavosti vytvorené prírodou. Výber	Vie vysvetliť rozdiel medzi prírodnou zaujímavosťou a zaujímavosťou vytvorenou človekom, uvedie príklady a vie povedať svoj názor na ňu, v čom sa páči, resp. nepáči.	Vedieť vysvetliť rozdiel medzi prírodnou zaujímavosťou a zaujímavosťou vytvorenou človekom, uviesť príklady a vedieť povedať svoj názor na ňu, v čom sa páči, resp. nepáči.	ENV, OSR OZO, MDV Prevenia proti obezite
Mini projekt o vlastnom kraji	1	Súčasnosť a minulosť v našom kraji	Dokáže spracovať miniprojekt.	Dokázať spracovať miniprojekt.	TBZ MUV MDV Prevenia šikanovania
		Zhrnutie učiva			

Proces

Na hodinách vlastivedy sa využívajú tieto metódy a formy práce: samostatná práca, skupinová práca, rozprávanie, rozhovor, vychádzka, exkurzia, práca s literárnym textom, pozorovanie

Informatická výchova

Názov predmetu	Informatická výchova
Časový rozsah výučby	4. ročník – 1 hodina, spolu 33 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Matematika a práca s informáciami

1 Charakteristika vyučovacieho predmetu

Informatika má dôležité postavenie vo vzdelávaní, pretože podobne ako matematika rozvíja myslenie žiakov, ich schopnosť analyzovať a syntetizovať, zovšeobecňovať, hľadať vhodné stratégie riešenia problémov a overovať ich v praxi. Vedie k presnému vyjadrovaniu myšlienok a postupov a ich zaznamenaniu vo formálnych zápisoch, ktoré slúžia ako všeobecný prostriedok komunikácie. Vzdelávanie žiakov v oblasti informatiky zabezpečí všetkým získať digitálnu gramotnosť. Na 1. stupni ZŠ sa budujú základy predmetu informatika a preto sa názov predmetu prispôbil na informatická výchova.

Vzdelávací obsah informatiky je rozdelený na päť tématických okruhov:

- Princípy fungovania IKT
- Komunikácia prostredníctvom IKT
- Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie
- Informačná spoločnosť
- Informácie okolo nás

Spoločným pôsobením predmetu informatická výchova a aplikovaním informačných technológií vo vyučovaní iných predmetov sa buduje informatická kultúra žiakov, t. j. vychovávanie k efektívnemu využívaniu prostriedkov informačnej civilizácie s rešpektovaním právnych a etických zásad.

Predmet informatická výchova je začlenený do ŠkVP od 2. ročníka s časovou dotáciou 1 hodiny týždenne v súlade so ŠVP. Vyučovanie sa uskutočňuje v učebni informatiky a žiaci sú na vyučovaní rozdelení na skupiny v zmysle platných predpisov.

Do vyučovania informatickej výchovy sú zaradené prierezové témy: osobnostný a sociálny rozvoj, mediálna výchova, ochrana života a zdravia, tvorba projektov a prezentačné zručnosti.

2 Ciele vyučovacieho predmetu

- Cieľom informatickej výchovy na 1. stupni ZŠ je oboznámiť žiakov s počítačom a možnosťami jeho využitia v každodennom živote.
- Prostredníctvom aplikácií obsahom aj ovládaním primeraných veku umožniť žiakom získať základné poznatky a zručnosti v používaní počítača.
- viesť žiakov k pochopeniu základných pojmov, postupov a techník používaných pri práci s údajmi v počítačových systémoch.
- Vychovávať k efektívnemu využívaniu informačných prostriedkov s rešpektovaním právnych a etických zásad.
- V rámci medzipredmetových vzťahov vedieť využívať informačné technológie vo vyučovaní iných predmetov, pri tvorbe medzipredmetových projektov alebo celoškolských programov.

3 Kľúčové kompetencie žiakov

Štandard kompetencií, ktoré žiak získa v jednotlivých tématických okruhoch:

Princípy fungovania IKT

- oboznámiť sa s počítačom, myšou a klávesnicou
- oboznámiť sa s možnosťami vstupných a výstupných zariadení. Vedieť vložiť, spustiť a vybrať CD nosič
- získať základné zručnosti pri práci so súborami a priečkami
- získať prvé informácie o práci s internetom a bezpečnosti pri jeho používaní

Komunikácia prostredníctvom IKT

- pracovať s elektronickou poštou
- pochopiť spôsob a mechanizmy práce s internetom

- uvedomiť si bezpečnostné riziká pri práci s internetom
- pochopiť spôsob definovania kľúčového slova, vyhľadávanie podľa kľúčového slova
- vybrať potrebné informácie

Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie

- zoznámiť sa so špecifickými postupmi riešenia problémov prostredníctvom IKT
- poznať pojmy algoritmus, program, programovanie
- získať základy algoritmického myslenia a schopnosť uvažovať nad riešením

problémov pomocou IKT

Informačná spoločnosť

- oboznámiť sa s ukážkami využitia IKT v bežnom živote
- pochopiť, že pre požívanie IKT je potrebný kritický a zvažujúci postoj k dostupným informáciám
- osvojiť si zodpovedné používanie interaktívnych médií

Informácie okolo nás

- poznať základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- získať prvé zručnosti pri kreslení v grafickom prostredí a spracovávaní grafických informácií
- porozumieť nahrávaniu a prehrávaniu zvukov a videí
- pochopiť spôsoby reprezentácie základných typov informácií
- pomocou IKT realizovať čiastkové úlohy a výstupy z projektového vyučovania

4 Stratégia vyučovania

Pri vyučovaní sa budú používať nasledovné metódy a formy vyučovania:

Metódy:

Slovné: vysvetľovanie, rozprávanie, opis, rozhovor, diskusia

Názorné: demonštrácia, pozorovanie, manipulácia

Praktické: metódy riešenia úloh, praktické činnosti, samostatná práca

Formy práce:

- kolektívna práca
- skupinová práca
- práca vo dvojiciach
- individuálna práca

5 Učebné zdroje

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa budú používať nasledovné učebné zdroje:

Didaktická technika:

- vybavená počítačová učebňa s pripojením na internet, tlačiarňou a skenerom, dataprojektorom
- multimediálne CD

Materiálne výučbové prostriedky:

- prezentácie
- výučbové CD
- edukačné programy
- internet
- knihy, literatúra

Odborná literatúra:

M. Chalachánová: V kráľovstve počítačov

E. Hlavatá: Informatická výchova pre prváčikov a druháčikov

L. Salanci: Tvorivá informatika, 1. zošit o obrázkoch

6 Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

Kritériá hodnotenia vyplývajú z výkonových štandardov žiakov.

Postupy na zabezpečenie objektívneho hodnotenia žiakov:

1. verbálna forma kontroly úrovne poznatkov: dobrovoľná odpoveď žiaka, rozhovor, diskusia
2. praktické aktivity: slovné hodnotenie
3. samostatná práca žiakov, projekt: slovné hodnotenie

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka

Predmet: Informatická výchova			Ročník: štvrtý 1 hod. týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Princípy fungovania IKT	4	Prídavné zariadenia počítača	Možnosti vstupných a výstupných zariadení Zručnosti pri práci s prídavnými zariadeniami	Žiak vie: ☐ pracovať s fotoaparátom, urobiť fotku a uložiť ju do priečinku ☐ používať prídavné zariadenia (skener, tlačiareň, CD, ...) ☐ samostatne pracovať s USB kľúčom (vytvoriť priečinok, kopírovať dokumenty, obrázky)	Ochrana života a zdravia Osobnostný a sociálny rozvoj Mediálna výchova
Komunikácia prostredníctvom IKT	6	Internet Bezpečnosť na internete	E-mail, poštový program, e-mailová adresa, adresár. Webový prehliadač, webová stránka, odkaz, vyhľadávanie na webe. Bezpečnosť, zásady správania sa v prostredí internetu.	Žiak vie: ☐ správne posilať a prijímať jednoduché listy (rodičom, učiteľke, spolužiakom...), ☐ poznať zásady správania sa na portáloch ☐ vyhľadávať informácie a obrázky na internete a správne ich použiť, pracovať s kľúčovým slovom a vhodne si vybrať si informáciu ☐ bezpečne a eticky sa správať v e-mailovej komunikácii (ochrana osobných údajov),	Ochrana života a zdravia Mediálna výchova
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	4	Algoritmy, riešenie problémov	Detský programovací jazyk, elementárne príkazy, program Riešenie jednoduchých algoritmov v detskom programovacom prostredí	☐ získať základy algoritmického myslenia – príkazy v priamom režime, ☐ riešiť jednoduché algoritmy v detskom programovacom prostredí,	Osobnostný a sociálny rozvoj
Informačná spoločnosť	2	Edukačné programy	Objavovanie a využívanie edukačných	Žiak vie:	Osobnostný a sociálny rozvoj

		Komunikačné možnosti IKT v škole	programov pre rôzne predmety. Využívanie komunikačných možností IKT v škole	☐ správne pracovať s edukačným programom pre konkrétny predmet ☐ vhodne využiť komunikačné možnosti IKT v škole	Mediálna výchova
Informácie okolo nás	17	Práca s grafickým editorom Práca s textovým editorom Základy práce s multimédiami	Upevňovanie zručností pri práci s grafickou informáciou, obrázkom. Využívanie nástrojov grafického editora. Úprava fotografií v jednoduchom grafickom editore. Tvorba jednoduchej animácie. V grafickom editore. Elementárne zručnosti pri práci s animáciami. Upevňovanie zručností pri práci s textovým editorom, vkladanie automatických tvarov, obrázkov do textu, formátovanie. Vytvorenie jednoduchej prezentácie vo vhodnom programe. Práca s multimediálnou informáciou, prehrávanie, spúšťanie, nahrávanie videa a zvuku. Práca so slúchadlami a mikrofónom.	Žiak vie: ☐ samostatne pracovať s jednotlivými nástrojmi v grafickom editore. ☐ upraviť alebo dotvoriť fotografiu, vytvoriť a uložiť fotografiu. ☐ vytvoriť jednoduchú animáciu v grafickom editore. ☐ samostatne používať nástroje na úpravu textov, používať automatické tvary. ☐ vytvoriť jednoduchý multimediálny projekt ☐ spustiť, prehrať zvuk alebo video. Nahráť zvuk prostredníctvom mikrofónu, ktorý vie zapojiť. Zvukový záznam prehrať, uložiť a využiť efekty.	Osobnostný a sociálny rozvoj Tvorba projektov a prezentačné schopnosti

Katolícke náboženstvo

Názov predmetu	Katolícke náboženstvo
Časový rozsah výučby	4. ročník – 2 hodiny, spolu 66 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	slovenský jazyk
Vzdelávacia oblasť	Človek a hodnoty

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Človek je z psychologického a sociologického hľadiska prirodzene bytosť náboženská a má potrebu smerovať k tomu, čo ho presahuje. Vyučovací predmet náboženská výchova má preto opodstatnenú úlohu v celistvom ponímaní výchovy v škole.

Vyučovací predmet náboženská výchova formuje v človeku náboženské myslenie, svedomie, náboženské vyznanie a osobnú vieru ako osobný prejav náboženského myslenia a integrálnej súčasti identity človeka. Ponúka prístup k biblickému posolstvu, k učeniu Cirkvi, k tradíciám, ponúka možnosť života s Cirkvou.

Vyučovací predmet náboženská výchova sa zameriava na pozitívne ovplyvnenie hodnotovej orientácie žiakov tak, aby sa z nich stali slušní ľudia s vysokým morálnym kreditom, ktorých hodnotová orientácia bude prínosom pre ich osobný a rodinný život i pre život spoločnosti. Náboženská výchova je výchovou k zodpovednosti voči sebe, voči iným jednotlivcom i celej spoločnosti. Učí žiakov kriticky myslieť, nenechať sa manipulovať, rozumieť sebe, iným ľuďom a svetu, v ktorom žijú.

Výučba predmetu zároveň nadväzuje na ďalšie spoločenskovedné predmety, umožňuje žiakom ozrejmiť si morálny pohľad na mnohé témy otvorenej spoločenskej diskusie. Učí žiakov rozlišovať medzi tým, čo je akceptované spoločnosťou, a tým, čo je skutočne morálnym dobrom pre jednotlivca i pre celú spoločnosť.

Dieťa charakterizuje túžba po prijatí, ktorá je umocnená vstupom do nového prostredia školy. Základná potreba byť prijímaný a milovaný ho stimuluje k spoznávaní okolitého sveta. Ročníková téma zameraná na cestu lásky umožňuje dieťaťu spoznávať starostlivého Boha, ktorý miluje ľudí. Takto sa dieťa učí prijímať Božiu lásku a odpovedať na ňu. Dieťa si v škole vytvára zázemie aj v spoločnosti rovesníkov, čo mu dodáva pocit istoty.

Istota v seba a v milujúcich ľudí je potrebná na jeho ďalšie rozvíjanie a schopnosť otvárať sa Bohu i ľuďom. Naučiť sa dôverovať je zároveň predpoklad viery.

Ciele vyučovacieho predmetu

Cieľom vyučovacieho predmetu náboženská výchova má byť zaujímavá a stimulujúca výučba. Má žiakov učiť riešiť praktické otázky osobného a spoločenského života na základe morálnych princípov, ktoré sú nemenné. Výučba má žiakov aktivizovať a pripraviť na život v spoločnosti, ktorá môže kultúrne rásť len aktivitou uvedomelých a zodpovedných občanov s vysokým morálnym kreditom.

Vychováva nielen svojim obsahom učiva, ale aj klímou triedy. Klíma jednotlivých tried vytvára klímu celej školy. Výučba predmetu cielene posilňuje triednu i školskú klímu.

Predmet náboženská výchova umožňuje žiakom:

- formulovať otázky týkajúce sa základných životných hodnôt, postojov a konania
- konfrontovať ich s vedecky a nábožensky (kresťansky) formulovanými pohľadmi na svet
- hľadať svoju vlastnú životnú hodnotovú orientáciu
- formovať svedomie
- prehľbovať medziľudské vzťahy cez skvalitnenie komunikácie
- spoznávať spôsoby komunikácie človeka s Bohom
- oceniť komunikáciu s Bohom prostredníctvom sviatostí, liturgického slávenia čítania

Božieho slova

- rozvíjať kritické myslenie hodnotením pozitívnych aj negatívnych javov v spoločnosti

a v cirkvi

Kľúčové kompetencie žiakov

Napĺňanie cieľov jednotlivých vzdelávacích oblastí a vyučovacích predmetov sa realizuje v školskom prostredí prostredníctvom kľúčových a predmetových kompetencií žiakov, ktoré zároveň rozvíja. Vyučovací predmet

náboženská výchova sa podieľa na rozvoji kľúčových kompetencií najmä rozvíjaním týchto predmetových kompetencií, ktoré žiakovi umožňujú:

Komunikačné kompetencie

nadväzovať a viesť v skupine dialóg a rozhovor

- prejavovať odvahu vyjadriť sa, prezentovať svoj pohľad na predloženú tému
- chápať obsah a zmysel počutého textu a vedieť naň reagovať
- voliť si primeraný, kreatívny spôsob komunikácie vzhľadom na situáciu
- používať "ja" odkaz
- kultivovane poprosiť
- aktívne a so záujmom počúvať
- slovne prejavovať radosť a vďačnosť z obdarovania
- byť otvorený pre metaforické vyjadrovanie
- intuitívne rozumieť neverbálnej komunikácii a symbolickému úkonu prežehnania
- svojimi slovami reprodukovat biblické posolstvo o vzkriesení Jairovej dcéry a Ježišovej smrti a zmŕtvychvstání
- Kompetencie k riešeniu problémov
- byť tolerantný a ústretový
- rozvíjať postoj prehodnocovania negatívnych skutočností (dobro – zlo, napr. branie si
- vecí navzájom, posudzovanie a ponížovanie, urážanie menej zdatných detí v oblasti
- intelektu a prejavov - spevu, kreslenia, pohybu, oblečenia, rodinnej situácie...,
- klamanie a žalovanie...)
- spontánne a samostatne hodnotiť vo svojom bezprostrednom okolí, čo sa mu
- páči/nepáči, čo je správne/nesprávne, čo je dobré/zlé
- v rozsahu svojej detskej skúsenosti byť pozorný voči morálnym konfliktom a byť
- otvorený pre dobro

Sociálne a interpersonálne kompetencie

- prejavovať záujem o spoznávanie seba, svojich schopností a daností
- uvedomiť si a uplatňovať vlastnú jedinečnosť a vlastné nápady so zreteľom
- na jedinečnosť iných žiakov v skupine
- prispôsobovať svoje správanie potrebám rodiny a svojej blízkej skupiny
- poznať úlohy rodiny – úlohu jednotlivých členov rodiny
- brať do úvahy potreby iných
- rozvíjať intuíciu pre obrazné výrazy a otváranie schopnosti vidieť za to, čo je viditeľné
- objavovať hranice života a smrti v ľudskom živote
- byť otvorený pre kresťanskú nádej, že posledné slovo patrí životu
- posolstvo biblických textov spájať s konkrétnymi situáciami vo svojom živote
- objavovať kresťanský zmysel slávenia sviatkov
- hľadať možnosti ako vychádzať v ústrety iným ľuďom (v rodine, v triede, v kruhu
- kamarátov...) a realizuje ich
- zaujímať pozitívne a empatické postoje k chorým, osobám so zdravotným
- postihnutím, starým ľuďom a tým ktorí potrebujú prebudenie k životu
- vnímať potrebu dávania a prijímania
- objavovať svoj duchovný rozmer
- prežívať atmosféru Vianoc a spája ju zo skutočnosťou Božieho daru pre ľudí

Občianske kompetencie

- poznávať a ochraňovať svoje najbližšie životné prostredie

Kultúrne kompetencie

- prejavovať úctu k živým aj k neživým súčasťam prírody, aktívne ich poznáva a ochraňuje
- objavovať hodnotu rodiny
- vnímať dôležitosť a hodnotu rodiny
- intuitívne vnímať obrazy, symboly
- intuitívne vnímať posolstvo legendy a biblického textu
- orientovať sa v striedaní všedných dní a kresťanských sviatkov, prežívať ich rozdielnú náplň a úlohu
- intuitívne vnímať symbolickú reč legendy

Existenciálne kompetencie

- intuitívne vnímať bytostnú potrebu lásky
- objavovať hranice dobra a zla
- objavovať svoj vnútorný – duchovný svet v hlase svedomia

- byť otvorený pre diferencované vnímanie sveta
- byť je otvorený pre dar života, ktorý môže spoznávať a rozvíjať v spoločenstve cirkvi

Stratégia vyučovania

Pri voľbe vyučovacích metód a foriem prihlíada učiteľ na usporiadanie obsahu vyučovania, vlastné činnosti a činnosti žiakov zacielené na dosiahnutie stanovených cieľov a kľúčových kompetencií žiakov. Voľba metód závisí od obsahu učiva, cieľov vyučovacej hodiny, vekových a iných osobitostí žiakov a materiálneho vybavenia.

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť možno využiť *motivačné metódy*, ako je *motivačné rozprávanie* (približovanie obsahu učenia), *motivačný rozhovor* (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), *motivačný problém* (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), *motivačnú demonštráciu* (vzbudenie záujmu pomocou umeleckého diela).

Expozičné metódy je potrebné využívať pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Odporúča sa *rozprávanie* (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), *vysvetľovanie* (logické systematické sprostredkovanie učiva), *rozhovor* (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), *demonštračná metóda* (demonštrácia obrazov), *pozorovanie* (cielené systematické vnímanie objektov a procesov), *manipulácia s predmetmi* (práca so symbolom, didaktická hra).

Významné miesto majú *problémové metódy*, ku ktorým patrí *heuristická metóda* (učenie sa riešením problémov založenom na vymedzení a rozборе problému, tvorbe a výbere možných riešení a vlastnom riešení) a *projektová metóda* (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité *aktivizujúce metódy*, z nich je vhodná *diskusia* (vzájomná výmena názorov, uvádzanie argumentov, zdôvodňovanie za účelom riešenia daného problému), *situčná metóda* (riešenie problémového prípadu reálnej situácie so stretom záujmov), *inscenačná metóda* (sociálne učenie v modelovej predvádzanej situácii, pri ktorej sú žiaci aktérmi danej situácie), *didaktické hry* (seberealizačné aktivity na uplatnenie záujmov, a spontánnosti), *kooperatívne vyučovanie* (forma skupinového vyučovania založená na vzájomnej závislosti členov heterogénnej skupiny), *dramatizácia* (plánovaný dramatizovaný prednes hry, príbehu a pod.) *simulácia* (simulovanie, napodobňovanie životných situácií, aktivity, ktoré vyžadujú interakciu medzi skupinou žiakov a jednotlivcami) Typické autentické rozhovory.

Fixačné metódy sú neoddeliteľnou súčasťou vyučovania, napr. metódy opakovania a precvičovania, (ústne a písomné opakovanie, opakovanie s využitím hry, domáce úlohy). Žiaci počas hodín NV sedia v kruhu, aby si videli navzájom do tváre, aby sa vzájomne poznávali. Je to východisková pozícia, ktorá nie je cieľom, ale prostriedkom. Samozrejme, je možné aj iné usporiadanie priestoru v závislosti od metódy, ktorú učiteľ pre danú aktivitu zvolil.

Domáce úlohy sa netýkajú písomného vypracovávania, ale konkrétnych jednoduchých cvičení či predsavzatí orientovaných na požadované správanie. Dôležitou súčasťou každej hodiny je rozdelenie sa s niekým so získanou skúsenosťou v bežnom živote.

Učebné zdroje

Učiteľ má k dispozícii metodický materiál pre náboženskú výchovu, ktorý obsahuje bohatú ponuku aktivít. Z nich si učiteľ vyberá tie, ktoré považuje za vhodné vzhľadom na svoje osobné dispozície, dispozície žiakov a iné okolnosti.

K učebným zdrojom neodmysliteľne patrí:

- **Sväté písmo**, Slovenský ústav svätého Cyrila a Metoda, Rím 1995
- **Katechizmus Katolíckej Cirkvi**, Spolok svätého Vojtecha v Trnave 1998,
- ISBN 80-7162-253-2
- Dokumenty Katolíckej Cirkvi,
- biblické mapy,
- metodická príručka,
- Judit Fogassy SDSH, **Príručka katechéty**, komisia pre katechizáciu a školstvo KBS
- 2009, ISBN: 978-80-970100-5-8
- pracovné zošity,
- encyklopédie,
- knižnica mestská, farská a školská
- internet www.kpkc.sk , www.avemaria.sk , www.biblia.sk
- zvukové nosiče CD,
- multimediálne nosiče DVD,
- didaktické pomôcky a hry

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

Na hodine náboženskej výchovy učiteľ nehodnotí žiaka známku. Pri praktických aktivitách je vhodné slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je slovné hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, výtvarných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.

Hodnotenie žiaka:

- prezentácia projektov a tém
- individuálna a skupinová práca na riešení úloh a aktivít na hodine
- písomné a ústne skúšanie (didaktické testy, pracovné listy s rôznymi úlohami)
- bodové hodnotenie

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov - Dlhá Lúka

Predmet: Katolícke náboženstvo			Ročník: štvrtý 1 hod. týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Čnosť nádeje	6	Základné božské čnosti: viera, nádej, láska Čnosť nádeje Túžba po večnom živote (nebeské kráľovstvo) Ježiš nositeľ nádeje	Vymenovať a definovať základné božské čnosti a vnímať ich potrebu. Zdôvodniť Ježišovo poslanstvo nádeje a vzbudiť si túžbu po večnom živote. Čnosť nádeje zodpovedá túžbe po šťastí, ktorú Boh vložil do srdca každého človeka, osvojuje si očakávania, ktoré podnecujú činnosť ľudí, očisťujú tieto očakávania, aby ich zamerala na nebeské kráľovstvo, ochraňuje pred malomyselnosťou, je oporou vo chvíľach opustenosti, rozširuje srdce v očakávaní večnej blaženosti. Nadšenie vzbudené nádejou chráni pred egoizmom a vedie k radosti z kresťanskej lásky. (porov. KKC 1818) Vytvoriť symboly božských čností	Žiak vymenuje základné božské čnosti: viera, nádej, láska a odôvodňuje vnímanie potreby božských čností v osobnom živote. Zdôvodňuje Ježišovo poslanstvo nádeje a zároveň si vzbudzuje túžbu po večnom živote. Mt 6, 7-11 Nádejou túžime po večnom živote a očakávame od Boha s pevnou dôverou milosti, aby sme si ho zaslúžili. (KKC, 1843) Žiak vytvára symboly božských čností.	
Čnosť nádeje vo Svätom písme	8	Základná charakteristika Svätého písma (inšpirácia) Zavŕšenie nádeje vyvoleného národa (Mojžiš – exodus, Jozue – zaslúbená zem) Boh – ochranca	Na príklade biblických postáv opísať prejavy čnosti nádeje. Uvedomiť si potrebu čnosti nádeje prostredníctvom dejín vyvoleného národa (zasľúbená zem, príchod z babylonského zajatia) Zabezpečuje nám radosť ešte aj v skúške: „V nádeji sa radujte v súžení buďte trpezliví.“ Rim 12,12 Identifikovať sa s postojmi nádeje vyvoleného	Žiak pracuje so Sv. písmom a na príkladoch biblických postáv opisuje prejavy čnosti nádeje. Na príkladoch z dejín vyvoleného národa (zasľúbená zem, príchod z babylonského zajatia) vysvetľuje potrebu čnosti nádeje vo svojom živote, dokáže sa identifikovať s postojmi nádeje vyvoleného národa.	EV - Akceptovať jedinečnosť, individualitu.

		(Gedeon, rybolov apoštolov) Boh – tešiteľ (prorok Micheáš – mesto Betlehem, Izaiáš – kmeň Jesseho) Príchod mesiáša (Ján Krstiteľ) Boh – darca večného života (Ježišov prísľub o Božom kráľovstve)	národa.		
Sviatosť nám dávajú nádej na večný život	10	Základná charakteristika sviatosti Krst Sviatosť birmovania Eucharistia Sviatosť zmierenia – nádej na večný život Sviatosť pomazania chorých	Definovať pojem sviatosť a vymenovať sviatosti. Definovať pojem iniciačné sviatosti a vymenovať ich. Uvedomiť si potrebu sviatostného života. Formovať návyk pravidelného sviatostného života. Osvojiť si cnosť kajúcnosti a integrovať ju do života.	Samostatne vysvetlí pojem sviatosť a zároveň vymenuje sviatosti. Vymenuje a vysvetľuje iniciačné sviatosti. Na príkladoch zo Sv.písma zdôrazňuje potrebu sviatostného života. Čnosť kajúcnosti (Dávid a Šaul), Božie milosrdenstvo (Zachej, lotor na kríži), spytovanie svedomia a spovedné tajomstvo (Ján Nepomucký), sviatosť pomazania chorých (Elizeus a Námán Sýrsky, uzdravenia Ježišom)	EV – Môj vzor, príklad v iných.
Nádej sa prejavuje a živí modlitbou	5	Osobná modlitba Modlitba Otče náš (nádej sa živí modlitbou Otče náš / KKC)	Zdôvodniť potrebu modlitby. Oboznámiť sa s modlitbou posvätného ruženca. Vyjadriť svoj vzťah k Bohu prostredníctvom modlitby.. Nádej sa prejavuje a živí modlitbou, celkom osobitne modlitbou Otče náš, ktorá je súhrou všetkého, po čom nádej vzbudzuje v nás túžbu (porov. KKC 1820)	Potreba modlitby – žiak zdôvodňuje a zároveň opisuje osobnú modlitbu. Vyjadruje svoj vzťah k Bohu prostredníctvom modlitby vlastnými slovami a modlitby Otče náš. Mt 6, 9-13 Opakuje si modlitbu ruženca, ktorú zároveň praktizuje modlitbou ruženca účasťou v spoločenstve farnosti.	EV – Diskusia o morálnej skúsenosti ľudstva
Svedectvo nádeje	4	Svedkovia nádeje (Ján Pavol II, Ján XXIII, biskup Vojtašák, František Saleský)	Na príkladoch svedkov nádeje zdôvodniť prínos nádeje pre ľudstvo. Povzbudiť sa v nádeji cez príklady svedkov. Radosťou z nádeje prekonávať strach. Konkrétnymi skutkami prejavovať čnosť nádeje (radosť, delenia sa....) vo svojom okolí.	Žiak zdôvodňuje prínos nádeje pre ľudstvo. Cez príklady svedkov nádeje – Ján Pavol II, Ján XXIII, biskup Vojtašák František Saleský – povzbudí seba. Konkrétnymi skutkami vo svojom okolí prejavuje čnosť nádeje – radosť, delenie sa....	

Pracovná výchova

Názov predmetu	Pracovná výchova
Časový rozsah výučby	4. ročník – 1 hodina týždenne, spolu 33 vyučovacích hodín
Vyučovací jazyk	Pracovná výchova
Vzdelávacia oblasť	Človek a svet práce

Charakteristika vyučovacieho predmetu

Predmet pracovné vyučovanie zahŕňa široké spektrum pracovných činností a technológií, vedie žiakov k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti a prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Vychádza z konkrétnych životných situácií, v ktorých žiaci prichádzajú do priameho kontaktu s ľudskou činnosťou a technikou v jej rozmanitých podobách a širších súvislostiach.

Pracovné vyučovanie sa zameriava na praktické pracovné návyky a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti. Tým sa odlišuje od ostatných predmetov a vzdelávacích oblastí. Predstavuje určitú protiváhu k ostatným predmetom. Predmet pracovné vyučovanie je založený na tvorivej spolupráci žiakov.

Ciele predmetu

Pri vymedzení cieľov predmetu vychádzame zo všeobecných požiadaviek vedecko-technickej gramotnosti i zo všeobecných cieľov primárneho vzdelávania. Ciele predmetu môžeme charakterizovať v troch navzájom prepojených oblastiach:

1. výchova vzťahu k technike (hodnoty, postoje),
2. výchova o technike (vedomosti),
3. výchova prostredníctvom techniky (skúsenosti, pracovné činnosti, zručnosti).

V rovine hodnôt a postojov smerujeme k:

- poňatiu úlohy techniky v spoločnosti,
- uvedomenia si toho, ako technika ovplyvňuje náš život v rôznych životných situáciách (doma, v škole, pri cestovaní, pri hre, športe atd.),
- bipolárnemu vnímaniu techniky (technika môže pomáhať, ale aj ohrozovať zdravie život),
- rozvíjaniu mravného vedomia a konania v súvislosti s využitím techniky,

Školský vzdelávací program

- rozvíjaniu osobnostných vlastností,
- uplatňovaniu tvorivosti a vlastných nápadov,
- vytváraniu postojov k hodnotám vo vzťahu k práci človeka,
- zodpovednosť za kvalitu svojich i spoločných výsledkov práce,
- rozvoju morálnych a vôľových vlastností (vytrvalosť a sústavnosť pri plnení zadaných úloh, vynakladanie úsilia na dosiahnutie kvalitného výsledku),
- rozvoju asertivity pri presadzovaní vlastných názorov, postojov a citov,
- rozvoju autonómnej pozície človeka (sebarealizácie, sebadôvery, seba vzdelávania atd.).

V rovine vedomostí smerujeme k:

- porozumeniu základným technickým problémom v kľúčových oblastiach techniky (materiály a technológie, komunikačné systémy, doprava a konštruovanie) na veku primeranej úrovni,

- poznaniu základných životných potrieb rastlín v rámci pestovateľských prác,

- poznaniu základnej techniky v domácnosti a bezpečnej manipulácii s ňou,

V rovine pracovných činností a zručností smerujeme k:

- získavaní pracovných skúseností a zručností v kľúčových oblastiach techniky,

- spôsobilosti kriticky používať informačné a komunikačné technické prostriedky,

- získavaní pracovných zručností pri opracovaní technických materiálov,

- spôsobilosti v oblasti konštruovania počnúc plánovaním až po prezentáciu produktu,

- osvojenia si bezpečného využívania techniky v domácnosti,

- pestovaniu a ošetrovaniu základných druhov rastlín,

- získavaní všeobecne využiteľných pracovných skúseností,

- využívaniu vhodných pracovných prostriedkov v bežnom živote,

- naučení sa pracovať v tíme

Kľúčové kompetencie žiakov

sociálne komunikačné kompetencie

- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medziosobnej komunikácie

- rešpektuje kultúrnu rozmanitosť a preukazuje záujem o primeranú formu medzikultúrnej komunikácie

kompetencia v oblasti matemat. a prírodovedného myslenia

- používa základné matematické myslenie na riešenie rôznych praktických problémov v každodenných situáciách a je schopný používať modely logického a priestorového myslenia

- je pripravený ďalej si rozvíjať schopnosť objavovať, pýtať sa a hľadať odpovede, ktoré smerujú k systematizácii poznatkov

kompetencia učiť sa

- pri riešení problémov hľadá a využíva rôzne informácie, overuje správnosť riešenia a osvedčené postupy aplikuje pri podobných alebo nových problémoch,

- uvedomuje si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok

osobné, sociálne a občianske kompetencie

- má základy pre smerovanie k pozitívnemu sebaobrazu a sebadôvere,

- tvorivo využíva svoje možnosti,

- dokáže primerane veku odhadnúť dôsledky svojich rozhodnutí a činov,

- má osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine,

- dokáže prijímať nové nápady alebo aj sám prichádza s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci

kompetencia vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- cení si a rešpektuje kultúrno-historické dedičstvo a ľudové tradície,

- pozná bežné pravidlá spoločenského kontaktu (etiketu),

- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám,

- má osvojené základy pre tolerantné a empatické vnímanie prejavov iných kultúr.

Stratégia vyučovania

a) metódy:

motivačné rozprávanie a rozhovor (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), problémová metóda (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného

problému), rozprávanie (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), výklad, beseda, opis, pozorovanie, práca s informáciami, demonštračná metóda

(demonštrácia predmetov, javov a činností), heuristická metóda (učenie sa riešením problémov), prezentačná metóda (prezentácia s využitím dataprojektoru),

samostatná práca žiakov (s encyklopédiou, s odborným časopisom, s počítačom, s internetom), zážitkové metódy

b) formy práce:

individuálna, samostatná práca, práca vo dvojiciach, skupinová práca (v trojiciach, štvoriciach či väčších skupinkách), hromadná práca

Kritériá, metódy a prostriedky hodnotenia

V rámci novej koncepcii vyučovania pracovnej výchovy na ZŠ, zavádzame v rámci obsahovej prestavby školstva spôsob hodnotenia a klasifikácie žiaka známami.

Cirkevná základná škola s materskou školou sv. Faustíny, Bardejov-Dlhá Lúka

Predmet: Pracovná výchova			Ročník: štvrtý 1 hodina týždenne		
Tematický celok	Časová dotácia	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard	Prierezové témy
Tvorivé využitie technických Materiálov	2	Papier a kartón	Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie. Vedieť ako sa strihá, trhá, skladá, lepí papier. Vytvárať priestorové a kruhové vystrihovačky, skladať origamy podľa náčrtu, koláž z kartónu, baliť darčeky a knihy.	Vie vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie. Vie strihať, trhať, skladať, lepí papier. Vytvorí priestorovú alebo kruhovú vystrihovačku, poskladá origamy podľa náčrtu, urobí koláž z kartónu, vie baliť darčeky a knihy.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	2	Textil	Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie. Vedieť navliekať niť do ihly, robiť uzlík, osvojenie si základných stehov. Skúmať vlastnosti textílií podľa krčivosti, väzby, udržateľnosti tepla. Skúmať stehy na výšivkách. Vytvárať výrobky s prvými stehmi, s námetmi vyšívania s detskými motívmi, ľudovej kultúry.	Zostrojí jednoduchý predmet s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie. Vie navliecť niť do ihly, urobiť uzlík, osvojil si základné stehy. Pozná vlastnosti textílií podľa krčivosti, väzby, udržateľnosti tepla. Vie rozlíšiť rozdielne stehy na výšivkách. Vytvorí výrobok s prvými stehmi, s námetmi vyšívania s detskými motívmi alebo podľa námetu ľudovej kultúry.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	2	Drevo	Vedieť vytvoriť jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie (napr. zvieratká, postavy, príbytky.) Skúmanie oddeľovania, spájania a maľovania dreva. Skúmať vlastnosti drevín, drevených predmetov v triede, poškodenie drevín a akým spôsobom. Vážiť si hodnoty vytvorené človekom a prírodou.	Zostrojí jednoduchý predmet riešením problémovej úlohy s uplatnením vlastnej predstavivosti a fantázie (napr. zvieratko, postavu, príbytok, vtáčiu búdku). Vie posúdiť akým spôsobom je drevo spojené. Namaľovať výrobok z dreva. Pozná vlastnosti drevín, drevených predmetov v triede, poškodenie drevín. Váži si hodnoty vytvorené človekom a prírodou.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia

Základy konštruovania	2	Konštrukcie okolo nás	Skúmať konštrukcie okolo nás a ich spoločenský význam. Poznať základné symboly pri technickom náčrte (čo znamená plná a prerušovaná čiara,...). Vedieť urobiť technický náčrt. Poznať základné druhy a hlavné znaky ľudských obydlií. Poznať význam mostov a vedieť konštruovať mosty podľa určitých požiadaviek. Vedieť vybrať vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu. Vedieť navrhovať optimálne modely z hľadiska konštrukčného, technologického, ekonomického a estetického.	Ovláda základné symboly pri technickom náčrte (plná a prerušovaná čiara,...). Vie urobiť technický náčrt. Pozná základné druhy a hlavné znaky ľudských obydlií. Pozná význam mostov a dokáže konštruovať mosty podľa určitých požiadaviek. Vyberie vhodný materiál na konštrukciu určeného modelu. Navrhne optimálne modely z hľadiska konštrukčného, technologického, ekonomického a estetického zo stavebnice.	Prírodoveda Environmentálna výchova
	1	Elektrický obvod, zdroje elektrickej energie	Vedieť zostaviť vybrané funkčné elektrické obvody podľa návodu (paralelné a sériové zapojenie. Rozlišovať vodivé a nevodivé materiály. Zdroje elektrickej energie (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie. Význam šetrenia el.energiou. Poznať spôsob ochrany pred zásahom silného elektrického prúdu.	Osvojil si pojmy: elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič. Zostaví vybraný funkčný elektrický obvod podľa návodu. Rozlišuje vodivé a nevodivé materiály, obnoviteľné a neobnoviteľné zdroje elek.energie. Pozná dôvod a spôsob šetrenia elek.energiou. Pozná spôsob ochrany pred zásahom silného elektrického prúdu.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	1	Technické komunikačné prostriedky	Oboznamovať sa s využívaním historických a moderných komunikačných prostriedkov. Učiť sa využívať komunikačné prostriedky v rôznych situáciách.	Pozná spôsob využitia historických a moderných komunikačných prostriedkov. Správne používa komunikačné prostriedky v rôznych situáciách.	Prírodoveda Environmentálna výchova
	2	Technika v doprave	Oboznámenie sa s dopravou, dopravnými prostriedkami, rozvíjanie cestovateľskej mobility. Poznať zásady bezpečnej mobility, bezpečnej jazdy na bicykli. Vedieť zistiť technický stav vlastného bicykla. Vedieť urobiť jednoduchú údržbu bicykla.	Správne sa orientuje v oblasti technika v doprave, dopravné prostriedky. Pozná zásady bezpečnej mobility, bezpečnej jazdy na bicykli. Vie posúdiť technický stav svojho bicykla. Dokáže urobiť jednoduchú údržbu bicykla.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia

Starostlivosť o životné prostredie	2	Črepníkové rastliny a životné prostredie.	Poznávanie a odborné pomenovanie črepníkových rastlín. Poznať ich nároky na základné životné podmienky a pestované druhy správne ošetrovať. Ošetrovanie (umiestnenie podľa svetla a tepla, polievanie, čistenie, kyprenie, rosenie, hnojenie...) a rozmnožovanie (semenami, vegetatívne) Osvojiť si základy hydroponického pestovania rastlín.	Založí kútik živej prírody a využíva ho na pestovateľské činnosti, výstavky a pokusy. Pozná a vie odborne pomenovať 10 druhov črepníkových rastlín. Pozná ich nároky na základné životné podmienky a vie ich správne ošetrovať. Založí jednoduchú množiareňku, pozná jej význam a využitie. Vie regulovať podmienky pre zakorenenie odrezkov. Pozná spôsoby vegetatívneho rozmnožovania rastlín pestovaných v KŽP. Vie odoberať a upravovať stonkové odrezky a listové odrezky. Vie zasadiť do črepníkov rozmnožené rastliny. Osvojil si základy hydroponického pestovania rastlín.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	2	Poznanie úžitkových rastlín	Poznávanie úžitkových rastlín, rozlišovať ich konzumné časti a plody, semená –pribežne v rôznych vývinových fázach. Zatriedenie poznávaných druhov rastlín do pestovateľských skupín. Poznať význam úžitkových rastlín pre zdravie a výživu. Poznať pestovanie zeleniny z priamej sejby (mrkva, hrach, reďkovka) a z priesad.	Pozná 10 druhov úžitkových rastlín, rozlišuje ich konzumné časti, plody a semená. Poznať význam úžitkových rastlín pre zdravie a výživu. Zostaví vzorkovnícu semien, pozná semená na základe vonkajších znakov. Pozná pestovanie zeleniny z priamej sejby (mrkva, hrach, reďkovka). Pozná význam predpestovania rastlín.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	2	Pokusy a pozorovania	Podmienky klíčenia semien. Význam vody, tepla a svetla pre pestovanie rastlín. Rýchlenie rastu rastlín teplotou. Význam pestovateľských podmienok na zakorenenie stonkových a koreňových odrezkov. Vplyv ošetrovania rezaných kvetov na dobu ich kvitnutia (úprava stonky, výmena vody, výživno – dezinfekčné prípravky).	Založí jednoduché pokusy na overenie základných životných podmienok rastlín. V pravidelných intervaloch sleduje pokusné a kontrolné rastliny, zaznamenáva objektívne výsledky pozorovania. Výsledky pozorovaní a pokusov správne vyhodnocuje.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia

	1	Pestovanie vonkajších okrasných rastlín	Poznávanie vonkajších okrasných rastlín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Pestovanie letničiek z predpestovaných priesad (napr. aksamietnica), ich vysádzovanie do črepníkov, ošetrovanie.	Pozná 5 druhov nových vonkajších okrasných rastlín. Vie ich zatriediť do pestovateľských skupín (letničky, dvojročné okrasné rastliny, trvalky). Dokáže dopestovať okrasnú rastlinu. Vie pomenovať a využívať náradie a pomôcky, osvojil si postupy bezpečnej práce.	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	2	Rez a úprava kvetín do váz	Poznávanie okrasných rastlín vhodných na aranžovanie (pestované druhy, lúčne druhy). Výstavky okrasných rastlín. Zásady zberu, rezu, prenášania, úpravy, sušenia a uskladnenia rastlinného materiálu. Základné pravidlá výberu a aranžovania okrasných rastlín. Aranžovanie kvetov a doplnkovej zelene do váz a plochých misiek. Viazanie kytíc, vencov. Zásady ošetrovania rezaných kvetov. Výstavky výsledkov aranžovania.	Pozná vybrané druhy rastlín vhodných na aranžovanie. Pozná zásady rezu, prenášania a úpravy rastlinného materiálu. Osvojil si základné pravidlá aranžovania a použitia pomocného materiálu. Vie naaranžovať kvety a okrasné rastliny pri významných príležitostiach (vianočné, veľkonočné, rodinné a spoločenské udalosti).	Prírodoveda Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra
Stravovanie a príprava jedla	1	Technika v kuchyni – význam	Vedieť pomenovať technické prostriedky v kuchyni. Vedieť ich význam pri príprave jedla.	Vie pomenovať technické prostriedky v kuchyni. Pozná ich význam pri príprave jedla.	Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	1	Základné bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre deti	Bezpečnostné pravidlá v kuchyni pre deti.	Udržiava poriadok a čistotu pracovných plôch, dodržiava základy hygieny a bezpečnosti práce. Vie poskytnúť pomoc pri úrazoch v kuchyni.	Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia
	4	Výber, nákup a skladovanie potravín	Potraviny rastlinného a živočíšneho pôvodu. Typické potraviny v iných krajinách. Potraviny v supermarketoch, obalové materiály a identifikačné údaje pre spotrebiteľa. Príprava jednoduchého jedla. Príprava narodeninovej torty. Stolovanie.	Triedi potraviny podľa pôvodu. Rozlišuje potraviny s ohľadom na zdravú výživu. Pozná niektoré typické potraviny niektorých krajín. Vie sa orientovať v informáciách na obale potravín. Vie samostatne pripraviť jednoduchý pokrm. Žiak vie pripraviť stôl pre jednoduché stolovanie .	Environmentálna výchova Ochrana života a zdravia Multikultúrna výchova

Ľudové tradície a remeslá	2	Skúmanie vlastnej kultúry	Skúmať a objavovať vlastnú kultúru a spoznávať iné kultúry v oblasti ľudových tradícií.	Žiak pozná zvyky a tradície svojej rodiny, okolia a krajiny, v ktorej žije. Pozná význam hlavných sviatkov vlastnej kultúry. Pozná iné kultúry v oblasti ľudových tradícií.	Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra Multikultúrna výchova
	2	Tradície spojené s vianočnými a veľkonočnými sviatkami	Skúmanie vlastných tradícií spojených s vianočnými a veľkonočnými sviatkami. Navrhovanie a vytváranie vianočných, veľkonočných ozdôb a doplnkov. Uvažovanie o ich význame a využití.	Žiak pozná význam Vianoc. Vie zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu. Žiak pozná význam Veľkej noci. Vie zhotoviť produkt symbolizujúci túto tradíciu.	Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra Multikultúrna výchova
	2	Spoznávanie ľudových remesiel	Poznávanie základných ľudových remesiel, ktoré sa v minulosti vyskytovali v tomto regióne. Skúmanie histórie týchto remesiel. Zhotovovanie produktov týchto remesiel.	Pozná minimálne jedno remeslo v regióne. Skúma históriu remesiel regiónu. Zhotoví produkt starých remesiel. (Pri zhotovení používať rôzne druhy technických a prírodných materiálov, najmä: drevo, drôt, plech, šišky, šúpolie, slama, rôzne druhy papiera.)	Regionálna výchova a tradičná ľudová kultúra Multikultúrna výchova

